

Rettelsesblad

Erstatter forslag af 13. oktober 2017

(Der er indarbejdet lovtekniske rettelser, herunder sproglige omformuleringer og korrektioner, samt rettelse af henvisninger)

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger til forslaget

1. Indledning

1.1. Forslagets baggrund og hovedformål

Naalakkersuisut finder, at FN's Handicapkonvention skal være et bærende element ved nærværende forslag til Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap.

FN's handicapkonvention skal fremme, beskytte og sikre muligheden for, at personer med handicap fuldt ud kan nyde samme menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder som andre borgere i Grønland, samt fremme respekten for og den naturlige værdighed for personer med handicap.

Konventionen forpligter Grønland til at fremme lige muligheder for personer med handicap på alle områder, som reguleres af menneskerettigheder. Det drejer sig om lige adgang til uddannelse, sundhedsydelse, arbejde og politisk medbestemmelse.

Med denne konvention indtraf et nyt internationalt paradigme på handicapområdet. Personer med handicap skal ikke længere ses i kraft af deres handicap, men derimod skal handicappet ses i kraft af de barrierer, der er i mødet mellem den enkelte person med handicap og samfundet.

De generelle principper i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap er som følger:

- 1) Respekt for menneskets naturlige værdighed, personlige autonomi, herunder frihed til at træffe egne valg, og uafhængighed af andre personer.
- 2) Ikke-diskrimination.
- 3) Fuld og effektiv deltagelse og inklusion i samfundslivet.
- 4) Respekt for forskellighed og accept af personer med handicap som en del af den menneskelige mangfoldighed og af menneskeheden.
- 5) Lige muligheder.
- 6) Tilgængelighed.

7) Ligestilling mellem mænd og kvinder.

8) Respekt for de udviklingsmuligheder, som personer med handicap har, samt respekt for deres ret til at bevare deres identitet.

Et af konventionens centrale principper er tilgængelighed, som er beskrevet i artikel 9. Denne artikel medfører, at staten er forpligtet til at sikre, at personer med handicap lever i et samfund, som er tilgængeligt for dem. Tilgængelighed skal forstås i en meget bred forstand, som inkluderer fysisk, digital, kommunikativ og demokratisk tilgængelighed. Ydermere understøtter tilgængelighed deltagelsesmulighederne for borgere med handicap i samfundet. Staten skal sikre, at personer med handicap på lige fod med andre borgere har adgang til de fysiske omgivelser, transportmuligheder, den information og kommunikation, herunder informations- og kommunikationsteknologi og -systemer, og de øvrige faciliteter og tilbud, der er åbne for eller gives offentligheden, både i byområder og i landdistrikter.

I 2009 ratificerede Danmark FN's konvention om rettigheder for personer med handicap uden forbehold for Grønland. I 2012 vedtog Inatsisartut at tiltræde konventionen.

I september 2014 var Danmark til første eksamination ved FN's Handicapkomité. Grønland og Færøerne bidrog til den danske afrapportering, og var ligeledes en del af den danske delegation ved eksaminationen.

Ved eksaminationen har Grønland forpligtet sig til at udarbejde en national handlingsplan på handicapområdet, hvori der skal kigges på en harmonisering af lovgivningen inden for handicapområdet i henhold til handicapkonventionen.

Grønland har ligeledes stillet FN's handicapkomité en tilbagemelding i udsigt om, hvorvidt Grønland ønsker at være omfattet af tillægsprotokollen. Danmark tog territorielt forbehold for Grønland, da Folketinget vedtog Danmarks ratifikation af den valgfri tillægsprotokol til konventionen om rettigheder for personer med handicap i 2014. Tillægsprotokollen etablerer klageadgang for enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner ved FN's Handicapkomité over påståede krænkelse af FN's konvention om rettigheder for personer med handicap.

Med forslaget ønskes en realisering af menneskerettigheder for personer med handicap inden for den sociale sektor, men også i andre sektorer gennem støtte efter denne inatsisartutlov. Det bemærkes dog i den sammenhæng, at der med bestemmelsen ikke ændres på subsidiaritetsprincippet eller princippet om sektoransvar.

Inatsisartutlovens hovedformål foreslås at være, at:

- 1) tilbyde rådgivning og støtte for at afhjælpe problemer som følge af et handicap.
- 2) fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.
- 3) fremme den enkeltes mulighed for at udvikle sig og udnytte egne potentialer i det omfang, det er muligt for den enkelte.

- 4) sikre personer med handicap lige muligheder i samfundet og imødegå diskrimination på grund af handicap og derigennem så vidt muligt sikre fuld og effektiv deltagelse og inklusion i samfundet, og
- 5) fremme den enkeltes mulighed for at have beskæftigelse.

1.2. Hovedlinjerne i lovforberedelsen

Forslaget følger op på en række politiske initiativer fra blandt andet Inatsisartut, samt konkrete problemstillinger baseret på erfaringerne med gældende lovgivning.

Herudover tager forslaget hensyn til ønsker og anbefalinger fra aktører på handicapområdet og fra de kommunale sagsbehandlere og ledere i kommunerne.

Endelig følges der op på fagfolks og pårørendes ønske om en fornyet og forbedret lovgivning om hjælp til personer med handicap.

Det har været vigtigt for Naalakkersuisut, at forslaget blev udformet således, at det sætter rammerne for en optimal udnyttelse og styrkelse af de ressourcer, der allerede er til stede i kommunerne.

Forslaget er en omfattende revidering af de lovmæssige rammer på handicapområdet, og indeholder nye og forbedrede muligheder for både kommunerne og Naalakkersuisut til at kunne støtte alle personer med handicap i at nyde et værdigt liv med samme rettigheder og muligheder som andre.

2. Hovedpunkter i forslaget

Forslagets overordnede formål er, at styrke sagsbehandlingen og retssikkerheden for alle personer med handicap, med en klar ansvars- og opgavefordeling.

Der er fokus på individuel og helhedsorienteret støtte, hvilket på sigt skal medføre, at færre personer med handicap er nødt til at tage ophold uden for hjemmet, samt at adgangen til at modtage støtte efter denne inatsisartutlov gøres tilgængelig for alle personer med et handicap, der har et behov for støtte.

Forslaget styrker rettigheder for personer med handicap og tydeliggør og letter samarbejdet mellem forvaltningsmyndighederne, særligt kommunalbestyrelserne og Naalakkersuisut.

Kommunalbestyrelserne får med forslaget flere og bedre støttemuligheder til personer med handicap og deres pårørende.

2.1. Målgruppe

Forslaget giver mulighed for at yde støtte til alle personer i Grønland med handicap, uanset om de har midlertidig eller fast bopæl i Grønland, samt grønlandske borgere visiteret til ophold på døgntilbud uden for Grønland. Forslaget giver endvidere mulighed for at yde støtte til pårørende til personer med handicap.

Børn under 18 år, der er i målgruppen for at modtage støtte efter denne Inatsisartutlov og efter Inatsisartutlov om støtte til børn, har ret til at modtage den nødvendige støtte efter begge Inatsisartutlove.

2.2 Tilsyn og rådgivning

Kommunernes tilsynsforpligtelse fremgår i dag af § 21a i Landstingsforordning om hjælp til personer med vidtgående handicap, som vil blive ophævet ved vedtagelsen af nærværende Inatsisartutlov.

Heraf fremgår det, at kommunalbestyrelsen i opholdskommunen for personen med vidtgående handicap, som er anbragt på døgntilbud, fører tilsyn med de forhold, personen lever under.

Kommunalbestyrelsernes generelle og personrettede tilsynsforpligtelse fastslås og tydeliggøres i forslaget, ligesom det ansvar, der påhviler Naalakkersuisut for at udøve et stærkt sektortilsyn og et effektivt tilsyn med døgntilbuddene ligeledes tydeliggøres i forslaget. Forslaget pålægger Naalakkersuisut at have en tilsynsenhed, som skal føre sektortilsyn med kommunernes forvaltning og deres administration af de sociale regler på handicapområdet, samt at der føres tilsyn med døgntilbuddene. Tilsynsenheden får adgang til alle relevante oplysninger om handicapsagerne i kommunerne og kan henstille til eller give påbud om, at kommunalbestyrelsen iværksætter udredninger og udarbejder handleplaner, eller genoptager afsluttede sager til fornyet behandling. Tilsynsenheden kan i særlige tilfælde stille krav om, at kommunalbestyrelsen skal iværksætte udredninger i sager, hvor det vurderes, at kommunalbestyrelsen skulle have ydet støtte i form af tilbud om ophold på botilbud, og dette ikke er blevet tilbudt. Tilsynsenheden skal underrette kommunalbestyrelsen, når enheden opdager bekymrende forhold, ligesom enheden kan træffe afgørelse om skærpet tilsyn med det enkelte botilbud, når forholdene på stedet taler for det. Tilsynsenheden skal desuden være i dialog med botilbuddene med henblik på at fastholde og udvikle kvaliteten på botilbuddene.

Forslaget pålægger ligeledes Naalakkersuisut at have en socialstyrelse, som skal rådgive kommunerne og foretage supervision af sagsbehandling af handicapsager. Socialstyrelsen forventes at medvirke til at sikre en landsdækkende ensartet kvalitet i sagsbehandlingen, nedsætte sagsbehandlingstiderne i kommunerne og styrke kompetenceopbygningen hos kommunernes forvaltningspersonale. Det er en vigtig opgave for Socialstyrelsen at være godkendende myndighed for bokollektiver, beskyttede boenheder og døgntilbud.

2.3 Udredning, sagsbehandling, handleplan samt samtale

Både udredninger og handleplaner er reguleret i gældende lovgivning.

Udredningen og handleplanen er vigtige redskaber i sagsbehandlingen, og er afgørende for, hvilke støtteforanstaltninger der tilbydes.

I sager om særlig støtte udgør udredningen grundlaget for hele sagsbehandlingen, mens handleplanen beskriver personen med handicaps problemer, ressourcer og familiemæssige forhold, herunder fastlæggelse af målet for indsatsen.

Forslaget medfører en udvidet regulering af udredningen og af kravene til handleplaner. Der sættes fokus på handleplaner som vigtige sagsbehandlingsredskaber, og hvor essentielt det er, at udredningerne bliver mere ensartede. Udarbejdelse af handleplaner er endvidere væsentlig for at give familie og andre pårørende mulighed for at deltage i løsningen af de udfordringer, en person med handicap kan møde i dagligdagen. Kommunalbestyrelsen har ikke i dag tilsvarende klare regler for, hvilke krav der stilles til socialfaglig sagsbehandling og udredning. Handicapsager oplyses og sagsbehandles derfor i praksis forskelligt fra kommune til kommune, og der er således behov for ensartede regler for hvilke kvantitets- og kvalitetskrav, Naalakkersuisut har til sagsbehandlingen og til udredningen af personen med handicap og de pårørendes behov.

Det må forventes, at kommunalbestyrelsen sikrer, at der i handicapsager foretages en helhedsorienteret indsats fra alle myndigheder og eksterne aktører, der er i berøring med personen med handicap. Det skal vurderes ud fra den enkelte person, hvilke myndigheder og andre aktører, der skal inddrages i indsatsen. Andre myndigheder kan eksempelvis være uddannelses- og sundhedsmyndigheder mv.

Kommunalbestyrelsen skal tilrettelægge en sammenhængende indsats, hvor de involverede forvaltninger, botilbud, uddannelsessteder og andre relevante parter omkring personen med handicap tager et fælles ansvar for at hjælpe vedkommende. Det er kommunalbestyrelsen, som har ansvaret for at vurdere, hvilke myndigheder der skal involveres i indsatsen. Nogle problemstillinger løses bedst af kommunalbestyrelsen, mens andre kræver et større samspil med andre aktører. Det er en vigtig forudsætning for at afhjælpe situationen for personen med handicap, at der foretages en helhedsorienteret indsats, som fuldbyrdes i tæt samarbejde mellem de forskellige relevante myndigheder og andre aktører, som arbejder tæt på personen. Indsatsen skal være fokuseret på personen med handicaps livssituation, ressourcer og problemer samt baggrunden herfor. Det er vigtigt, at alle myndigheder og aktører er bevidste om, hvilke målsætninger der skal arbejdes hen imod og hvilken rolle, de hver især har over for personen med handicap i den samlede indsats.

Ofte vil der blive foretaget en samlet indsats fra flere myndigheder og aktører for at afdække det samlede omfang af de udfordringer, der følger af personens handicap, og myndighederne forventes at arbejde sammen for at give personen med handicap den bedste chance for ikke at hæmmes af udfordringerne.

I forhold til den gældende Landstingsforordning nr. 7 af 3. november 1994 om hjælp til personer med vidtgående handicap, hvor der findes en række bestemmelser om handleplaner i bekendtgørelsesform, udgør handleplaner en væsentlig del af forslagens tekst. Kravet om handleplaner udvides markant i det nye forslag. Forslaget fastsætter blandt andet regler for, hvornår kommunalbestyrelsen skal udarbejde handleplaner, hvad handleplanerne skal indeholde, samt hvilke formelle krav der skal være overholdt i forbindelse med udarbejdelsen

af handleplaner, herunder at handleplaner ikke må være mere omfattende, end formålet tilsiger.

Pligten til udarbejdelse af handleplaner udvides markant, og udarbejdelsen heraf forventes at indgå som en naturlig del af forvaltningens sagsbehandling om støtte til personer med handicap.

Der er i forslaget pålagt en pligt for kommunalbestyrelsen til at afholde en samtale med en person med handicap, inden der træffes afgørelse om støtte til vedkommende. Formålet med samtalen er at klarlægge personens egen holdning til den påtænkte afgørelse, og bestemmelsen lægger vægt på, at samtalen skal afholdes med respekt for dette formål og for den omhandlede person med handicap.

2.4 Støtteforanstaltninger, støtte og særlig støtte

Der er i den gældende lovgivning opregnet en række støtteforanstaltninger, som det er muligt at yde til personer med vidtgående handicap.

I forslaget videreføres og uddybes støtteforanstaltningerne fra den gældende lovgivning, ligesom der indføres væsentlige nye støtteforanstaltninger og tiltag. Det er en vigtig del af forslaget, at støtte ifølge forslaget i vidt omfang er gået fra at være en mulighed til at være en rettighed for personen med handicap. En anden afgørende forskel i forhold til gældende lovgivning er, at det i følge forslaget er muligt at yde støtte til personer med handicap, der ikke er vidtgående.

Støtte i forslaget inddeles i en trinfølge bestående af 3 trin: 1. Rådgivning og vejledning, 2. Støtte og 3. Særlig støtte. Det er alene i forbindelse med afgørelse om særlig støtte, at der stilles betingelse om, at personen der søger støtten, har et vidtgående handicap.

Forslaget indeholder følgende nye bestemmelser vedrørende støtte og særlig støtte:

§ 23 fastsætter de overordnede rammer for kommunalbestyrelsens støtte til personer med handicap. Bestemmelsen skal navnlig sikre, at kommunalbestyrelsen foretager de nødvendige sagsbehandlingsskridt i forbindelse med afgørelser om støtte samt fungere som et værktøj i vurderingen.

§ 24 sikrer, at en person med handicap, der ikke selv er i stand til fuldt ud at klare sig selv, skal tilbydes støtte til hjælp og omsorg, herunder til personlige opgaver og praktiske opgaver. Formålet med bestemmelsen er at afhjælpe væsentlige følger af handicappet samt at understøtte personen med handicaps kompetencer. Støtten er supplerende og skal gives i respekt for de færdigheder, personen med handicap er i besiddelse af.

§ 27 bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde ledsagelse i et antal timer om måneden til en person med handicap, som ikke kan færdes alene på grund af sit handicap. Ledsagelse foreslås som ny støtteform med henblik på at sikre personer med handicap lige adgang til deltagelse i samfundslivet. Samtidig er det vurderingen, at der eksisterer et behov for ledsagelse hos en gruppe af personer med handicap for hvem, en støtteperson ikke er relevant eller nødvendigt.

§ 38 fastsætter de overordnede rammer for kommunalbestyrelsens særlige støtte til personer med handicap. Bestemmelsen er parallel til § 23, men da karakteren af den særlige støtte er mere vidtgående, stilles der større krav til kommunalbestyrelsens sagsbehandling end ved almindelig støtte, herunder at der iværksættes udredning, afholdes samtale og udarbejdes handleplan. De strengere krav har til formål at klarlægge, om de særlige støtteforanstaltninger er nødvendige for personen med handicap.

§ 39 giver mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan oprette særlige dagtilbud, der kan tilgodese børn i førskolealderen med vidtgående handicap særlige behov for støtte som supplement til de øvrige dagtilbud i kommunen. De særlige dagtilbuds opgave er at yde særlig støtte og omsorg, i denne opgave ligger der indbygget en observation af barnet med henblik på afklaring af hvilken støtte, der skal iværksættes, for at barnet kan optages i et skoletilbud, f.eks. pædagogisk støtte, herunder vedligeholdelsestræning, beskæftigelse, omsorg og anden form for bistand.

§ 40 giver mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan oprette særlige klubtilbud. Særlige klubtilbud er et supplement til de øvrige fritidstilbud i kommunen, der kan tilbydes børn under 18 år med vidtgående handicap, i det omfang de øvrige tilbud ikke kan tilgodese barnets særlige behov for støtte som følge af barnets vidtgående handicap. Tilbuddet, der er frivilligt for kommunalbestyrelsen, er en del af målsætningen om at give personer med handicap samme muligheder som andre.

§ 42 giver kommunen mulighed for at tilbyde flyttehjælp til forældremyndighedsindehaverne til et barn med vidtgående handicap. Formålet er at gøre det til en reel mulighed for familier at flytte til en anden by eller bygd i kommunen, hvor barnet kan få den nødvendige hjælp. Støtten indebærer hel eller delvis økonomisk støtte.

§ 43 giver kommunalbestyrelsen mulighed for at tilbyde en person med handicap vedligeholdelsestræning på Det Landsdækkende Handicapcenter. Vedligeholdelsestræning er forskellig fra genoptræning, ved at formålet med vedligeholdelsestræning består i, at personen med det vidtgående handicap kan opretholde sit funktionsniveau og evne til at fungere i hverdagen. Vedligeholdelsestræning kan tilbydes enten som ophold på centret eller som ambulante træning.

2.5 Det Landsdækkende Handicapcenter

Kapitlet om Det Landsdækkende Handicapcenter er nyt. Det har været et bredt politisk ønske, at der skulle oprettes et landsdækkende handicapcenter, der skulle fungere som et kraftcenter for viden og udvikling samt træning. Det Landsdækkende Handicapcenter har blandt andet til opgave at rådgive og vejlede personer med handicap og deres pårørende samt kommunalbestyrelserne vedrørende denne inatsisartutlov. Herudover skal centret rådgive om støttemuligheder, tilbyde vedligeholdelsestræning, og facilitere kurser vedrørende handicap og støttemuligheder. Centret kan desuden gennemføre udredninger for kommunerne i særligt komplicerede sager og afgive vejledende udtalelser. Det har været et ønske, at henvisning til centret skulle være uden brugerbetaling for kommunerne, for at imødegå en eventuel tilbageholdenhed med at henvise personer med handicap til ophold på centret.

2.6 Særligt om døgntilbud

Terminologien i forslaget er ændret fra begrebet døgninstitution til døgntilbud. Det findes at være bedst overensstemmende med FNs handicapkonvention at gå bort fra institutionsbegrebet, da begrebet kan virke stigmatiserende, og da ophold på døgninstitution for personer med handicap reelt har karakter af et botilbud, idet behovet for ophold på døgntilbud alene skyldes behov for mere støtte og specialiseret støtte, end det er muligt at yde i eget hjem.

Der er indsat et kapitel om voksnes anbringelse på sikrede døgntilbud jf. §§ 52-53. Sikrede døgntilbud er opholdssteder, hvor det er tilladt at have vinduer og yderdøre aflåst. Selvom der er tale om anbringelse af personer, der har ophold på sikrede døgntilbud, har man for forståelsens skyld besluttet at anvende en ensartet terminologi og benytte begrebet sikret døgntilbud.

2.7 Udviklingsplaner

I den gældende lovgivning er der nævnt behandlingsplaner for personer med vidtgående handicap. I forslaget er man gået bort fra behandlingsplaner og har i stedet indført udviklingsplaner for personer med vidtgående handicap. Med udgangspunkt i handleplanens formål og målsætninger skal udviklingsplanen indeholde en beskrivelse af det pædagogiske arbejde, som skal sikre, at de overordnede mål i handleplanen imødekommes. Der skal laves udviklingsplaner for alle personer med handicap, der får ophold på et døgntilbud.

Behandlingsplan er et misvisende begreb, da et handicap typisk vil være en langvarig helbredstilstand for en person. Udviklingsplan er et begreb, som tager afsæt i FNs handicapkonventions menneskesyn, og er mere meningsfuldt i forhold til den fremadrettede plan for borgeren med handicaps ophold på et døgntilbud.

2.8 Stærkere rettigheder for personer med handicap

Der er i forslaget indsat en række bestemmelser, der pålægger kommunalbestyrelserne og Naalakkersuisut at iværksætte initiativer med henblik på at styrke rettighederne for personer med handicap.

§ 65 pålægger Naalakkersuisut hvert fjerde år at udarbejde en strategi for udviklingen på døgntilbuddene. Formålet er navnlig at sikre, at døgntilbuddene følger den faglige og teknologiske udvikling på handicapområdet.

§ 85 pålægger kommunalbestyrelserne at nedsætte et handicapråd, og fastsætter rådets opgaver og kompetencer. Handicaprådet har til formål at arbejde med de overordnede linjer på handicapområdet. Handicaprådet har blandt andet til opgave at arbejde aktivt i udviklingen af kommunalbestyrelsens handicappolitik og administrationen af området, samt at bidrage med rådgivning i kommunalpolitiske spørgsmål.

§ 86 fastsætter, at kommunalbestyrelserne skal udforme en handicappolitik. Formålet med handicappolitikken er, at kommunalbestyrelserne skal tage stilling til, hvordan man i kommunen yder det bedst mulige serviceniveau i forbindelse med at yde støtte til personer med handicap, på tværs af de offentlige sektorer og med henblik på at opnå den bedst mulige kvalitet i kommunernes handicaptilbud.

§ 87 fastsætter, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde skriftlige kvalitetsstandarder vedrørende blandt andet den støtte, kommunen tilbyder personer med handicap. Kvalitetsstandarderne offentliggøres på kommunens hjemmeside samt fremsendes til orientering til Socialstyrelsen.

Offentliggørelsen skal bidrage til, at kvalitetsstandarderne får karakter af rettigheder for de støtteberettigede personer. Det er et vigtigt formål med bestemmelsen at skabe bedre gennemsigtighed for de støttemuligheder, man som borger har adgang til.

§ 92 fastsætter, at Naalakkersuisut kan pålægge kommunalbestyrelsen tvangsbøder for grov eller gentagen forsømmelse eller skødesløshed i overholdelsen af kommunalbestyrelsens forpligtelser som forvaltningsmyndighed i henhold til denne Inatsisartutlov. Bestemmelsen har til formål at sikre en effektiv efterlevelse af bestemmelserne i Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Pejlemærket for den nye handicaplov har været FN's handicapkonvention og de rettigheder for borgere med handicap, der følger med denne. Den nye handicaplov betyder, at borgere med handicap får en række nye rettigheder, hvilket også medfører en række administrative og økonomiske konsekvenser.

3.1 Målgruppen

I lovforslagets §§ 7-8 defineres målgruppen for lovforslaget i overensstemmelse med handicapkonventionens definition. Modsat den gældende lovgivning omfattes alle aldersgrupper af lovforslagets bestemmelser. Denne ændring blev dog allerede indført i

forbindelse alderspensionsreformen og betyder, at alderspensionister med handicap har samme rettigheder som øvrige personer med handicap. Herudover ændres målgruppen fra personer med vidtgående psykisk eller fysisk handicap til personer, der har langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse. Konsekvensen heraf vil dog ikke være, at flere som helhed vil være omfattet af lovforslagets bestemmelser, idet de allerede er dækket af gældende lovgivning.

3.2 Det landsdækkende handicapcenter

Med etableringen af Det Landsdækkende Handicapcenter er der lagt op til en væsentlig styrkelse af tilbuddene til personer med handicap samt en styrkelse af støtten til kommunernes indsats på handicapområdet. De aktiviteter, der i dag varetages af IPIS, indlejres i handicapcenteret som en integreret del af centerets opgaver. Med lovforslaget udvides centerets opgaver, særligt i forhold til rådgivning og støtte til kommunerne. Handicapcenterets aktiviteter forventes finansieret af en finanslovsbevilling. Det er ikke tanken, at der skal indføres kommunal takstbetaling for personer med handicaps ophold på centeret på kort sigt. Der er dog indføjet hjemmel til, at der kan indføres takstbetaling, hvis det måtte vise sig hensigtsmæssigt og nødvendigt. I tilfælde af, at der vil blive behov herfor, vil spørgsmålet blive taget op til forhandling med de kommunale parter.

Der må påregnes merudgifter til ekstra personaleressourcer i forbindelse med udvidelsen af centerets opgaver, svarende til skønsmæssigt 3 årsværk. De økonomiske konsekvenser heraf skønnes til 1,5 mio. kr. årligt inkl. overhead.

3.3 Personlig hjælp og omsorg

Et af de grundlæggende formål med lovforslaget er også, at sikre, at de personer med handicap, der kan og ønsker at forblive i eget hjem, skal have mulighed for det. Forbedret mulighed for at blive i eget hjem vil for de fleste personer med handicap betyde højere livskvalitet og samtidig vil kommunerne opnå en væsentlig bedre ressourceanvendelse, idet de omkostnings-tunge institutionsanbringelser i højere grad reserveres til de mest pleje- og omsorgskrævende. Derfor indføres med lovforslaget en bestemmelse om, at kommunen skal tilbyde madservice til voksne personer med handicap i eget hjem. Ordningen forventes primært finansieret af en egenbetalingsandel. Dog må det forventes, at kommunerne vil få merudgifter på ordningen, idet egenbetalingen ikke vil kunne dække de faktiske produktionsomkostninger for en madservice. Der er i alt knap 1.000 hjemmeboende voksne personer med handicap, hvoraf det skønnes, at ca. halvdelen vil kunne have behov for en madserviceordning. Nettoudgiften pr. måltid skønnes at være ca. 30 kr. dagligt, når egenbetalingen er fratrukket, svarende til en samlet udgift på $30 \times 500 \times 365 = 5.475.000$ kr.

3.4 Ledsagelse

Med lovforslaget præciseres retten til at modtage ledsagelse i 15 timer om måneden f.eks. i forbindelse med indkøb m.v. Behovet for ledsagelse er hidtil blevet dækket af de støtteperson-timer, de pågældende personer med handicap er blevet tildelt. Det vil sige, at der blot sker en

opdeling af støttepersonaktiviteterne og ledsageaktiviteter, hvorfor forslaget ikke medfører merudgifter. Bestemmelsen medfører en udvidelse, således at personer med handicap, der har nået pensionsalderen nu også er omfattet af bestemmelsen om ledsagelse. I dag har alderspensionister med et handicap imidlertid ret til samme ydelser som personer med handicap, der ikke er alderspensionister jf. §16 i Inatsisartutlov om alderspension, herunder støttepersoner, ledsagelse m.v.

Samlet set medfører bestemmelsen således ikke merudgifter for kommunen.

3.5 Aflastning

Kommunerne forpligtes med lovforslaget til at tilbyde aflastningspladser. Bestemmelsen har til formål at sikre, at en person med handicap får mulighed for at forblive længst muligt i eget hjem. Aflastningspladserne skal således bidrage til at færrest muligt må anbringes på livslangt på døgninstitutionstilbud for personer handicap. Der lægges således op til at døgntilbud skal omstilles til at tilbyde flere aflastningspladser. På kort sigt må det forventes, at kommunerne vil få merudgifter til aflastningspladser, idet kommunerne hidtil har været alt for tilbageholdende med at tilbyde aflastningsophold, mens der vil kunne opnås en betydelig bedre ressourceanvendelse ved at reducere antallet af livslange anbringelser på døgntilbud til personer med handicap. Det skønnes, at ca. 200 personer med handicap vil have behov for 3 døgn aflastningsophold en gang i kvartalet. Taksten for aflastningsophold hos aflastningsfamilier er 1000,- kr. pr. døgn, mens taksten for aflastningsophold på private døgntilbud er på 3200,- kr. pr. døgn. Taksten på de selvstyredrevne døgntilbud er gennemsnitligt ca. 3.200,- kr. pr. døgn. Det skønnes, at ca. halvdelen af de 200 personer med handicap vil kunne tilbydes ophold hos aflastningsfamilier svarende til en merudgift på 1.244.000 kr. årligt. Den anden halvdel af personer med handicap forventes at skulle have tilbud om aflastning i enten private eller selvstyredrevne døgntilbud svarende til en merudgift på 3.840.000 kr. årligt. I alt en samlet merudgift på 5.084.000 kr.

3.6 Beskæftigelses- og aktivitetstilbud

Kommunerne forpligtes til i rimelig udstrækning at tilbyde beskyttet beskæftigelse til personer med handicap, der ikke kan opnå beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked. I forbindelse med førtidspensionsreformen blev kommunerne forpligtet til at tilbyde fleksjob, herunder skånejobs og nyttejob, til borgere på førtidspension, der har en restarbejdsevne, i det omfang de ikke kan finde fodfæste på det ordinære arbejdsmarked. Hertil blev der afsat midler på finansloven til dækning af merudgifterne. En stor andel af borgerne med et handicap vil være omfattet af denne ordning.

Herudover er der en gruppe af personer med handicap, der har enten ingen arbejdsevne eller kun en meget ringe arbejdsevne, der dog vil have glæde af et aktivitetstilbud eller mindre beskæftigelsestilbud, der kan medvirke til, at de opretholder almindelige færdigheder, der er behov for i hverdagen. Mangel på aktivitet og deraf tab af livskvalitet og tab af basale færdigheder fører til at plejetyngden for personer med svære handicap stiger. Aktivitetstilbud, herunder også små nyttejob, er derfor forebyggende tiltag, der kan reducere den omsorgsopgave kom-

munen er forpligtet til at varetage. Af samme grund har kommunerne oprettet aktivitetstilbud til personer med handicap som forebyggende tiltag mod tab af almindelige dagligdags færdigheder. Det er dog vurderingen, at indsatsen kan styrkes, således at plejetyngden og omsorgsopgaven ikke øges blandt personerne med et handicap med øgede kommunale udgifter til følge. De kommunale økonomiske gevinster ved en styrket indsats er ikke indregnet i de økonomiske konsekvenser, idet de vil afhænge af det kommunale fokus på at tilbyde aktivitets- og mindre beskæftigelsestilbud.

Flere døgntilbud tilbyder beskyttet beskæftigelse- og aktivitetstilbud i tilknytning til tilbuddene. Kommunerne har tillige i en vis udstrækning beskæftigelses- og aktivitetstilbud til personer med handicap i form af værksteder o.l.

Forpligtelsen skal udmøntes under hensyntagen til, at der kan være områder, hvor det er praktisk umuligt at etablere tilbud og udenfor enhver økonomisk rimelighed.

Herudover indføres mulighed for, at kommunerne kan oprette aktivitets- og samværstilbud, herunder dagcentre og beskyttede værksteder. Kommunerne har som nævnt i dag allerede etableret beskyttede værksteder og andre tilbud. Der forventes derfor ikke merudgifter af betydning på dette område.

3.7 Flyttehjælp

Kommunen får med lovforslaget hjemmel til at yde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaverne til et barn med handicap til dækning af udgifter til flytning af bopæl inden for kommunen. Bestemmelsen er ikke en forpligtelse for kommunen, men en mulighed, såfremt det vurderes nødvendigt.

Bestemmelsen forventes kun anvendt i få tilfælde, og kommunerne s merudgifter skønnes derfor til at udgøre sammenlagt 0,5 mio. kr.

3.8 Bokollektiver og døgntilbud skal fremover godkendes af Socialstyrelsen, og Naalakkersuisut skal hvert fjerde år udarbejde en strategi for udviklingen på døgntilbudsområdet.

Socialstyrelsen bliver med lovforslaget pålagt at godkende bokollektiver og døgntilbud, og der vil blive udarbejdet særskilte retningslinjer herfor både i forhold til kvalitetsstandarder og økonomiske forhold. Samtidig skal Socialstyrelsen løbende følge op på såvel bokollektivernes som døgntilbuddenes arbejde. Dette gælder såvel private som kommunale og selvstyrejede. Sammen med strategiarbejdet skønnes dette at medføre et yderligere ressourcebehov på 2 årsværk, svarende til en merudgift på 1,0 mio. kr.

3.9 Bisidder

Mange personer med handicap har så svære funktionsnedsættelser, at de på ingen måder er i stand til at tage vare på egne interesser og derfor heller ikke kan varetage kontakten til kommunen. Samtidig er mange uden familie eller kommer fra ressource svage familier. Disse per-

soner har – ikke mindst af hensyn til deres retssikkerhed – brug for en bisidder, der kan bistå ved samtaler med kommunen, udarbejdelse af klager m.v. Derfor forpligtes kommunerne til at oprette en bisidderordning bestående af uvildige bisiddere.

Det skønnes, at ud af de 1.400 personer med handicap vil ca. halvdelen have brug for en bisidder, mens halvdelen forudsættes at have familie eller bekendte, der kan udfylde bisidder rollen.

Bisidderne vil skulle aflønnes med skønsmæssigt 5.000 kr. årligt per person med handicap, svarende til en samlet merudgift på 3,5 mio. kr. Hertil kommer en engangsudgift til uddannelse i etableringsfasen på 1 mio. kr. samt løbende udgifter til uddannelse på 0,5 mio. kr. årligt de efterfølgende år.

Bisidderhvervet vil kunne varetages af eksempelvis skolelærere, politibetjente, præster, repræsentanter for handicaporganisationer o.l.

3.10 Administrative konsekvenser generelt

Den kommunale forpligtelse til at rådgive og vejlede præciseres med lovforslaget, samtidig med at der som noget nyt indføres en kommunal pligt til at rådgive og vejlede pårørende. Herudover pålægges kommunerne at tilbyde kurser og undervisning med henblik på at gøre den enkelte og de pårørende bedre i stand til at håndtere hverdagen. Forslaget vil kræve yderligere personaleressourcer.

Modsat de gældende regler, hvor kommunalbestyrelsen skal gennemføre en egentlig omfattelsesvurdering, hvor det afgøres, om borgeren har et vidtgående handicap, lægger lovforslaget op til, at der skal foretages en faglig vurdering af, om borgeren har et handicap, der falder indenfor definitionen af målgruppen.

Kommunerne forpligtes med lovforslaget til at afholde mindst en samtale med personer med handicap i forbindelse med afgørelse om støtte, særlig støtte, ophold på døgntilbud samt ændring og ophør af støtte. Klienten skal således i langt højere grad inddrages i vurderingerne af klientens behov, end det tidligere er sket. Dette vurderes at kræve yderligere administrative ressourcer.

Kommunerne forpligtes med lovforslaget til at foretage en mere gennemgribende og omfattende udredning af personer med handicap. Udredningen skal som noget nyt munde ud i en handlingsplan.

Kommunen skal således i forbindelse med, at der skal træffes afgørelse om særlige foranstaltninger for personer med handicap, gennemføre en udredning, herunder beskrivelse af persons langvarige fysiske, psykiske, intellektuelle eller sensoriske funktionsnedsættelse, afholde samtale med personen med handicap eller den pågældendes værge eller forældremyndigheds-

indehavere. Bestemmelsen erstatter kommunens vurdering af, om personen med handicap skal være omfattet af den nu gældende handicapforordning, der ikke indeholder krav om udarbejdelse af en egentlig udredning og en handleplan.

De samlede yderligere forpligtelser vil betyde en del administrative merudgifter. Det er dog vanskeligt præcist at vurdere den øgede administrative byrde. Det skønnes, at kommunerne vil få yderligere administrative byrder svarende til ca. 8 årsværk eller en merudgift på ca. 4 mio. kr.

3.10.1 Sagsbehandlingstider

Kommunalbestyrelsen får med lovforslaget pligt til at fastsætte frister for sagsbehandlingstiderne. Hensigten med forslaget er at nedbringe sagsbehandlingstiden. Når alle kommuner således fastlægger sagsbehandlingstider, vil det kræve yderligere administrative ressourcer i kommunerne. Behovet for ekstra sagsbehandlingsressourcer vil variere fra kommune til kommune, dels fordi antallet af personer med handicap er forskelligt, dels fordi den nuværende bemanning i forhold til antallet af personer med handicap er forskellig fra kommune til kommune.

3.10.2 Handicapråd, handicappolitik og kvalitetsstandarder

Alle kommuner har eller er i gang med at etablere handicapråd og alle kommuner har eller er i gang med at udarbejde handicappolitikker. Kommunerne pålægges derfor ikke på disse områder merudgifter. Derimod er der kun 1 kommune, der har udviklet kvalitetsstandarder for alle ydelser på handicapområdet. Kommunerne forpligtes fremover til at udvikle sådanne kvalitetsstandarder, hvilket vil betyde øgede administrative byrder for tre af fire kommuner. Det skønnes, at forslaget medfører administrative byrder svarende til 3 årsværk og en merudgift på 1,5 mio. kr.

Kvalitetsstandarderne forventes at skulle udvikles i et samarbejde med Socialstyrelsen, der således skal bemannes til at yde konsulentbistand på området. Der skønnes at være behov for yderligere 1. årsværk, svarende til en merudgift på 0,5 mio. kr.

Merudgifter mio. kr.	2019	2020	2021	2022
Det Landsdækkende Handicapcenter	1,5	1,5	1,5	1,5
Personlig hjælp og omsorg - madservice	5,5	5,5	5,5	5,5
Aflastningsophold	5,1	5,1	5,1	5,1
Flyttehjælp	0,5	0,5	0,5	0,5
Godkendelser og strategi og udviklingsarbejde	1,0	1,0	1,0	1,0
Bisidder	4,5	4,0	4,0	4,0

Administrative konsekvenser generelt	4,0	4,0	4,0	4,0
Handicapråd, handicappolitikker og kvalitetsstandarder	2,0	2,0	2,0	2,0
Administrative merudgifter til implementering	1,0	2,0	1,0	
I alt	25,1	25,6	24,6	23,6

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget har ingen konsekvenser for miljø og natur.

Forslaget vil betyde en øget trivsel for personer med handicap og deres pårørende. Dette vil være til gavn for folkesundheden.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget vil medføre en styrkelse af rettigheder for personer med handicap.

Gennem forslagens bestemmelser er det hensigten at sikre, at alle personer med handicap, børn såvel som voksne, får en god og tryk tilværelse med mulighed for at udnytte egne ressourcer bedst muligt. Herigennem skal børn med handicap have mulighed for at få en god skolegang og uddannelse, således at de som voksne får de bedste muligheder for et godt hverdagsliv samt evt. arbejdsliv.

Inatsisartutlovens fokus er på, hvad der er det bedste for personer med handicap, samt samfundets forpligtelse til at nedbryde barrierer, og derigennem så vidt muligt sikre fuld og effektiv deltagelse og inklusion i samfundet.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget har ikke andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer mv.

Forslaget har været i høring i perioden 19. juni 2017 – 22. august 2017.

Derudover har forslaget i samme periode været offentliggjort på høringsportalen.

Se behandling af indkomne høringssvar i bilag 1.

Høringssvar med bemærkninger til lovforslaget er optrykt i deres fulde ordlyd og kommenteret i relevant omfang i forslagens bilag 1. Kommentarerne til høringssvarene er skrevet i kursiv.

Bemærkninger til forslagens enkelte bestemmelser

Til § 1

Med bestemmelsen foreslås Inatsisartutlovens hovedformål og hensigter angivet.

Det første formål er at tilbyde personer med handicap rådgivning og støtte for at afhjælpe problemer som følge af et handicap. Begreberne rådgivning og støtte skal fortolkes udvidende, således at der ligeledes kan ydes forbyggende rådgivning og støtte.

Det andet formål er at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten. Støtte efter Inatsisartutloven skal således bidrage til, at modtageren kan bruge sine egne ressourcer, helst sådan, at vedkommende kan klare sig selv. Men for en del borgere er dette imidlertid ikke realistisk. Derfor nævnes det udtrykkeligt, at for nogle er det et væsentligt formål med støtte efter Inatsisartutloven at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Det tredje formål er at fremme den enkeltes mulighed for at udvikle sig og udnytte egne potentialer i det omfang, det er muligt for den enkelte. For personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne, f.eks. psykisk udviklingshæmmede, er formålet med dele af støtten efter Inatsisartutloven at sikre, at de pågældende stimuleres med henblik på at øge egne færdigheder og muligheder for at klare den daglige tilværelse, f.eks. støtte og hjælp til personlig hygiejne, spisetræning og hjælp til påklædning og indkøb m.v. Med hensyn til personer med stærke fysiske handicap er formålet med støtten i dette perspektiv dels at sikre personens omsorg og optræning med henblik på at bevare og forbedre de pågældendes fysiske færdigheder, dels at stimulere personens muligheder for personlig udvikling og livsudfoldelse, f.eks. gennem hjælpemidler og støtte til at gennemføre en uddannelse eller at komme i beskæftigelse og bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Det fjerde formål er at sikre personer med handicap lige muligheder i samfundet og imødegå diskrimination på grund af handicap og derigennem så vidt muligt sikre fuld og effektiv deltagelse og inklusion i samfundet. Støtte efter Inatsisartutloven skal således bl.a. sikre mulighed for, at personen med handicap så vidt muligt kan udføre almindelige hverdagsfunktioner og deltage i almindelige aktiviteter i samfundet. Bestemmelsen skal således også ses i sammenhæng med artikel 30 i FN's handicapkonvention om anerkendelse af retten for personer med handicap til at tage del i kulturlivet, rekreative tilbud, fritidsaktiviteter og idræt på lige fod med andre. Det er særligt, men ikke udelukkende, de foreslåede støttemuligheder om hjælpemidler, ledsagelse og støtteperson, der har betydning i denne sammenhæng.

Endelig har støtte efter Inatsisartutloven til formål at fremme den enkeltes mulighed for at have beskæftigelse. Dette hensyn skal tillægges vægt både ved afgørelsen af, hvorvidt der skal gives støtte, hvilken støtte der skal gives, og hvordan støtten tilrettelægges. Dette formål kan f.eks. have indflydelse på hvilket hjælpemiddel, der ydes støtte til. Endvidere er det væsentligt

at have for øje, at myndigheden er forpligtet til at give en helhedsorienteret, sammenhængende og koordineret indsats til borgeren, bl.a. med henblik på at borgeren kommer i beskæftigelse og fastholder tilknytningen til arbejdsmarkedet. Det vil i den sammenhæng kunne være relevant, at myndigheden sikrer koordination med øvrig lovgivning, således at støtten efter denne inatsisartutlov mest effektivt kan tjene dette formål. Denne del af bestemmelsen skal endvidere ses i lyset af artikel 27 i FN's handicapkonvention om anerkendelse af retten for personer med handicap til at kunne tjene til livets ophold ved beskæftigelse på et arbejdsmarked, der er inkluderende og tilgængeligt for personer med handicap. Støtte efter denne Inatsisartutlov kan medvirke til realisering af retten efter artikel 27 i FN's handicapkonvention ved f.eks. støtte til hjælpemidler, som kan hjælpe en person med handicap i sin beskæftigelse, eller ved støtte til motorkøretøj, så personen har mulighed for at komme frem og tilbage mellem hjem og arbejde.

Til § 2

De foreslåede bestemmelser i § 2 danner samlet en grundlæggende ramme for Inatsisartutloven. Alle myndigheder, der er tillagt kompetence i Inatsisartutloven, skal administrere i overensstemmelse med denne ramme. Dette betyder bl.a., at myndigheder, herunder både kommunerne og Naalakkersuisut, skal træffe afgørelser i overensstemmelse med Inatsisartutlovens formål om beskyttelse og virkeliggørelse af personer med handicaps menneskerettigheder og grundlæggende rettigheder. Men det betyder også, at myndighederne i deres øvrige virke, herunder ved udførelse af støtte efter inatsisartutloven, ved tilrettelæggelsen af undervisning og kursusvirksomhed for personale, der udfører opgaver efter inatsisartutloven, og ved planlægningen af udviklingen i den sociale sektor skal basere sig på og respektere personer med handicaps menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder.

Til stk. 1.

I bestemmelsens *stk. 1* foreslås det fastslået, at en person med handicap har fuld ret til at nyde alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder på lige fod med andre, og at denne inatsisartutlov skal medvirke til virkeliggørelse af dette. Bestemmelsen bygger på formålsbetragtningen i artikel 1 i FN's handicapkonventionen. Med inatsisartutloven ønskes en realisering af personer med handicaps menneskerettigheder inden for den sociale sektor, men også i andre sektorer gennem støtte efter denne inatsisartutlov. Det bemærkes dog i den sammenhæng, at der med bestemmelsen ikke ændres på subsidiaritetsprincippet eller princippet om sektoransvar.

Bestemmelsen har betydning både i et smalt perspektiv i forbindelse med afgørelse om og udførelse af støtte efter inatsisartutloven, og i et bredere perspektiv i forbindelse med myndighedernes øvrige virke på det sociale område. Støtte efter inatsisartutloven til personer med handicap kan have til formål at dække basale behov f.eks. at sikre personlig hygiejne, eller at en person med handicap får mad. Det er i sådanne sammenhænge væsentligt, at kommunen, som træffer afgørelse om støtte til sådanne basale behov, og at personalet, som yder støtten, har fokus på personens menneskerettigheder. Det kan bl.a. komme til udtryk ved inddragelse af

personen i hvilken støtte, der skal træffes afgørelse om, og hvordan støtten skal udføres. Derudover forpligter den foreslåede bestemmelse myndighederne til at sikre, at støtten ikke blot dækker personens basale behov, men at støtten også sikrer f.eks. personens ret til at deltage i samfundslivet og herunder i det politiske liv. For så vidt angår myndighedernes virke på socialområdet i et bredere perspektiv forpligter den foreslåede bestemmelse myndighederne til at sikre mennesker med handicaps rettigheder i alle aspekter. En kommune er således f.eks. forpligtet til at inddrage personer med handicap i forslag om ændringer på handicapområdet. Det kan f.eks. opfyldes ved inddragelse af beboerne i et bokollektiv, hvis kommunen påtænker at gennemføre ændringer. Forpligtelsen giver sig også udtryk bl.a. ved den foreslåede bestemmelse i § 85 om handicapråd og kommunernes forpligtelse til at inddrage handicaprådet i udviklingen af handicappolitikken.

Ved bestemmelsens henvisning til menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder sigtes primært til rettighederne beskyttet under handicapkonventionen, som trådte i kraft for Grønland den 23. august 2009. Her kan af særlig vigtighed nævnes:

- Ikke-diskrimination
- Lige muligheder
- Tilgængelighed
- Ligestilling mellem mænd og kvinder
- Respekt for de udviklingsmuligheder, som børn med handicap har, samt respekt for deres ret til at bevare deres identitet
- Beskyttelse mod udnyttelse, vold og misbrug
- Ret til respekt for fysisk og psykisk integritet
- Ret til et selvstændigt liv og til at værre inkluderet i samfundet
- Personlig mobilitet
- Ret til ytrings- og meningsfrihed
- Respekt for privatlivet
- Respekt for hjem og familie
- Ret til at tage del i kulturlivet

Bestemmelsen er dog ikke begrænset til rettigheder beskyttet under handicapkonventionen, men rummer også menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder beskyttet efter andre konventioner, der er gældende i Grønland, herunder særligt, men ikke udelukkende, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), jf. anordning nr. 814 af 18. september 2001 om ikrafttræden for Grønland af lov om Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

I forlængelse af ovenstående skal støtte efter inatsisartutloven gives med respekt for personens menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder. Bestemmelsen har betydning for myndighedernes afgørelse om støtte eller særlig støtte efter inatsisartutloven og for myndighedernes sagsbehandling frem til, at der træffes en afgørelse. Myndigheden skal således

bl.a. sikre, at personen med handicap inddrages i beslutninger om eget liv, og at der er tale om reel inddragelse bl.a. ved at sikre personens reelle kommunikationsmuligheder. Dette giver sig bl.a. udtryk i de foreslåede bestemmelser i §§ 74 og 75 om samtale. Bestemmelsen har endvidere betydning for myndighedernes faktiske forvaltningsvirksomhed. Det gælder i udførelsen af rådgivning, vejledning, støtte og særlig støtte efter inatsisartutloven. Myndigheden skal her have fokus på, hvordan støtten m.v. konkret kan gives med respekt for personens menneskerettigheder. Det kan bl.a. konkret give sig udtryk i inddragelse af borgeren i tilrettelæggelsen af støtten, og i at det søges undgået, at det bliver nødvendigt at anvende magt i forbindelse med støtten.

Til stk. 2.

Det foreslås med bestemmelsens *stk. 2* endvidere, at støtte skal gives med respekt for og skal styrke den enkeltes naturlige værdighed, personlige autonomi, herunder frihed til at træffe egne valg, og uafhængighed af andre personer. Denne del af bestemmelsen skal ses i lyset af de øvrige foreslåede bestemmelser i § 2. Bestemmelsen har i lighed med de øvrige foreslåede bestemmelser i § 2 betydning både for myndighedernes afgørelsesvirksomhed, for den faktiske forvaltningsvirksomhed samt ved planlægning og andre opgaver af generel karakter.

Til § 3

Til stk. 1.

Med bestemmelsens *stk. 1* foreslås fastslået, at en person med handicap har ret til koordineret, sammenhængende og helhedsorienteret støtte, som tager hensyn til alle aspekter af personen og personens liv.

Bestemmelsen indebærer en forpligtelse for den myndighed, som efter inatsisartutloven er tilagt kompetence til at træffe afgørelse eller yde rådgivning og vejledning. Forpligtelsen betyder, at myndigheden er forpligtet til at gennemføre en helhedsvurdering af personens behov, ressourcer og problematikker. Helhedsvurderingen betyder, at myndigheden også skal forholde sig til aspekter, som ikke omhandler personens handicap i snæver forstand. Det kan f.eks. være sociale problemstillinger, hvilken uddannelse personen er i gang med eller ønsker at påbegynde, personens beskæftigelsesmæssige status samt perspektiver og sundhedsmæssige status. En eller flere samtaler med borgeren efter de foreslåede bestemmelser i §§ 74 og 75 skal fungere som et led heri. Myndigheden skal basere sig på helhedsvurderingen af personen, når myndigheden træffer afgørelse om hvilken støtte, der skal ydes, og hvordan støtten skal ydes. Formålet hermed er at sikre, at den ydede støtte, eventuelt i samspil med støtte efter anden lovgivning, imødekommer personens behov bedst muligt.

Forpligtelsen betyder bl.a., at myndigheden i sine overvejelser om, hvilken støtte der skal ydes efter denne inatsisartutlov, skal inddrage personens støttebehov, der kan dækkes efter anden lovgivning, og den øvrige støtte, der gives både efter denne og anden lovgivning. Formålet er at opnå en sammenhængende og koordineret indsats for den enkelte borger. Støtte efter denne inatsisartutlov skal derfor i videst muligt omfang understøtte indsatsen efter anden

lovgivning. Myndigheden skal derfor i afgørelsen af, hvilken støtte der skal ydes, og hvordan støtten skal ydes, forholde sig til, hvordan støtten vil spille sammen med den støtte, personen modtager efter anden lovgivning. Der ligger heri et ansvar for myndigheden til at koordinere internt bl.a. mellem forskellige forvaltninger i en kommune og imellem myndigheder. Heri ligger også en forpligtelse til at rådgive og vejlede om mulighederne for støtte efter anden lovgivning, eller om hvilken myndighed der kan give borgeren rådgivning og vejledning om anden lovgivning.

Til stk. 2.

Med bestemmelsens *stk. 2* foreslås det fastslået, at myndigheden ved afgørelse om støtte, skal træffe afgørelsen ud fra, hvad der er bedst for den enkelte borger med handicap. Formålet med bestemmelsen er at understrege, at myndigheden skal tage udgangspunkt i den konkrete persons støttebehov, ressourcer og problemstillinger, når der træffes afgørelse om støtte. Et redskab hertil er bl.a. samtaler med borgeren efter den foreslåede bestemmelse i § 74. Bestemmelsen skal endvidere ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i stk. 1, som forpligter myndigheden til at give helhedsorienteret støtte. Støtten skal dermed tage udgangspunkt i den enkelte borgers situation, og myndigheden skal ved afgørelse sikre, at der gives den støtte, som hjælper borgeren bedst muligt.

Myndigheden kan fortsat inddrage andre saglige hensyn i sin afgørelse. Det kan f.eks. være hensynet til, hvilke støttemuligheder der kan gives på borgerens hjemsted.

Til stk. 3.

Bestemmelsen har til formål at fremhæve, at der i forhold vedrørende personer med handicap skal tages udgangspunkt i personens egne synspunkter, men under hensyntagen til personens alder, modenhed og intellektuelle funktionsniveau.

Personen med handicap skal informeres om relevante oplysninger i sagen, når der træffes afgørelser om personens forhold. Det vil være frivilligt, om personen vil deltage og fremkomme med sine synspunkter.

Til § 4

Til stk. 1.

Det foreslås med *stk. 1* i denne bestemmelse en videreførelse af princippet i § 1, stk. 3, i landstingsforordningen om hjælp til personer med vidtgående handicap. Det foreslås således, at en person med handicap så vidt muligt har ret til støtte, så personen kan forblive i eget hjem, når personen og dennes eventuelle værge eller forældremyndighedsindehavere udtrykker ønske herom. Det er dog en forudsætning, at personens egen eller andres velfærd ikke bliver udsat for fare ved at forblive i eget hjem.

Retten til frit valg af bolig på lige fod med andre er en grundlæggende menneskerettighed for personer med handicap. Det vægtes derfor højt at yde støtte, således at en person med handicap kan blive boende i eget hjem i sit lokalsamfund, når personen ønsker dette. Dette gælder

også i tilfælde, hvor personen vil kunne modtage bedre kvalificeret hjælp ved at flytte til f.eks. et døgntilbud. Det er i en sådan situation vigtigt, at personen forbliver i eget hjem med støtte, fordi personen på et kvalificeret og oplyst grundlag og i samarbejde med sin sagsbehandler vælger, at personen ønsker at forblive i sit eget hjem. Det understreges, at det er en forudsætning, at hverken personens egen velfærd eller andres bliver udsat for fare ved, at personen forbliver i eget hjem. Med andres velfærd menes både pårørendes, de personer som yder støtte til personen, og øvrige som færdes i personens omgivelser, herunder naboer m.v. Det er myndigheden, som vurderer, hvorvidt der foreligger en fare for personens egen velfærd eller andres velfærd, hvis personen forbliver i eget hjem med støtte efter denne inatsisartutlov.

Til stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* er ny og komplementerer den foreslåede bestemmelse i *stk. 1*. Med *stk. 2* fastslås det, at når det ikke er muligt at yde tilstrækkelig støtte i en person med handicaps eget hjem til at imødekomme personens behov, så har personen ret til specialiseret støtte i et botilbud. Med begrebet botilbud henvises til bokollektiver, beskyttede boenheder og døgntilbud efter kapitel 7 i inatsisartutloven. Botilbuddet skal imødekomme personen med handicaps specifikke behov under hensyntagen til formålene med støtte efter inatsisartutloven. Det kan derfor være nødvendigt, at personen med handicap får ophold i et botilbud uden for kommunen. Bestemmelsen medfører endvidere, at der så vidt muligt skal tilbydes en person med handicap ophold på et botilbud, hvis målgruppe er personer med handicap, og ikke på f.eks. plejehjem.

Til § 5

Bestemmelsen er en fortsættelse af § 1, *stk. 2* i den gældende landstingsforordning om hjælp til personer med vidtgående handicap.

Det betyder, at alle offentlige bygninger så vidt muligt skal gøres handicapvenlige, herunder også boligbyggerier.

Vedrørende nybygninger betyder forslaget, at bygningsregler m.v. skal tilpasses således, at der forinden tilladelse til opførelse af nye offentlige bygninger tages stilling til, om bygningen kan indrettes på en sådan måde, at personer med handicap kan benytte disse.

Det samme er tilfældet for offentlige transportmidler.

Bestemmelsen udspringer af handicapkonventionens artikel 9, der fastslår, at lovgiver har pligt til at fremme adgangen for personer med handicap til fysiske omgivelser, transportmuligheder, information, kommunikation og øvrige faciliteter, som er tilgængelige for offentligheden.

Tilgængelighed er et af Handicapkonventionens grundlæggende principper. Derudover er tilgængelighed en forudsætning for at skabe et inkluderende samfund, hvor personer med handicap kan deltage fuldt og effektivt. Nydelsen af en lang række af konventionens rettigheder er afhængigt af, at samfundet er tilgængeligt.

Til § 6

Til stk. 1.

Med bestemmelsens *stk. 1* foreslås det fastslået, at afgørelser om støtte efter denne Inatsisartutlov til et barn skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet. Princippet om, at det skal være bedst for barnet, har udgangspunkt i artikel 3 i FN's konvention om barnets rettigheder (FN's børnekonvention).

Bestemmelsen betyder, at alle tiltag i forhold til støtte af barnet skal tage hensyn til, hvad der er bedst for det enkelte barn ud fra dets konkrete livssituation, herunder også under hensyn til barnets behov for støtte efter anden lovgivning. Bestemmelsen er således en tydeliggørelse og understregning af de foreslåede bestemmelser i § 2.

Begrebet "bedst for barnet" vil givetvis ændre sig forståelsesmæssigt med tiden, og begrebet vil være konkret afhængig af, hvilket barn der er tale om. Vurderingen af barnets bedste skal altid ske ud fra en individuel vurdering af det enkelte barns samlede forhold, herunder barnets egen mening og holdning sammenholdt med den professionelle viden og erfaringsgrundlag, der foreligger eller kan bibringes sagen i form af for eksempel børnesagkyndig viden. Begrebet skal til enhver tid tolkes som den bedst tænkelige løsning for det enkelte barn.

Visse generelle faktorer vil altid være til barnets bedste, eksempelvis at det vil være bedst for barnet, at der sikres kontinuitet i opvæksten med et trygt omsorgsmiljø og en stabil og god voksenkontakt. Andre faktorer, der er til barnets bedste, kan variere alt efter barnets livssituation og de ressourcer, der er omkring barnet. Barnets bedste vil som udgangspunkt være at vokse op i et trygt hjem med forældrene. Men barnets behov for støtte på grundlag af bl.a. barnets handicap kan betyde, at det kan være til barnets bedste at have ophold uden for hjemmet. Barnets bedste i den konkrete situation afhænger således i de fleste situationer af flere faktorer.

Til stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* har til formål at fremhæve, at der i forhold vedrørende barnet skal tages hensyn til barnets egne synspunkter alt efter barnets alder, funktionsevne og modenhed. Reglen har udgangspunkt i artikel 12 i FN's børnekonvention. Barnet skal herunder informeres om relevante oplysninger om sagen, når der træffes afgørelser om dets forhold. Det er frivilligt for barnet, om det ønsker at fremkomme med sin mening, men det skal så vidt muligt tilstræbes i myndighedens behandling af sagen, at barnets synspunkter undersøges. Med hensyn til børn med handicap er det særligt vigtigt, at myndigheden er opmærksom på barnets kommunikationsmåder og tilstræber så vidt muligt at stille alternative kommunikationsmidler, herunder teknologiske løsninger, til rådighed.

Til § 7

Til stk. 1.

Den foreslåede bestemmelses *stk. 1* indeholder en beskrivelse af målgruppen for modtagelse af rådgivning, vejledning, støtte og særlig støtte m.v. efter inatsisartutloven. Målgruppen for hjælp efter inatsisartutloven foreslås udvidet i forhold til landstingsforordning om hjælp til personer med vidtgående handicap, således at der ikke er fastsat en aldersgrænse. Personer med handicap over aldersgrænsen for at modtage alderspension efter inatsisartutlov om alderspension vil herefter også som udgangspunkt være berettiget til at modtage hjælp efter denne inatsisartutlov.

Til *stk. 2*.

Inatsisartutlovens målgruppe er personer med handicap. Der forstås herved personer, der har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre personen i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre. Afgrænsningen af målgruppen er identisk med artikel 1 i FN's handicapkonvention. Bestemmelsen skal endvidere ses i lyset af definitionen af "handicap" i FN's standardregler om lige muligheder for personer med handicap (standardreglerne). Det fremgår af regel nr. 18 i standardreglerne at "[b]etegnelsen "handicap" betyder tab eller begrænsning af mulighederne for at deltage i samfundslivet på lige fod med andre. Den beskriver relationen mellem et menneske med funktionsnedsættelse og dets omgivelser." Bestemmelsen indebærer derved, at en persons handicap opstår i mødet med forhindringer i omgivelserne. Det betyder samtidigt, at handicapbegrebet er dynamisk og vil forandre sig i takt med samfundsudviklingen.

Ved afgrænsningen af inatsisartutlovens målgruppe skal der således være fokus på, hvorvidt personen har en nedsat funktion - en funktionsnedsættelse - i forhold til andre, når der ses på personens mulighed for at fungere i det daglige liv, herunder i samfundslivet. For at tale om at en person har et handicap, skal der kunne konstateres en fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som afføder et kompensationsbehov for, at personen kan fungere på lige fod med andre borgere i en tilsvarende situation.

Et handicap kan være begrundet i enten en fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse. En person med handicap kan have en nedsat funktionsevne begrundet i en kombination af fysisk, psykisk, intellektuel eller sensoriske funktionsnedsættelser. Eksempler på fysisk handicap er bl.a. kørestolsbrugere, personer med gangbesvær og personer, der mangler en eller flere lemmer. En psykisk funktionsnedsættelse kan f.eks. være begrundet i langvarig og tilbagevendende depression, en angstlidelse eller skizofreni. Eksempler på intellektuelle funktionsnedsættelser er personer med udviklingshæmning, herunder Downs syndrom. Som eksempler på sensoriske funktionsnedsættelser kan peges på blindhed, nedsat syn, nedsat hørelse, døvhed, døvblindhed og problemer med følesansen f.eks. på grund af en hjerneskade.

I forhold til den gældende afgrænsning af målgruppen for at modtage støtte efter landstingsforordning om hjælp til personer med vidtgående handicap vil den foreslåede bestemmelse i §

7, stk. 1, medføre en udvidelse. Med den foreslåede afgrænsning vil personer med handicap, der ikke er vidtgående, blive omfattet af målgruppen for at modtage støtte. Dette er ikke ensbetydende med, at denne gruppe som helhed vil opnå ret til støtte efter inatsisartutloven, da støtte skal gives på baggrund af en konkret og individuel vurdering af personens støttebehov, og hvorvidt personen har funktionsnedsættelse, som kan afhjælpes med støtte efter loven. Med hensyn til rådgivning og vejledning foreslås det, at alle personer med handicap har ret til at modtage dette. Med den foreslåede udvidelse af målgruppen bringes retstilstanden i overensstemmelse med FN's handicapkonvention.

Til stk. 3.

Inatsisartutlovens målgruppe er personer med handicap. Personer med handicap er en meget sammensat gruppe og handicapbegrebet indeholder i stk. 2 en bred beskrivelse i erkendelse af, at både milde og alvorlige handicap kan føre til ulige muligheder i samfundet. I stk. 3 er målgruppen imidlertid indsnævret, således at udover opfyldelse af det i stk. 2 definerede handicapbegreb kræves, at personen har et vidtgående handicap, som samtidig skaber væsentlige hindringer i at deltage i samfundslivet på lige fod med andre borgere.

Kravet der opregnes i stk. 3 betyder, at ydelse af hjælp efter handicapreglerne forudsætter, at personen har et vidtgående handicap. En person har et vidtgående handicap, når:

- 1) personens funktionsevne er væsentligt nedsat,
- 2) funktionsnedsættelsen skyldes en varig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, og
- 3) funktionsnedsættelsen i kombination med personens levevilkår skaber et væsentligt tab eller begrænsning i mulighederne for at leve en normal dagligdag og deltage i samfundslivet på lige fod med andre borgere.

Til stk. 4.

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 4*, som er ny, at bestemmelserne i lovens §§ 19, 20, 22, 33, 42, 66 og 67 endvidere finder anvendelse for pårørende til personer med handicap. Det foreslås hermed, at pårørende til en person med handicap har ret til:

- rådgivning og vejledning efter § 19,
- rådgivning om hjælpemidler efter § 20,
- rådgivning, vejledning, undervisning og kurser målrettet rollen som pårørende efter § 22,
- dækning af merudgifter ved forsørgelse af et barn med handicap i hjemmet efter § 33,
- flyttehjælp efter § 42, samt
- besøgsrejser som nærmere bestemt ved §§ 66 og 67.

Afgrænsningen af hvem der kan anses som pårørende til en person med handicap, beror på en individuel vurdering i den konkrete sag. I vurderingen skal lægges vægt på de faktiske relationer til personen med handicap. Der bør endvidere lægges vægt på hvilken omsorgsrolle og -funktion, som den pågældende har i relationen til personen med handicap. Der skal således som udgangspunkt eksistere en reel relation mellem den pågældende og personen med handi-

cap, hvor der er regelmæssig kontakt. Der bør dog ikke anlægges en snæver fortolkning af begrebet pårørende.

Til stk. 5.

Der foreslås med bestemmelsens *stk. 5* en fravigelse af kravet i *stk. 1* om bopæl i Grønland for personer med handicap, som på det offentlige støtteforanstaltning er anbragt udenfor Grønland. Med bestemmelsen sikres det, at bestemmelserne om ophold i døgntilbud udenfor Grønland i §§ 49-51 også finder anvendelse for denne gruppe, som er tilbudt ophold udenfor Grønland på grund af deres handicap og støttebehov som følge heraf. Endvidere sikres det med bestemmelsen, at forskrifter udstedt i medfør af § 66, *stk. 8*, og § 67, *stk. 4*, vedrørende besøgsrejser også finder anvendelse for denne gruppe. Bestemmelsen er en videreførelse af gældende ret, hvor Naalakkersuisut er tillagt kompetence til at fastsætte regler for hjælp til vidtgående handicappede under ophold uden for Grønland.

Til § 8

Til *stk. 1*.

Bestemmelsen, der er ny, har til formål at sikre en helhedsorienteret, koordineret og tilstrækkelig støtte til børn, som både har behov for støtte efter denne lov på grund af et handicap og for støtte efter inatsisartutlov om støtte til børn. Bestemmelsen har således primært betydning for børn med handicap, der samtidigt oplever sociale problemer.

Med *stk. 1* foreslås det fastslået, at børn der er i målgruppen for at modtage støtte efter denne inatsisartutlov og efter Inatsisartutlov om støtte til børn, skal modtage den nødvendige støtte efter begge inatsisartutlove. Det er kommunalbestyrelsens ansvar, at dette sker. Det er endvidere kommunalbestyrelsens ansvar, at støtten er koordineret. Kommunalbestyrelsen kan således ikke afvise at yde støtte efter denne inatsisartutlov med henvisning til, at barnets behov skal dækkes ved støtte efter Inatsisartutlov om støtte til børn, medmindre kommunalbestyrelsen sikrer, at barnet modtager støtte efter Inatsisartutlov om støtte til børn, og at den støtte der ydes, er tilstrækkelig til at imødekomme barnets behov. Med hensyn til sidstnævnte er det væsentligt, at kommunalbestyrelsen er opmærksom på, at barnets behov for støtte efter Inatsisartutlov om støtte til børn kan være forøget på grund af barnets handicap.

For den gruppe af børn, som har behov for støtte efter både denne inatsisartutlov og Inatsisartutlov om støtte til børn, vil det i en del tilfælde ikke være muligt klart at adskille hvilket støttebehov, som henhører under hvilken lovgivning. Kommunalbestyrelsen må i disse tilfælde aldrig afvise at yde støtte med henvisning til, at støttebehovet skal ydes efter den anden inatsisartutlov. Det styrende skal derimod være, hvad der bedst for barnet, og hvordan der kan ydes støtte, som imødekommer barnets behov og hjælper barnet bedst muligt.

Til *stk. 2*.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* er kommunalbestyrelsen forpligtet til at koordinere og sikre sammenhængen mellem støtte efter denne inatsisartutlov og den indsats, der iværk-

sættes eller er iværksat for et barn og dets familie eller andre omsorgsgivere efter inatsisartutlov om støtte til børn eller efter anden lovgivning. Bestemmelsen stiller krav til den interne koordination og samarbejde mellem en kommunes forskellige forvaltningsgrene. Bestemmelsen foreskriver ikke, hvordan kommunalbestyrelsen konkret skal sikre den sammenhængende indsats. Det kan f.eks. ske ved, at kommunalbestyrelsen samler sagsbehandlingen af sager om støtte til børn efter begge inatsisartutlove hos den samme gruppe af sagsbehandlere eller ved etablering af faste samarbejds- og koordinationsfora mellem sagsbehandlere i forskellige forvaltningen. Det opfordres til, at kommunalbestyrelserne koordinerer deres støttemuligheder og udviklingen heraf i relevant omfang.

Til § 9

Til stk. 1.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der eksisterer de nødvendige støttemuligheder for personer med handicap efter inatsisartutloven, og at personer med handicap modtager den nødvendige støtte. Med bestemmelsen fastslås, at det som udgangspunkt er kommunalbestyrelsen, som har forsyningsansvaret for støttemuligheder efter inatsisartutloven.

Kommunalbestyrelsen kan opfylde sin forsyningsforpligtelse f.eks. med hensyn til botilbud ved brug af støttemuligheder, der er oprettet og drevet af andre kommuner. Det vil være særligt hensigtsmæssigt med hensyn til bokollektiver og beskyttede boenheder, hvor der dermed kan sikres en højere specialisering og mere kvalificeret støtte til særligt borgere i de smallere målgrupper.

Bestemmelsen indebærer endvidere et ansvar for kommunalbestyrelsen i hjemkommune til personen med handicap om at sikre, at personen modtager støtte efter denne Inatsisartutlov, såfremt de har behov for det. Kommunalbestyrelsen kan bl.a. opfylde denne forpligtelse ved generel oplysning af borgere i inatsisartutlovens målgruppe om støttemuligheder i kommunen, ved at oplyse om yderligere støttemuligheder i forbindelse med rådgivning og vejledning efter inatsisartutlovens kapitel 5, hvis det findes relevant, og ved at inddrage støttemuligheder efter inatsisartutloven, når kommunalbestyrelsen giver rådgivning og vejledning eller støtte efter anden lovgivning.

Den foreslåede bestemmelse er i det hele en videreførelse af gældende ret.

Til stk. 2.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* fastslås, at det er kommunalbestyrelsen, som har kompetencen til at træffe afgørelser om støtte efter inatsisartutlovens kapitel 6 og om særlig støtte efter inatsisartutlovens kapitel 7. Dog er det Naalakkersuisut, som har kompetencen til at træffe afgørelse vedrørende ophold på et døgntilbud i Grønland. Dette gælder både døgntilbud til børn og voksne.

Der er med bestemmelsen ikke tilsigtet en ændring af fordelingen af afgørelseskompetence mellem kommunalbestyrelserne og Naalakkersuisut. Det findes dog hensigtsmæssigt, at der af inatsisartutloven fremgår en generel og eksplicit bestemmelse vedrørende kommunalbestyrelsens afgørelseskompetence.

Til stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* modsvarer den foreslåede bestemmelse i § 11, stk. 1, således at kommunalbestyrelsen udarbejder indstilling til Naalakkersuisut om en person med handicaps ophold på et døgntilbud, hvor afgørelseskompetencen er tillagt Naalakkersuisut. Bestemmelsen er en videreførelse af gældende ret efter § 16 i landstingsforordning om hjælp til personer med vidtgående handicap.

Til § 10

Til stk. 1.

Med bestemmelsen i *stk. 1* foreslås, at Naalakkersuisut pålægges ansvaret for at sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på døgntilbud for personer med handicap. Forsyningsansvaret påhviler dermed Naalakkersuisut både for så vidt angår døgntilbud for børn med handicap og for voksne med handicap. Sikringen af opfyldelsen af forsyningsansvaret skal bl.a. ses i lyset af den foreslåede bestemmelse i § 65 om Naalakkersuisuts ansvar for 1 gang hvert fjerde år at udarbejde en landsdækkende strategi for udviklingen på døgntilbudsområdet.

Til § 11

Til stk. 1.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* tillægges Naalakkersuisut afgørelseskompetencen med hensyn til, hvorvidt en person med handicap skal tilbydes ophold på et døgntilbud. Bestemmelsen gælder både med hensyn til børn og voksne med handicap.

Til stk. 2.

Naalakkersuisut træffer afgørelsen efter indstilling fra kommunalbestyrelsen i borgerens hjemkommune.

Til stk. 3.

Af kommunalbestyrelsens indstilling skal fremgå, på hvilket grundlag kommunalbestyrelsen indstiller, at borgeren tilbydes ophold på et døgntilbud, samt detaljeret information om opfyldelsen af de i § 46, stk. 1 eller § 48 stk. 1, foreslåede krav, herunder personens støttebehov.

Til stk. 4.

Det foreslås med *stk. 4*, at Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler om kommunalbestyrelsens indstilling. Bemyndigelsen vil blive brugt til at fastsætte nærmere form- og indholds krav til kommunalbestyrelsernes indstillinger.

Til § 12

Til stk. 1.

Det foreslås med bestemmelsens *stk. 1*, at Naalakkersuisut pålægges at oprette og drive et centralt visitationssystem (Det centrale visitationssystem). Tanken med det centrale visitationssystem er, at alle placeringer på de af Naalakkersuisut oprettede døgntilbud, jf. § 59, sker fra centralt hold for at sikre en optimal udnyttelse af ressourcerne på døgntilbudsområdet samt at sikre det rigtige match mellem borger og døgntilbud.

Til stk. 2.

Det centrale visitationssystem foreslås med *stk.2*. tillagt kompetence til at træffe afgørelse om indskrivning, herunder omplaceringer, på de af Naalakkersuisut jf. § 59 oprettede døgntilbud.

Det centrale visitationssystem skal træffe afgørelsen om indskrivninger på baggrund af kommunalbestyrelsens indstilling efter den foreslåede § 9, stk. 3. Der er således ikke tale om, at det centrale visitationssystem selv, der skal oplyse sagen. Det er derimod kommunalbestyrelsens ansvar at sørge for, at det centrale visitationssystem i indstillingen har de for sagen relevante oplysninger, herunder en tilstrækkelig detaljeret beskrivelse af personens støttebehov, til, at visitationsudvalget kan træffe afgørelse.

Det centrale visitationssystem skal i sin afgørelse om indskrivning bl.a. lægge vægt på, hvorvidt personen passer ind i døgntilbuddets målgruppe, om døgntilbuddet kan imødekomme personens støttebehov, og om det er det bedste for personen at blive indskrevet på døgntilbuddet.

Det centrale visitationssystem skal i afgørelsen både tage hensyn til, hvad der er det bedste for personen med handicap, som afgørelsen omhandler, og hvad der er det bedste for de øvrige beboere på døgntilbuddet.

Visitationen af den enkelte person med handicap skal foregå i dialog med ledelsen af det enkelte døgntilbud.

Til § 13

Til stk. 1.

Med *stk. 1* foreslås, at kommunalbestyrelsen skal føre et personrettet tilsyn med forholdene for en person med handicap, som har ophold på et botilbud, det vil sige i et bokollektiv, i en beskyttet boenhed eller på et døgntilbud i Grønland. Tilsynet omfatter ikke det generelle driftsorienterede tilsyn med botilbuddet, som derimod føres af tilsynsenheden.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen som led i tilsynet skal sikre sig, at opholdet på botilbuddet fortsat opfylder personens fysiske, psykiske og sociale behov. Tilsynet skal så vidt muligt foretages i samarbejde med den pågældende person. Det er endvidere vigtigt, at kom-

municipalbestyrelsen i forbindelse med tilsynet lytter til og samarbejder med personalet på botilbuddet.

Et redskab i kommunalbestyrelsens personrettede tilsyn efter stk. 1 vil være den halvårslige statusrapport fra døgntilbuddet efter den foreslåede bestemmelse i § 81. Statusrapporten er ikke tilstrækkelig til, at kommunalbestyrelsen har opfyldt sin forpligtelse til at føre et personrettet tilsyn. Statusrapporten kan i stedet være et redskab til tilrettelæggelse af tilsynet.

Det personrettede tilsyn efter stk. 1 er en delvis videreførelse af kommunalbestyrelsens tilsynsforpligtelse efter § 21 a i landstingsforordning om hjælp til personer med vidtgående handicap. Det ønskes dog med bestemmelsen, at der ikke blot føres tilsyn med forholdene, som personen lever under, men at kommunalbestyrelsen i sit tilsyn tager stilling til, hvorvidt døgnopholdet samt eventuelt øvrig iværksat støtte fortsat opfylder personens fysiske, psykiske og sociale behov. Tilsynet skal dermed danne grundlag for en vurdering af, hvorvidt der er grund til at ændre indsatsen.

Til stk. 2.

Med bestemmelsens *stk. 2* foreslås det, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at underrette tilsynsenheden, såfremt kommunalbestyrelsen i forbindelse med det personrettede tilsyn med en borger, der har ophold på et botilbud, bliver opmærksom på bekymrende forhold i botilbuddet. Bestemmelsen skal sikre, at tilsynsenheden modtager de fornødne oplysninger om forholdene på botilbuddene til at føre et effektivt tilsyn. Formålet med bestemmelsen er således at sikre forholdene for de borgere, der har ophold på et botilbud ved at sikre, at tilsynsenheden får de nødvendige oplysninger, således at de kan sætte ind og rette op på forholdene.

Bekymrende forhold omfattet af bestemmelsen kan f.eks. være oplysninger eller mistanke om vold imellem beboerne eller imellem personale og beboere, oplysninger om eller mistanke om seksuelt overgreb af beboere begået af andre beboere eller af personale, utilstrækkelig personalebemanning eller kritisable fysiske forhold.

Til stk. 3.

Det foreslås med *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen efter anmodning fra Naalakkersuisut forpligtes til at fremsende alle de oplysninger, som Naalakkersuisut måtte ønske om kommunalbestyrelsens varetagelse af det personrettede tilsyn. Der lægges således i bestemmelsen ikke nogen begrænsning ind i forhold til temaer og detaljeringsgrad.

Til stk. 4.

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 4*, at der gives bemyndigelse til Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler for det personrettede tilsyn, herunder regler om tilsynets udøvelse, tilrettelæggelse, vilkår og betingelser og udarbejdelse af tilsynsrapporter.

En tilsynsrapport er betegnelsen for det dokument, der skal udarbejdes i forbindelse med ethvert tilsyn i henhold til de forvaltningsretlige regler, herunder notatpligten.

Til § 14

Til stk. 1.

Det foreslås med *stk. 1*, at Naalakkersuisut forpligtes til at have en særlig tilsynsenhed, som har til opgave at føre kontrol med kommunalbestyrelsernes forvaltning og administration af denne Inatsisartutlov, samt at føre driftstilsynet med botilbuddene.

Til stk. 2.

Med *stk. 2* i bestemmelsen foreslås, at Naalakkersuisut fører det overordnede tilsyn med forvaltningen af denne Inatsisartutlovs bestemmelser og med kommunens opfyldelse af de i denne Inatsisartutlov anførte pligter og rettigheder. Bestemmelsen viderefører det hidtil ulovbestemte ansvar for at føre sektortilsyn på handicapområdet, udøvet af Naalakkersuisut.

Til stk. 3.

Med *stk. 3*, som er en ny bestemmelse, foreslås nærmere regulering af tilsynsenhedens driftsorienterede tilsyn med bokollektiver, beskyttede boenheder og døgntilbud.

Bestemmelsen skal læses i sammenhæng med de foreslåede bestemmelser i § 16.

Med bestemmelsen foreslås således en ændring af, hvilken myndighed som har ansvaret for at føre det driftsmæssige tilsyn med bokollektiver og beskyttede boenheder. Ændringen er særligt begrundet i et ønske om at opnå et samlet tilsyn med botilbudsområdet, hvor der arbejdes målrettet, konsistent og landsdækkende med kvalitet i dialog med botilbuddene. Dertil kommer, at der ikke foreligger en klar afgrænsning mellem målgruppen for beskyttede boenheder og døgntilbuddene.

Tilsynsenheden skal føre et driftsmæssigt tilsyn med botilbud for personer med handicap efter inatsisartutlovens kapitel 9. Med botilbud forstås såvel bokollektiver og beskyttede boenheder som døgntilbud.

Der er alene tale om et driftsorienteret tilsyn med botilbuddet som helhed og de generelle forhold for beboerne, som har ophold i botilbuddet. Der er dermed ikke et tilsyn med den enkelte beboer, som har ophold i botilbuddet. Forpligtelsen til at føre det personrettede tilsyn ligger hos kommunalbestyrelsen, jf. § 13.

Til stk. 4.

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 4*, at tilsynsopgaven både skal have et kontrolperspektiv og et kvalitetsudviklingsperspektiv. Det betyder, at tilsynsenheden for det første skal føre kontrol med, at forholdene på botilbuddet, herunder de fysiske, økonomiske og personale-mæssige forhold samt varetagelsen af omsorgen for beboerne, lever op til betingelserne for at være godkendt som botilbud. I dette ligger også en kontrol af, at botilbuddet f.eks. ikke har flere beboere, end botilbuddet er godkendt til. For det andet betyder bestemmelsen, at tilsyns-

enheden skal have fokus på, hvordan tilsynsenheden i dialog med botilbuddet kan støtte botilbuddet i arbejdet med udvikling af botilbuddets kvalitet. Dialogen skal bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten på botilbuddet.

Til stk. 5.

Med *stk. 5* foreslås, at tilsynet efter stk. 2 og 3 både kan foregå som anmeldt og uanmeldt tilsyn. Ved et anmeldt tilsyn forstås et tilsynsbesøg, hvor kommunalbestyrelsen eller botilbuddet på forhånd er gjort bekendt med, at tilsynsbesøget vil finde sted. Ved uanmeldt tilsyn forstås, at kommunalbestyrelsen eller botilbuddet ikke på forhånd er gjort bekendt med, at der vil blive aflagt et tilsynsbesøg. Uanmeldte tilsynsbesøg kan give et her-og-nu billede af situationen, og kan anvendes til vurdering af, hvorvidt der er overensstemmelse mellem det, der opleves i forbindelse med de anmeldte tilsynsbesøg og hverdagen. Uanmeldte tilsynsbesøg kan derfor benyttes til at supplere og nuancere det generelle indtryk af anbringelsesstedet.

Til stk. 6.

Det foreslås med *stk. 6*, at Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler om tilrettelæggelsen og indholdet af det driftsorienterede tilsyn. Bemyndigelsen vil bl.a. blive anvendt til at fastlægge, hvilke nærmere forhold tilsynsenheden skal have føre tilsyn med.

Til § 15

Bestemmelsen, der er ny, indeholder nærmere regulering af tilsynsenhedens tilsyn med kommunalbestyrelsens forvaltning og administration efter denne inatsisartutlov, jf. § 14, stk. 2.

Til stk. 1.

Med bestemmelsens *stk. 1*, foreslås, at tilsynsenheden har ret til, mod forevisning af behørig legitimation og uden retskendelse, at få adgang til de oplysninger i den kommunale forvaltning, som tilsynsenheden vurderer relevante for tilsynets udøvelse. Tilsynsenheden har herunder også ret til at få adgang til person- og personfølsomme oplysninger samt interne dokumenter. Bestemmelsen har til formål at sikre, at tilsynsenheden effektivt kan udføre tilsynet efter den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 2.

Til stk. 2.

Der foreslås med bestemmelsen i *stk. 2* en nærmere regulering af tilsynsenhedens tilsyn efter § 14, stk. 2. Bestemmelsen vedrører således nærmere tilsynsenhedens tilsyn med kommunalbestyrelsens forvaltning og kommunalbestyrelsens administration af reglerne i denne Inatsisartutlov.

Det foreslås for det første, at tilsynsenheden skal udarbejde en skriftlig tilsynsrapport til kommunalbestyrelsen om tilsynet.

Det foreslås for det andet, at tilsynsenheden tillægges kompetence til i tilsynsrapporten at fremkomme med vejledende henstillinger og forpligtende påbud til kommunalbestyrelsen. Det gælder for såvel vejledende henstillinger og forpligtende påbud, at de skal vedrøre kommunalbestyrelsens forvaltning og kommunalbestyrelsens administration af reglerne i inatsisartutloven. Der kan alene gives forpligtende påbud med et indhold, som bestemt i stk. 2, nr. 1-3.

Tilsynsenheden har efter stk. 2, nr. 1 mulighed for at give en vejledende udtalelse om, at kommunalbestyrelsen i en eller flere sager vedrørende støtte til personer med handicap skal iværksætte en udredning efter bestemmelserne i inatsisartutlovens § 77 eller udarbejde en handleplan efter bestemmelserne i inatsisartutlovens § 79. Tilsynsenheden har mulighed for, hvis det er relevant, at udstede et påbud om, at kommunalbestyrelsen skal iværksætte en udredning og udarbejde en handleplan. Det vil dog alene være relevant at udstede påbud om at udarbejde en handleplan, såfremt kommunalbestyrelsen allerede har iværksat og udarbejdet en udredning. Tilsynsenheden kan fastsætte en tidsfrist for, hvornår det pålagte sagsbehandlingskridt skal være afsluttet. Tilsynsenheden kan som led i påbuddet fastsætte, at kommunalbestyrelsen løbende skal orientere tilsynsheden om sagen eller sagernes forløb. Udredningen har til formål at afdække, om personen aktuelt har behov for støtte efter denne Inatsisartutlov, herunder tilbud om ophold på et botilbud.

Tilsynsenheden har endvidere mulighed for at udstede påbud om, at kommunalbestyrelsen skal genoptage en eller flere afsluttede sager om støtte til personer med handicap til fornyet behandling. Det er et krav for udstedelse af påbuddet, at kommunen ikke har overholdt inatsisartutlovens bestemmelser. Det kan f.eks. dreje sig om, en kommune har truffet afgørelse om afslag på særlig støtte til en person med vidtgående handicap uden at have foretaget en udredning efter § 77.

Tilsynsenheden har endelig mulighed for, at påbyde kommunalbestyrelsen at iværksætte en udredning efter § 77, hvis tilsynsenheden vurderer, at en person med vidtgående handicap, hvis sag er igangværende eller afsluttet, har behov for ophold på et botilbud, men at et sådant ophold ikke er blevet tilbudt. Formålet med påbuddet er at afdække, om personen aktuelt har et behov for støtte efter inatsisartutloven, herunder behov for ophold på et botilbud. Tilsynsenheden kan som led i påbuddet fastsætte en frist for, hvornår kommunalbestyrelsen skal have iværksat en udredning efter § 77.

Til § 16

Bestemmelsen, der er ny, indeholder nærmere regulering af tilsynsenhedens driftsorienterede tilsyn med bokollektiver, beskyttede boenheder og døgntilbud.

Til stk. 1.

Efter den foreslåede ordning i *stk. 1* har tilsynsenheden ret til at få udleveret de oplysninger fra et botilbud, som er nødvendige for, at tilsynsenheden kan udføre det driftsorienterede tilsyn.

Det er tilsynsenheden, der vurderer, hvad der er nødvendigt, for at tilsynsenheden kan udføre det driftsorienterede tilsyn.

Til *stk. 2*.

Det foreslås med *stk. 2*, at tilsynsenheden kan træffe afgørelse om udstedelse af et påbud til et botilbud. Påbuddet udstedes som led i tilsynsenhedens driftsorienterede tilsyn med botilbuddet. Tilsynsenheden kan fastsætte en frist for botilbuddets opfyldelse af påbuddet.

Opfyldelse af påbuddet kan gøres til en betingelse for fortsat godkendelse af botilbuddet. I sådanne situationer vil det være hensigtsmæssigt, at tilsynsenheden fastsætter en frist for opfyldelse, så det er klart for botilbuddet, hvornår det risikerer at miste godkendelsen på grund af manglende overholdelse af påbuddet. Påbud skal udstedes i forbindelse med en afgørelse om skærpet tilsyn, jf. bestemmelsens *stk. 3*, men kan også udstedes uden en afgørelse om skærpet tilsyn.

Udstedelse af påbud forudsætter, at der kan identificeres tiltag i botilbuddet, som, hvis de gennemføres, kan gøre det acceptabelt, at botilbuddet fortsat er godkendt til målgruppen. Det kan for eksempel være i tilfælde, hvor en væsentlig andel af medarbejderne er fratrukket, og hvor de tilbageværende medarbejdere ikke kan forventes at løse opgaven alene, enten fordi de er for få, eller fordi botilbuddet ikke længere besidder de fornødne kompetencer til at håndtere den målgruppe, som botilbuddet er godkendt til. Påbuddet kan da gå på at få ansat de relevante medarbejdere. Et andet eksempel kan være, at et tilbud har uforholdsmæssig mange magtanvendelser. Tilsynsenheden kan da give botilbuddet et påbud om at tilvejebringe en handleplan for at undgå unødigt magtanvendelse i fremtiden og om relevant efteruddannelse af medarbejderne.

Det er en forudsætning, at et påbud har en karakter, som giver tilbuddet mulighed for at efterkomme det. Det skal være helt klart, hvad tilbuddet skal gøre for at overholde påbuddet. Hvis ikke det er muligt, bør det i stedet overvejes, om der skal træffe afgørelse om at trække godkendelsen tilbage.

Tilsynsenheden kan fastsætte længden af en eventuel frist for at efterleve et påbud ud fra de konkrete forhold, som har givet anledning til påbuddet. Hvis der for eksempel er tale om, at en medarbejder har begået seksuelle overgreb mod beboere i botilbuddet kan påbuddet gå på, at denne medarbejder ikke må være ansat i tilbuddet. Et sådant påbud kan efterleves straks, og fristen kan sættes herefter. Et påbud om ansættelse af medarbejdere med bestemte kompetencer kan, afhængigt af hvor alvorligt fraværet af de fornødne kompetencer er, fastsættes med en længere frist.

Manglende overholdelse af et påbud kan enten føre til, at godkendelsen af tilbuddet tilbagekaldes, eller at godkendelsen af tilbuddet, for eksempel med hensyn til målgruppe, ændres.

Til stk. 3.

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 3*, at tilsynsenheden kan træffe afgørelse om skærpet tilsyn, når forholdene på det enkelte botilbud tilsiger det.

Et skærpet tilsyn er udtryk for en afgørelse, hvor det af Naalakkersuisut er vurderet, at der er et behov for et særligt defineret intensivt tilsyn indenfor en bestemt angivet periode. Skærpet tilsyn er udtryk for et mere intensivt tilsyn og vil alt andet lige medføre gennemførelse af flere tilsynsbesøg og indhentelse af flere oplysninger. Ligesom Tilsynsenheden generelt skal tilrettelægge tilsynene efter forholdene, skal Tilsynsenheden også tilrettelægge det skærpede tilsyn efter de konkrete forhold og efter de forhold, der førte til skærpelsen af tilsynet.

Det er et krav, at tilsynsenheden i forbindelse med afgørelse om skærpet tilsyn også træffer afgørelse om påbud efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2*. Påbuddet skal have indholdsmæssig sammenhæng til de forhold, der har medført en afgørelse om skærpet tilsyn og skal sikre, at botilbuddet ved, hvad der skal til, for at det skærpede tilsyn kan bortfalde, og botilbuddet kan beholde sin godkendelse.

Tilsynsenheden kan kun træffe en afgørelse om skærpet tilsyn, hvis tilsynsenheden er så bekymret for forholdene og indsatsen i botilbuddet, at tilsynsenheden træffer afgørelse om påbud, som nævnt ovenfor, og iværksætter en proces, som kan føre til ophævelse af botilbuddets godkendelse. Det kan for eksempel være ved mistanke om kriminelle forhold begået af personale på botilbuddet, for eksempel bedrageri, vold eller seksuelle overgreb, det kan være, at det eneste uddannede personale i forhold til målgruppen er fratrukket, eller det kan være ved uforholdsmæssigt mange magtanvendelser inden for en kort periode.

Det kan også være, at tilsynsenheden i forbindelse med vurderingen af botilbuddets kvalitet vurderer, at kvaliteten er så lav, at botilbuddet ikke længere opfylder kravene til at være godkendt som botilbud. I dette tilfælde skal tilsynsenheden foretage en vurdering af, om det er sandsynligt, at botilbuddet inden for en rimelig periode vil kunne opfylde kravene, eller om den umiddelbare reaktion på forholdene i stedet må være, at der indledes en proces hen imod at trække godkendelsen tilbage.

Forud for en afgørelse om skærpet tilsyn bør der have været en dialog mellem tilsynsenheden og botilbuddet om de forhold, der ligger til grund for afgørelsen om skærpet tilsyn. Dette gælder dog ikke, hvis afgørelsen træffes på baggrund af pludselig opstået kendskab om f.eks. kriminelle forhold.

Ligesom tilsynsenheden generelt skal tilrettelægge sit tilsyn efter forholdene, skal tilsynsenheden også tilrettelægge det skærpede tilsyn efter de konkrete forhold og efter de forhold, der

førte til afgørelsen om skærpet tilsyn. Skærpet tilsyn er dog under alle omstændigheder udtryk for et mere intensivt tilsyn, og vil alt andet lige medføre gennemførelse af flere tilsynsbesøg og indhentning af flere oplysninger.

Til stk. 4.

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 4* at indføre en pligt for tilsynsenheden til at underrette de kommunalbestyrelser, som har ansvar for de enkelte personers ophold i botilbuddet, hvis tilsynsenheden oplever bekymrende forhold i et botilbud, og personerne kan være berørt. Det kan for eksempel være ved oplysninger om, at der er forhold i botilbuddet, som har medført, at tilsynsenheden har truffet afgørelse om skærpet tilsyn eller påbud i forhold til botilbuddet. Oplysninger, som indgår i en underretning fra tilsynsenheden til den kommune, som har truffet afgørelse om en persons ophold i botilbuddet, vil ofte omhandle generelle forhold i tilbuddet, men kan også være oplysninger om personens rent private forhold.

Der kan være situationer, hvor de bekymrende forhold, som tilsynsenheden oplever, er af generel karakter, og for eksempel har givet anledning til, at botilbuddet er sat under skærpet tilsyn. I disse tilfælde vil oplysningerne være relevante for alle kommunalbestyrelser, som har truffet afgørelse om borgers tilbud i botilbuddet. Men der kan også være oplysninger, som alene er relevante for bestemte kommunalbestyrelser, for eksempel om problemer i en bestemt afdeling af et botilbud.

Det overordnede formål med bestemmelsen er således at sikre, at den viden, som tilsynsenheden har om et tilbud, tilgår den kommunalbestyrelse, som har truffet afgørelse om en borgers ophold i botilbuddet, så denne kommunalbestyrelse kan tage højde for disse forhold i forbindelse med det personrettede tilsyn. Oplysningerne kan kommunalbestyrelsen anvende til at vurdere, hvorvidt borgeren er placeret i det rette botilbud.

Til stk. 5.

Det foreslås med *stk. 5*, at Naalakkersuisut gives bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om, hvornår tilsynsenheden kan træffe afgørelse om påbud efter *stk. 2* og afgørelse om iværksættelse af skærpet tilsyn efter *stk. 3*.

Til § 17

Bestemmelsen er ny.

Til stk. 1.

Bestemmelsens *stk. 1* fastsætter, at Naalakkersuisut opretter og driver et landsdækkende handicapcenter, der har til opgave at betjene kommunalbestyrelser samt personer med handicap og deres pårørende, på en række nærmere fastsatte områder inden for bl.a. rådgivning, vejledning og vedligeholdelsestræning af personer med handicap.

I stk. 1 opregnes en række funktioner, som det påhviler Det Landsdækkende Handicapcenter at varetage.

Til nr. 1

Det følger af stk.1, nr. 1, at personer med handicap og deres pårørende kan søge Det Landsdækkende Handicapcenter om råd og vejledning. Rådgivning og vejledning efter denne bestemmelse kan blandt andet omfatte henvendelser om forståelsen eller anvendelsen af denne og anden lovgivning.

Til nr. 2

Råd og vejledning, som Det Landsdækkende Handicapcenter kan yde en kommunalbestyrelse i medfør stk. 1, nr. 2, kan f.eks. vedrøre fortolkning eller anvendelse af denne inatsisartutlovs bestemmelser, herunder sammenhæng med anden lovgivning.

Til nr. 3

Det Landsdækkende Landicapcenter skal tilbyde hjælp til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder hos personer med handicap. Tilbuddene gives efter en konkret individuel vurdering og skal bidrage til at afhjælpe væsentlige følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Tilbud om vedligeholdelsestræning gives til personer, som har brug for en individuel træningsindsats med henblik på at kunne vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder og opnå så god funktion i sin hverdag som muligt.

Til nr. 4

Det Landsdækkende Handicapcenter skal fungere som center for viden om handicap og støtte til personer med handicap, samt for generel viden om personer med handicaps forhold, blandt andet med henblik på at understøtte centrets rådgivende og undervisende funktion jf. nr. 1-2 og nr. 5.

Til nr. 5

Det Landsdækkende Handicapcenter skal tilbyde kurser med henblik på at hjælpe personer med handicap og deres pårørende til at overkomme barrierer som følge af personens handicap, og sikre personer med handicap lige muligheder i samfundet og imødegå diskrimination på grund af handicap og derigennem så vidt muligt sikre fuld og effektiv deltagelse og inklusion i samfundet . Kurserne kan blandt andet omhandle brugen af støtteforanstaltninger, eller den generelle forståelse vedrørende handicap. Det Landsdækkende Handicapcenter kan desuden afholde kurser til uddannelse af ansatte i kommunerne.

Til nr. 6

Det Landsdækkende Handicapcenter kan hjælpe en kommune med at gennemføre udredning, i særlige tilfælde, hvor kommunerne ikke er i besiddelse af den viden eller de faglige ressourcer, der kræves for at gennemføre udredningen. Det bemærkes, at hvad der anses som særligt komplicerede sager, skal vurderes ud fra den pågældende kommunes ressourcer.

Til nr. 7

Såfremt et døgntilbud udtaler sig imod en kommunalbestyrelses afgørelse om at bringe en person med handicaps ophold på et døgntilbud til ophør, skal Det Landsdækkende Handicapcenter afgive en udtalelse med vurdering af forholdet jf. § 70, stk. 2.

Udtalelsen fra Det Landsdækkende Handicapcenter er ikke bindende for kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen er alene forpligtet til at indhente en udtalelse fra centeret, hvis døgntilbuddet ikke mener, at opholdet på døgntilbuddet bør bringes til ophør. Kommunalbestyrelsen kan således træffe afgørelse om hjemtagelse uanset centerets udtalelse. Såfremt kommunalbestyrelsens afgørelse påklages, bør centerets udtalelse indgå som et væsentligt moment.

Til stk. 2.

Stk. 2 indeholder hjemmel til, at Naalakkersuisut kan fastsætte regler for betaling for kommunalbestyrelsens anvendelse af Det Landsdækkende Handicapcenter.

Til § 18

Bestemmelsen er ny.

Til stk. 1.

Det fastsættes i stk. 1, at kommunalbestyrelsen som led i Det landsdækkende handicapcenters rådgivning af kommunalbestyrelsen i en konkret sag kan videregive personoplysninger, herunder personfølsomme oplysninger, til Det landsdækkende handicapcenter, såfremt oplysningerne er af betydning for sagens behandling. Dette kan være relevant i såvel sager om rådgivning som sager om vedligeholdelsestræning. Der kan kun videregives oplysninger, som har betydning for sagens behandling.

Til stk. 2.

Det præciseres i stk. 2, at videregivelse af personoplysninger, herunder navnlig personfølsomme oplysninger, som udgangspunkt kræver samtykke fra personen med handicap, dennes værge eller forældremyndighedsindehavere. Bestemmelsen er en præcisering af, at nærværende inatsisartutlov er omfattet af reglerne om behandling af personoplysninger i Anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om behandling af personoplysninger §§ 6 og 7.

Til stk. 3.

I stk. 3 fastsættes en undtagelse til kravet om samtykke jf. stk. 2. Undtagelsen er en præcisering af, at nærværende inatsisartutlov er omfattet af reglerne om behandling af personoplysninger i Anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om behandling af personoplysninger §§ 6 og 7.

Til § 19

De foreslåede bestemmelser i § 19 vedrører den generelle rådgivning til personer med handicap.

Til stk. 1.

Med bestemmelsen i *stk. 1* foreslås, at kommunalbestyrelsen skal yde rådgivning til personer med handicap. Rådgivning efter bestemmelsen skal have til formål at styrke den enkeltes muligheder for at overkomme barrierer i hverdagen, som er en følge af personens handicap.

Det er ikke et krav for, at en person med handicap har ret til rådgivning efter bestemmelsen, at personen er i målgruppen for eller har behov for støtte eller særlig støtte efter inatsisartutloven. Det er tilstrækkeligt, at personen har et handicap, som dette er defineret i inatsisartutlovens § 7, stk. 2, og at personen oplever barrierer i sin hverdag som følge af sit handicap.

Det påhviler kommunalbestyrelsen at vurdere omfanget af behovet for rådgivning og tage stilling til, hvorledes rådgivningen skal tilrettelægges ud fra en bedømmelse af de muligheder, der er til stede i kommunen eller kan tilvejebringes gennem et samarbejde med andre myndigheder.

Rådgivningen kan bestå i en enkeltstående oplysning, i samtaler med personen, i hjælp til løsning af praktiske problemer, formidling af kontakt til andre myndigheder, eller der kan være tale om en løbende kontakt afhængig af behovet.

Til stk. 2.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* understreges, at rådgivning efter stk. 1 kan ydes særskilt eller i forbindelse med støtte eller særlig støtte efter inatsisartutloven eller efter anden lovgivning.

Til stk. 3.

Det foreslås i *stk. 3*, at rådgivningen kan ydes anonymt, hvis personen ønsker dette. Det er dog ikke en mulighed at modtage rådgivningen anonymt, hvis rådgivningen ydes i forbindelse med, at personen modtager støtte eller særlig støtte efter inatsisartutloven. Dette skyldes, at rådgivningens indhold og de oplysninger personen fremkommer med under rådgivningen, kan være væsentlige for, at kommunalbestyrelsen kan vurdere personens støttebehov og forhold.

Til § 20

De foreslåede bestemmelser i § 20 vedrører rådgivning relateret til hjælpemidler til personer med handicap efter inatsisartutlovens § 25.

Til stk. 1.

Det foreslås med *stk. 1*, at der påhviler kommunalbestyrelsen en forpligtelse til at tilbyde personer med handicap rådgivning om valg af hjælpemiddel. Kommunalbestyrelsen skal endvidere tilbyde instruktion i brugen af et hjælpemiddel, når personen har modtaget dette.

Det er formålet med bestemmelsen at tydeliggøre den forpligtelse, som kommunalbestyrelsen har efter den gældende bestemmelse i § 6 i landstingsforordning om hjælp til personer med vidtgående forpligtelse til at yde rådgivning i forbindelse med hjælpemidler.

Til *stk. 2*.

Efter *stk. 2* foreslås det, at kommunalbestyrelsen kan få vejledning til varetagelsen af rådgivningsopgaven efter *stk. 1* hos Det landsdækkende handicapcenter. Der er ikke forudsat formkrav til hverken kommunalbestyrelsens henvendelse eller Det landsdækkende handicapcenters vejledning. Vejledningens form skal derimod tilrettelægges efter, hvad der er hensigtsmæssigt under hensyn til den enkelte sag.

Til § 21

Den foreslåede § 21 vedrører kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde deltagelse i kurser og undervisning.

Til *stk. 1*.

Med bestemmelsen i *stk. 1* foreslås, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde personer med handicap deltagelse i kurser, undervisning m.v., med henblik på at personen bliver bedre i stand til at håndtere hverdagen med sit handicap. Hvilke kurser, undervisning m.v., der er relevant, afhænger af den enkelte persons handicap. Omfattet af bestemmelsen er f.eks. mestringskurser og undervisning i Braille. Bestemmelsen dækker også konsulentbistand, såfremt det formodes, at et sådant forløb kan sætte personen i stand til at håndtere sin hverdag bedre. Kurser og undervisning kan tilrettelægges og udføres af kommunalbestyrelsen selv, men kommunalbestyrelsen kan også træffe aftale med private leverandører, Det landsdækkende handicapcenter osv.

Til *stk. 2*.

Det foreslås med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen kan yde økonomisk støtte til en person med handicap til deltagelse i kurser, undervisning m.v., der er omfattet af *stk. 1*. Det er således et krav, at den kursus- eller undervisningsvirksomhed, der ydes økonomisk støtte til, må formodes at sætte personen i stand til at håndtere sin hverdag bedre. Der kan ydes økonomisk støtte til hel eller delvis dækning af udgifter til kursusafgift, rejse og ophold samt dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Til *stk. 3*.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* kan kommunalbestyrelsen indhente vejledning om kurser og undervisning hos Det landsdækkende handicapcenter. Der kan f.eks. indhentes vejledning om udbuddet af kurser og undervisning, og hvilke kurser og undervisning som vil være relevant for en bestemt borger.

Til § 22

Det foreslås med § 22, at der i inatsisartutloven eksplicit beskrives rådgivning, herunder i brugen af hjælpemidler, samt kursus- og undervisningsaktiviteter for pårørende til personer med handicap. Det er vurderingen, at der også kan være et behov hos pårørende for rådgivning, kurser m.v. vedrørende deres rolle som pårørende til en person med handicap. Det er denne mulighed, som foreslås beskrevet i § 22.

Afgrænsningen af hvem der kan anses som pårørende til en person med handicap, beror på en individuel vurdering i den konkrete sag. I vurderingen skal lægges vægt på de faktiske relationer til personen med handicap. Der bør endvidere lægges vægt på hvilken omsorgsrolle og -funktion, som den pågældende har i relationen til personen med handicap. Der skal således som udgangspunkt eksistere en reel relation mellem den pågældende og personen med handicap, hvor der er regelmæssig kontakt. Der bør dog ikke anlægges en snæver fortolkning af begrebet pårørende.

Til stk. 1.

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal yde rådgivning til pårørende til personer med handicap. Formålet med rådgivningen er dels at bidrage til, at den pårørende får bedre viden om det konkrete handicap, dels at støtte den pårørende til bedre at kunne mestre hverdagen med en person med handicap. En del af rådgivningen kan være bearbejdning af følelserne ved at være pårørende til en person med handicap.

Til stk. 2.

Det foreslås med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde pårørende til personer med handicap deltagelse i kurser og undervisning m.v. med henblik på at støtte den pårørende og styrke dennes kompetencer til at hjælpe personen med handicap i hverdagen. Hvilke kurser, undervisning m.v., der er relevant, afhænger dels af den pårørendes situationer samt hvilket handicap, der er tale om, men også af udbuddet. Det vil særligt være relevant at tilbyde kurser til forældre, som har fået et barn med handicap, samt til pårørende til personer, som nyligt har erhvervet et handicap f.eks. på grund af en hjerneblødning. Kurser og undervisning kan tilrettelægges og udføres af kommunalbestyrelsen selv, men kommunalbestyrelsen kan også træffe aftale med private leverandører, Det landsdækkende handicapcenter osv.

Til stk. 3.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med, at der ydes rådgivning efter stk. 1 eller kurser og undervisning efter stk. 2 være opmærksom på, om den pårørende har behov for hjælp efter denne inatsisartutlov eller efter anden lovgivning. Det vil særligt være behov for dækning af merudgifter ved forsørgelse af et barn med handicap i hjemmet efter den foreslåede bestemmelse i § 33, aflastning efter den foreslåede bestemmelse i § 35 eller flyttehjælp efter den foreslåede bestemmelse i § 42. Såfremt kommunalbestyrelsen vurderer, at der kan være behov for støtte eller særlig støtte efter denne inatsisartutlov, skal

kommunalbestyrelsen iværksætte sagsbehandling med henblik på afgørelse herom. Hvis der er tale om et eventuelt behov for hjælp efter anden lovgivning, skal kommunalbestyrelsen vejlede den pårørende om, hvordan den pårørende kan komme i kontakt med den rette forvaltning i kommunen eller den rette myndighed.

Til § 23

Med de foreslåede bestemmelser i § 23, som er ny, sættes de overordnede rammer for kommunalbestyrelsens støtte til personer med handicap efter kapitel 6. Bestemmelserne er fælles for alle støttemuligheder efter kapitel 6.

Til stk. 1.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om støtte efter kapitel 6 i inatsisartutloven, når det må anses for at være af væsentlig betydning for de behov, som en person har. Afgørelsen kan træffes efter ansøgning fra borgeren, dennes partsrepræsentant eller af egen drift af kommunalbestyrelsen. Det er endvidere et krav for at modtage en bestemt form for støtte, at kravene for at modtage den konkrete form for støtte som beskrevet i den enkelte bestemmelse vedrørende støtteformen er opfyldt. Kravet om, at støtten skal være af væsentlig betydning for de behov, som en person har, betyder, at det ikke er ethvert behov, der udløser støtte. Det er forudsat, at vurderingen, af hvorvidt støtten vil være af væsentlig betydning, sker med udgangspunkt dels i den enkelte persons støttebehov, dels karakteren af den støtte, som der skal træffes afgørelse om. Det skal samtidig understreges, at det er hensigten at kriteriet er så rummeligt, at det ikke afskærer kommunalbestyrelsen fra at yde støtte, når dette må anses for formålstjenligt ud fra en vurdering af den enkelte persons situation sammenholdt med de støttemuligheder, som findes i inatsisartutloven. Endelig er det forudsætningsvis et krav for at modtage støtte efter kapitel 6, at personen har et handicap, sådan som dette er defineret i den foreslåede bestemmelse i inatsisartutlovens § 7, stk. 2.

Til stk. 2.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* fastslås, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om, hvorvidt en person med handicap skal have støtte på baggrund af en konkret og individuel vurdering af personens behov og forudsætninger. Det første led i vurderingen vil som udgangspunkt være at afklare, hvorvidt personen har et handicap. Denne vurdering skal ske ud fra definitionen af handicap i inatsisartutlovens § 7, stk. 2. Vurderingen af hvorvidt personen har et handicap, må ikke være mere omfattende end nødvendigt. Personens handicap kan være åbenlyst, f.eks. hvis personen mangler et eller flere lemmer. I sådanne tilfælde er der ikke behov for yderligere undersøgelser. I andre tilfælde kan det være tilstrækkeligt med en samtale med personen, eller at personen fremlægger en lægeerklæring, som måske er indhentet i anden sammenhæng. I andre tilfælde vil det være nødvendigt at igangsætte lægefaglige eller andre undersøgelser. Det understreges, at det forhold, at personen har et handicap, ikke i sig selv berettiger til støtte efter inatsisartutloven.

Såfremt det vurderes, at personen ikke har et handicap, kan personen ikke tildeles støtte efter inatsisartutloven. Kommunalbestyrelsen kan dermed træffe afgørelse på baggrund af det manglende handicap uden yderligere vurdering.

Såfremt kommunalbestyrelsen vurderer, at personen har et handicap, skal kommunalbestyrelsen som næste skridt foretage en vurdering af personens støttebehov, som er begrundet i handicappet, samt hvilket omfang af støtte og arten af støtte, som kan imødekomme personens støttebehov. Denne vurdering vil i nogle tilfælde være simpel, f.eks. ved vurderingen af støttebehovet for blindestok til en person, der er blind. I andre tilfælde kan der være behov for mere omfattende vurderinger med flere afklarende samtaler med personen og eventuelt indhentning af sagkyndige vurderinger. Hvornår der foreligger et tilstrækkeligt grundlag til at træffe afgørelse, vil altid bero på en konkret vurdering i den enkelte sag. Vurderingen må ikke være mere omfattende end nødvendigt.

Til stk. 3.

Efter *stk. 3* foreslås det, at kommunalbestyrelsen skal have afholdt en samtale med personen, inden kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om støtte. Hvis der er tale om et barn, skal forældremyndighedsindehaverne have deltaget i samtalen. Ligeledes skal en værge deltage i samtalen, hvis der er tale om en person under værgemål. Samtalen afholdes efter bestemmelserne i §§ 74 og 75. Afhængig af sagens karakter vil samtalen opfylde kravet om partshøring. Der henvises i det hele til de specielle bemærkninger til §§ 74 og 75.

Til stk. 4.

Med *stk. 4* understreges det, at de almindelige forvaltningsretlige krav om begrundelse i afgørelsen samt klagevejledning i afgørelsen hvori der ikke gives fuldt ud medhold finder anvendelse ved kommunalbestyrelsens afgørelse om støtte efter inatsisartutlovens kapitel 6.

Til stk. 5.

Det foreslås med *stk. 5*, at kommunalbestyrelsen, når der er truffet afgørelse om støtte efter kapitel 6, løbende skal følge op på, om støtten fortsat opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til i denne løbende opfølgning at være opmærksom på, om borgeren har behov for andre former for støtte efter inatsisartutloven eller efter anden lovgivning. Såfremt det vurderes, at der kan være behov for andre former for støtte efter denne inatsisartutlov, skal kommunalbestyrelsen påbegynde sagsbehandlingen for at afklare støttebehovet og træffe afgørelse. Forpligtelsen til at påbegynde sagsbehandlingen påhviler kommunalbestyrelsen, og det er ikke et krav, at borgeren formelt indgiver ansøgning. Dog skal det tidligt i processen og inden egentlig sagsbehandling påbegyndes, afklares, om borgeren ønsker at modtage den pågældende form for støtte. Hvis vurderingen er, at borgeren muligvis har behov for støtte efter anden lovgivning, er kommunalbestyrelsen forpligtet til alt afhængig af borgerens behov at sikre, at borgeren sættes i kontakt med den korrekte myndighed, eller at den korrekte myndighed får besked om det mulige støttebehov. Denne forpligtelse gælder uanset, om den kompe-

tente myndighed er en anden forvaltning i kommunen eller en myndighed uden for kommunen.

Der kan ikke fastsættes klare grænser for, hvor hyppigt der skal følges op på støtten. Hyppigheden skal fastsættes på baggrund af den enkelte borgers støttebehov og karakteren af støtten. Således vil der f.eks. ikke være et krav om hyppig opfølgning, hvis en borger med et varigt og stationært handicap har fået bevilget et hjælpemiddel i form af f.eks. en blindestok. I dette tilfælde kan ikke forventes hyppige ændringer i borgerens støttebehov. På den anden side kan der være behov for hyppig opfølgning for en person med skizofreni, som er bevilget ledsagelse. Der er ingen formkrav til opfølgningen. Opfølgningen kan således ske f.eks. ske løbende i forbindelse med, at støtten ydes, ved samtaler mellem personen og sagsbehandleren eller lignende.

Kommunalbestyrelsen kan fastsætte interne retningslinjer for form og hyppighed af opfølgningen, men retningslinjerne skal give plads til et skøn, således at opfølgningen kan være hyppigere i de tilfælde, hvor det på baggrund af den konkrete borgers støttebehov og den bevilgede støtte er nødvendig.

Til § 24

Til stk. 1.

Med bestemmelsen, der er ny, foreslås, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde en person med handicap støtte i form af personlig hjælp, støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet og madservice.

Hyppigheden af støtte afhænger af en konkret vurdering i den enkelte sag af personens støttebehov, hvilke andre former for støtte personen modtager, samt hvilke funktioner personen selv eller personens familie og netværk varetager. Med hensyn til sidstnævnte forudsættes det, at eventuelle øvrige voksne medlemmer af husstanden deltager i udførelsen af praktiske opgaver i hjemmet. Det er kommunalbestyrelsen, der afgør, hvordan støtten konkret skal udformes og tilrettelægges. Støtten skal tilrettelægges således, at personen så vidt muligt kan blive boende i sin hidtidige bolig, hvis personen ønsker dette.

Det bør fremgå af kommunalbestyrelsens afgørelse om støtte efter bestemmelsen, hvilken form for støtte, der bevilges og til dækning af hvilket støttebehov, samt hvor ofte støtten vil blive ydet. Der kan klages særskilt over hyppigheden og omfanget af den tildelte støtte efter bestemmelsen.

Støtte efter bestemmelsen skal betragtes som hjælp til selvhjælp, det vil sige som supplerende støtte til opgaver, som personen midlertidigt eller varigt er ude af stand til eller kun meget vanskeligt kan udføre på egen hånd på grund af sit handicap. At der skal være tale om hjælp til selvhjælp kan understøttes ved, at personen med handicap og hjælperen arbejder sammen

om at udføre de forskellige opgaver, således at personen med handicap i videst muligt omfang selv deltager aktivt i opgaveudførelsen.

Der kan efter bestemmelsen tildeles 3 former for støtte: 1. personlig hjælp, 2. støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet og 3. madservice.

Med personlig hjælp menes hjælp til opgaver, der relaterer sig til personen selv, og som personen ikke kan udføre på grund af sit handicap. Det kan f.eks. være hjælp til personlig hygiejne, herunder bad, mund- og tandpleje, negleklipning og barbering, af- og påklædning, toiletbesøg, hudpleje og hjælp til anvendelse af kropsbårne hjælpemidler, herunder høreapparater, briller, støttestrømper, proteser, korset og vask af støttestrømper. Den personlige hjælp erstatter ikke den hjælp, som skal ydes af sundhedsvæsenet. Hjælpen efter denne bestemmelse dækker således ikke plejeopgaven. Det er kommunalbestyrelsens opgave at sikre koordination med den hjælp, der ydes efter anden lovgivning, herunder hjemmesygeplejen.

Støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet dækker støtte til almindelige praktiske opgaver i hjemmet, herunder tøjvask, opvask og rengøring. For en person, som har behov for hjælp til madlavning, vil der være tale om støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet, hvis støtten ydes til tilberedning af mad i personens eget hjem.

Støtte i form af madservice består i levering af mad til en person med handicap, som på grund af sit handicap ikke selv kan lave mad, og hvor der ikke er andre medlemmer af husstanden, som kan varetage madlavningsopgaven. Vælger kommunalbestyrelsen, at maden tilberedes i personens eget hjem, er der ikke tale om madservice efter stk. 1, nr. 3, men om en del af støtte til praktiske opgaver efter stk. 1, nr. 2.

Der kan dog ikke stilles krav om, at kommunen skal levere ydelser, hvor det ganske enkelt ikke er muligt eller er økonomisk udenfor rimelighedens grænser. Det fremgår også af handicapkonventionen, hvoraf det følger, at en efterlevelse af konventionen må tage udgangspunkt i de ressourcer og muligheder, der er til rådighed i det pågældende land.

Til stk. 2.

Det foreslås med *stk. 2*, at det er et krav for at modtage en eller flere typer af støtte efter den foreslåede *stk. 1*, at personen på grund af sit handicap ikke selv kan udføre den pågældende opgave. I vurderingen af hvorvidt personen selv kan udføre den pågældende opgave, skal der tages stilling til ansøgerens samlede situation. Som beskrevet ovenfor forudsættes det derfor, at eventuelle øvrige medlemmer af personens husstand deltager i udførelsen af praktiske opgaver i hjemmet. Der kan ikke ydes støtte efter bestemmelsen til opgaver, som andre medlemmer af husstanden kan og bør udføre, som en naturlig del af deres medlemsskab af husstanden. Personens pårørende m.v. har som udgangspunkt ikke ret til at få del i støtte, f.eks. ved at modtage mad eller få deres tøj vasket. Der kan dog træffes særskilt afgørelse om, at

f.eks. børn, som modtageren af støtte er eneforsørgende over for, kan få del i støtten, såfremt kommunalbestyrelsen finder det hensigtsmæssigt ud fra en helhedsvurdering.

Støtte efter stk. 1 skal bidrage til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder samt afhjælpe væsentlige følger af personens handicap. Sidstnævnte betyder, at kommunalbestyrelsen ikke er forpligtet til at yde støtte til afhjælpning af enhver følge af en persons handicap. Der skal således være tale om væsentlige følger. Hvornår der er tale om en væsentlig følge beror på en konkret vurdering i den enkelte sag. Som eksempel på forskellen kan nævnes, at det forhold at tøjvask tager betydeligt længere tid på grund af en persons handicap vil være en følge af handicapet, men ikke vil være en væsentlig følge. At personen er ude af stand til at vaske tøj vil derimod være en væsentlig følge, som vil berettige til støtte til tøjvask efter stk. 1, nr. 2.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i stk. 2, at støtte så vidt muligt ikke kun skal kompensere for væsentlige følger af en persons handicap, men også i det omfang det er muligt skal fremme personens mulighed for at leve et liv med bedst mulig funktionsevne. Støtten skal derfor så vidt muligt tilrettelægges, så personen med handicap inddrages og samarbejder i opgaveløsningen, med henblik på at personen på sigt kan varetage hele eller dele af den konkrete opgave.

Til § 25

Der foreslås med § 25 en videreførelse af hjælpemidler som en støttemulighed. Formålet med at yde støtte til hjælpemidler er, at sikre personer med handicap lige muligheder i samfundet og imødegå diskrimination på grund af handicap og derigennem så vidt muligt sikre fuld og effektiv deltagelse og inklusion i samfundet og herigennem mulighed for en så selvstændig tilværelse som muligt, der i størst mulig grad gør den pågældende uafhængig af andres bistand i dagligdagen.

Det er en grundlæggende forudsætning for kommunalbestyrelsens forpligtelse til at yde støtte til hjælpemiddel efter bestemmelsen, at der ikke kan ydes støtte til hjælpemiddel efter anden lovgivning, herunder efter sundheds- eller uddannelseslovgivningen. Det understreges i denne forbindelse, at inatsisartutloven er subsidiær, hvorfor et hjælpebehov som udgangspunkt skal dækkes af den sektor, som i øvrigt er ansvarlig for ydelsen. Det er således uddannelsessektoren, der skal yde støtte til hjælpemiddel for, at undervisning i uddannelsessektoren er tilgængelig for personer med handicap.

Til stk. 1.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal yde støtte til anskaffelse af et hjælpemiddel til en person med handicap i 3 situationer. Støtte til anskaffelse kan ydes som økonomisk støtte til, at personen køber hjælpemidlet på egen hånd, som udlån af et hjælpemiddel eller ved at kommunalbestyrelsen køber hjælpemidlet for personen. Det er op til kommunalbe-

styrelsen at tilrettelægge, hvordan støtte til anskaffelse sker. Relevante elementer i vurderingen vil være økonomiske hensyn, leveringstid og hjælpemidlets karakter.

Kommunalbestyrelsen skal for det første yde støtte til anskaffelse af et hjælpemiddel til en person med handicap, såfremt hjælpemidlet i væsentlig grad kan afhjælpe følgerne af personens handicap. Det er et krav, at hjælpemidlet ikke blot afhjælper følgerne af personens handicap, men at hjælpemidlet i væsentlig grad kan afhjælpe følgerne. Vurderingen af, hvorvidt væsentlighedskriteriet er opfyldt, er konkret og individuel og skal ske på baggrund af en samlet vurdering af hjælpemidlets betydning for at kunne afhjælpe følgerne af personens handicap. Der kan i denne vurdering lægges vægt på bl.a. helbredsmæssige forhold, sociale forhold, hjælpemidlets betydning for muligheden for at leve et liv som andre i samme livssituation, samt hvorvidt der eksisterer andre relevante kompensationsmåder end hjælpemidlet.

Kommunalbestyrelsen skal for det andet yde støtte til anskaffelse af et hjælpemiddel til en person med handicap, når hjælpemidlet i væsentlig grad kan lette personens daglige tilværelse. Som beskrevet umiddelbart ovenfor er der tale om en konkret og individuel vurdering af væsentligheden. Ved vurderingen kan der bl.a. lægges vægt på hjælpemidlets funktion og vigtighed i forbindelse med borgerens ophold i hjemmet. Der kan f.eks. lægges vægt på hjælpemidlets betydning for personens mulighed for så vidt muligt at klare sig uden hjælp fra andre. Der kan desuden lægges vægt på hjælpemidlets betydning for, at borgeren fortsat har mulighed for at klare sig og forblive i eget hjem. Herudover kan der lægges vægt på hjælpemidlets funktion for andre, der hjælper personen til dagligt. Dette har bl.a. betydning i relation til lifte. Personens sociale forhold og livssituation har betydning for vurderingen af væsentligheden. Således er det som udgangspunkt en forudsætning, at f.eks. en ægtefælle eller større børn i rimelig grad hjælper til med udførelsen af praktiske opgaver i hjemmet.

Kommunalbestyrelsen skal for det tredje yde støtte til anskaffelse af et hjælpemiddel til en person med handicap, når hjælpemidlet er nødvendigt for, at personen kan udøve et erhverv. Det har stor værdi, hvis et hjælpemiddel kan bidrage til, at en person med handicap bliver på arbejdsmarkedet eller kommer i beskæftigelse. Der er derfor ikke noget væsentlighedskrav for så vidt angår hjælpemidler med beskæftigelsessigte. Der skal ved vurderingen af, hvorvidt personen har ret til et hjælpemiddel efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1, nr. 3, lægges vægt på, om hjælpemidlet er nødvendigt for, at borgeren kan være i beskæftigelse og udøve et erhverv. Hjælpemidlet skal således være en forudsætning for, at borgeren overhovedet kan være i beskæftigelse og bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Til stk. 2.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* foreslås, at støtte til anskaffelse af et hjælpemiddel kun kan ydes til udgifter, der væsentligt overstiger prisen på, hvad personer uden handicap sædvanligvis anskaffer til personlig brug og husholdning. Bestemmelsen er en videreførelse af § 8, stk. 1, i landstingsforordning om hjælp til personer med vidtgående handicap. Der er ikke med bestemmelsen tilsigtet nogen ændring i retstilstanden.

Til stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* vedrører det tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om, at en person, som har fået støtte til anskaffelse af hjælpemiddel, skal have ydet en sådan støtte til anskaffelse af det samme hjælpemiddel igen. Det kan f.eks. være i tilfælde, hvor hjælpemidlet skal udskiftes på grund af slitage, fordi hjælpemidlet er gået i stykker, eller fordi hjælpemidlet er opbrugt. Det foreslås med bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen i sådanne tilfælde kan fravige kravet i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2, om at foretage en konkret og individuel vurdering. Kommunalbestyrelsen kan i stedet træffe afgørelse på baggrund af en tro- og love-erklæring fra personen med handicap om, at personens handicap i al væsentlighed er uændret. Formålet med bestemmelsen er at lette kommunalbestyrelsens sagsbehandling og dermed også sikre kortere sagsbehandlingstid for den borger, som skal have udskiftet sit hjælpemiddel. Det er kommunalbestyrelsen, som vælger, hvorvidt man ønsker at anvende bestemmelsen, eller man i stedet finder, at det er nødvendigt med en konkret og individuel vurdering. Kravene i lov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning om bl.a. partshøring samt de øvrige krav i de foreslåede bestemmelser i § 23 skal fortsat opfyldes.

Til stk. 4.

Bemyndigelsen forventes anvendt til udstedelse af regler vedrørende afgrænsningen af ret til hjælpemidler, herunder hvilke hjælpemidler der ikke kan ydes støtte til efter denne lov grundet andre myndigheders forpligtelser i bl.a. uddannelses- og sundhedslovgivningen.

Til § 26

Det foreslås at videreføre bestemmelserne i § 11 i bekendtgørelse om hjælp til personer med vidtgående handicap i den foreslåede § 26. Der er ikke med bestemmelsen tilsigtet nogen ændring af retstilstanden. Det findes dog væsentligt, at der af inatsisartutloven fremgår en hjemmel til kommunalbestyrelsens afholdelse af udgifter til reparation og vedligeholdelse af hjælpemidler.

Til § 27

Til stk. 1.

Med bestemmelsen, der er ny, foreslås, med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde ledsagelse i op til 15 om måneden til en person med handicap, når personen ikke kan færdes alene på grund af sit handicap. Ledsagelse foreslås som ny støtteform med henblik på at sikre personer med handicaps lige adgang til deltagelse i samfundslivet. Samtidig er det vurderingen, at der eksisterer et behov for ledsagelse hos en gruppe af personer med handicap, for hvem en støtteperson ikke er relevant eller nødvendigt.

Den manglende evne til at færdes alene skal være begrundet i personens handicap. Der kan til gengæld være tale om manglende evne begrundet i såvel fysiske som psykiske handicap. Et

eksempel på fysisk handicap kan være personer med muskelsvind, som er så svækkede, at de ikke selv kan betjene en elektrisk kørestol. Et eksempel på psykisk handicap kan være en person med så store hjælpebehov, som har så nedsat funktionsevne og intelligens, at det vil være uforsvarligt at lade personen færdes alene. Ved vurderingen af om en person med handicap har et ledsagebehov, skal der tages hensyn til den hjælp, der i øvrigt ydes til den pågældende f.eks. i form af en støtteperson.

Ledsagelse omfatter selve ledsagelsen og opgaver direkte knyttet til ledsagelsen som f.eks. hjælp til at tage overtøj af og på og at slå en kørestol op og ned. Ledsagelse dækker ikke varetagelse af øvrige praktiske opgaver hjemmet.

Det foreslås, at personer, der er berettiget til ledsagelse, selv kan vælge, hvad personen ønsker at blive ledsaget til. Der kan således f.eks. ske ledsagelse til almindelige hverdagsopgaver såsom indkøb, men også til kulturarrangementer, sport eller familiebegivenheder.

Den øvre grænse på 15 timer månedligt er fastsat ud fra et skøn om, at 15 timer månedligt vil kunne kompensere personen med handicap i et passende omfang, således at personer med handicap kan indgå i samfundslivet på lige vilkår.

Til stk. 2.

Med *stk. 2* foreslås, at personen med handicap selv kan vælge, hvem personen ønsker at blive ledsaget af. Kommunalbestyrelsen skal dog være behjælpelig med at finde en egnet ledsager, såfremt personen ønsker dette, eller det findes hensigtsmæssigt. Kommunalbestyrelsen skal godkende og ansætte den udpegede person. Vederlæggelse af ledsageren finder således sted på baggrund af et kontraktforhold mellem kommunalbestyrelsen og ledsageren. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse i *stk. 4*, påtænkes udstedt regler om, at kommunalbestyrelsen skal indhente straffeattest og børneattest inden ansættelse af en ledsager. Kommunalbestyrelsen kan nægte godkendelse og ansættelse af en person som ledsager på baggrund af saglige kriterier. Det kan f.eks. være, at det fremgår af personens straffeattest, at personen har en voldsdom, eller at børneattesten ikke er ren. Kommunalbestyrelsen kan endvidere nægte godkendelse, hvis kommunalbestyrelsen på baggrund af en konkret vurdering finder, at relationen mellem personen med handicap og den ønskede ledsager er til skade for personen med handicap. Såfremt kommunalbestyrelsen nægter godkendelse, har personen med handicap ret til at udpege en anden ledsager.

Til stk. 3.

Med den foreslåede *stk. 3* gives kommunalbestyrelsen mulighed for at bevilge ledsagelsestimer til en person med handicaps gennemførelse af en ferie, når personen ikke kan afholde ferien uden ledsagelse. Det er op til den enkelte kommunalbestyrelse at beslutte, hvorvidt man ønsker at tilbyde denne mulighed til kommunens borgere eller til dele af kommunens borgere. Såfremt kommunalbestyrelsen ønsker at benytte muligheden, skal kriterierne for tildeling være saglige og så vidt muligt objektive.

Til stk. 4.

Bemyndigelsen forventes anvendt til udstedelse af regler vedrørende tilrettelæggelsen af ledsagelse, herunder krav om, at kommunalbestyrelsen skal indhente straffe- og børneattest, inden ansættelse af en ledsager.

Til § 28

Der foreslås med § 28 en videreførelse af boligindretning som en støttemulighed. Formålet med at yde støtte til boligindretning er, at borgeren får mulighed for at føre en så normal og selvstændig tilværelse som muligt, i størst mulig grad gør den pågældende uafhængig af andres bistand i dagligdagen samt sikre, at borgeren kan blive længst muligt i eget hjem.

Boligindretning kan blandt andet omfatte etablering af adgangsforhold til boligen, herunder udendørs ramper. Indretningen kan også ydes til etablering af f.eks. et skur i tilknytning til boligen, hvis personen har særligt behov for opbevaring af et større hjælpemiddel. Der kan ydes støtte til indretning af både leje- og ejerboliger. Støtte ydes på baggrund af kommunalbestyrelsens konkrete vurdering i den enkelte sag. Der kan ikke ydes støtte til boligmæssige foranstaltninger, som alene eller overvejende har karakter af istandsættelse, almindelig vedligeholdelse eller modernisering. Kommunalbestyrelsen er alene forpligtet til at yde støtte til den billigste løsning, som kan imødekomme personens behov.

Kommunalbestyrelsen kan som oftest træffe afgørelse om mindre ændringer af en bolig på grundlag af dels en ansøgning, og dels de helbredsmæssige oplysninger om personens handicap. Det gælder f.eks. ved fjernelse af dørtrin, opsætning af greb på badeværelse, ved trappe osv.

I andre tilfælde, hvor en ansøgning om boligindretning kan resultere i mere omfattende og bekostelige om- eller tilbygninger, er kommunalbestyrelsen ofte nødt til at tilvejebringe en bred beskrivelse af, på hvilken måde og i hvilket omfang personens handicap medfører støttebehov, hvordan borgeren i øvrigt klarer sin dagligdag, og hvorledes den pågældende selv ønsker at indrette sin tilværelse.

Til stk. 1.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal yde støtte til en person med handicap til specialindretning af dennes bolig, når 3 krav er opfyldt. Det er for det første et krav, at specialindretningen er nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som hjem for den pågældende. Det er for det andet et krav, at personen ved indretningen bliver i stand til at klare sig i boligen. Det er endelig et krav, at personen bor i sit eget hjem, herunder i bokollektiv eller beskyttet boenhed. Alle 3 krav skal være opfyldt for, at kommunalbestyrelsen skal yde støtte til boligindretningen.

Det foreslås for det første, at det er et krav for støtte til boligindretning, at indretningen er nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som hjem for den pågældende. Kommunalbestyrelsen skal foretage en konkret vurdering i den enkelte sag af, hvorvidt kravet er opfyldt. I vur-

deringen skal tages udgangspunkt i personens handicap, hvilke behov handicappet medfører, og hvilke barrierer begrundet i handicappet, som personen oplever i sin bolig. Boligindretningen anses som nødvendig, når en ændring af indretningen af boligen set i forhold til personens behov skønnes at kunne afhjælpe eller i betydelig grad formindske de boligmæssige ulemper ved ophold i eget hjem. Det er ikke handicappets art eller omfang, der er afgørende, men i hvilken udstrækning indretningen af boligen hindrer, at personen kan fungere i eget hjem med sit handicap.

Efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1, nr. 2, er det et krav, at personen ved indretningen bliver i stand til at klare sig i boligen. Dette er en videreførelse af kravet i § 15, stk. 1, 2. pkt., i bekendtgørelse om hjælp til personer med vidtgående handicap.

Det tredje krav om, at personen skal bo i sit eget hjem, herunder i et bokollektiv eller en beskyttet boenhed, udelukker, at kommunalbestyrelsen skal yde støtte til specialindretning af en persons værelse m.v. på et døgntilbud. Dette gælder uanset, at det er nødvendigt for et døgntilbud at udføre ændringer i indretningen for, at en specifik person med handicap kan tage ophold på døgntilbuddet. Kravet betyder også, at der ikke kan ydes støtte til indretning af andre boliger, end der hvor personen har bopæl. Der kan således ikke ydes støtte til indretning af f.eks. pårørendes boliger.

Til stk. 2.

Det foreslås med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen kun skal yde støtte til boligindretning efter stk. 1 til udgifter, der væsentligt overstiger de udgifter, en person uden handicap sædvanligvis anvender til boligindretning. Bestemmelsen er en videreførelse af § 8, stk. 1, i landstingsforordning om hjælp til personer med vidtgående handicap.

Til stk. 3.

Bemyndigelsen forventes anvendt til udstedelse af regler vedrørende tilrettelæggelsen af støtte i form af boligindretning, herunder mulighederne for at personen med handicap kan anvende en anden håndværker, end den af kommunalbestyrelsen valgte, muligheden for at vælge andre materialer, reetablering samt proces og kompetencer ved boligindretning.

Til § 29

Det foreslås med § 29, at muligheden for støtte til anskaffelse af et motordrevet køretøj, dog undtaget bil, fremgår direkte af inatsisartutloven.

Til stk. 1.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* videreføres bestemmelsen i § 18, stk. 1, i bekendtgørelse om hjælp til personer med vidtgående handicap. Det præciseres, at der er tale om en forpligtelse for kommunalbestyrelsen at yde støtte, såfremt personen med handicap bor eller dagligt færdes i områder, hvor der ikke kan benyttes offentlige transportmidler, herunder taxa.

Til stk. 2.

Det foreslås med *stk. 2*, at det er et krav, at personen har et varigt handicap.

Af den foreslåede bestemmelse i § 7 fremgår det, at denne Inatsisartutlov finder anvendelse for personer med handicap, og at der herved forstås personer, der har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre.

Det findes under hensyn til karakteren af et motordrevet køretøj som støtte hensigtsmæssigt, at personen ikke blot har en langvarig funktionsnedsættelse, men at handicappet og derved funktionsnedsættelsen er varig.

Til stk. 3.

Med *stk. 3* foreslås, at kommunalbestyrelsen skal yde støtte til dækning af driftsomkostninger vedrørende et køretøj, der er ydet støtte til anskaffelse af efter den foreslåede bestemmelse i stk.1. Bestemmelsen er en delvis videreførelse af bestemmelserne i §§ 19 og 21 i bekendtgørelse om hjælp til personer med vidtgående handicap. Driftsomkostninger dækker såvel forsikringspræmie som udgifter til vedligeholdelse og reparation. Kommunalbestyrelsen kan undlade at yde støtte til reparation, såfremt personen med handicap har forårsaget skaden ved grov uagtsomhed eller forsætligt. Med hensyn til forsikring kan kommunalbestyrelsen beslutte, om det ønskes, at kommunen som selvforsikrende enhed forsikrer køretøjet, eller der skal ske forsikring hos et forsikringsselskab.

Til stk. 4.

Bemyndigelsen forventes anvendt til at fastsætte nærmere regler om omfanget af støtte til dækning af driftsomkostninger relateret til motorkøretøjer, herunder afgrænsningen af hvad der forstås ved driftsomkostninger og beløbsgrænser for driftsomkostninger, som kommunalbestyrelsen skal dække.

Til § 30

Der foreslås med § 30 en videreførelse af handicapindretning af motorkøretøjer som en støttemulighed. Formålet med at yde støtte til handicapindretning af et motorkøretøj er, at sikre personer med handicap lige muligheder i samfundet og imødegå diskrimination på grund af handicap og derigennem så vidt muligt sikre fuld og effektiv deltagelse og inklusion i samfundet uafhængig af andres bistand i dagligdagen.

Til stk. 1.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal yde støtte til særlig indretning af et motordrevet køretøj, herunder bil, hvis en person med handicap ikke kan benytte køretøjet uden ændringer. Støtte efter bestemmelsen gives således ikke til anskaffelse af et køretøj, men til handicapindretning af et køretøj, som personen allerede ejer. Med den foreslåede bestemmelse præciseres, at kommunalbestyrelsen skal yde støtte, hvis køretøjet ikke kan benyttes uden ændringer. Der er ikke i øvrigt tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Til stk. 2.

Det foreslås med *stk. 2*, at det er et krav, at personen har et varigt handicap. Af den foreslåede bestemmelse i § 7 fremgår, at inatsisartutloven foreslås at finde anvendelse for personer med handicap, og at der herved forstås personer, der har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre. Det findes under hensyn til karakteren af ændringer af et motordrevet køretøj som støtte hensigtsmæssigt, at personen ikke blot har en langvarig funktionsnedsættelse, men at handicapet og derved funktionsnedsættelsen er varig.

Til stk. 3.

Bemyndigelsen forventes endvidere anvendt til at fastsætte nærmere regler om omfanget af støtte til særlige indretninger til motorkøretøjer efter bestemmelsen.

Til § 31

Der foreslås med bestemmelserne i § 31 en videreførelse af ovennævnte bestemmelse om kollektive kørselsordninger.

Til stk. 1.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde en person med handicap befordring ved en kollektiv kørselsordning. Der er i modsætning til de foreslåede bestemmelser i §§ 29 og 30 om motordrevne køretøjer tale om en kan-bestemmelse. Det vil sige, at kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om at etablere en kollektiv kørselsordning i hele eller dele af kommunen, såfremt kommunalbestyrelsen finder, at det er hensigtsmæssigt under hensyn til de lokale forhold i kommunen. Der er ikke med bestemmelsen tilsigtet en ændring i gældende praksis.

Til stk. 2.

Det foreslås med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen kan stille et motorkøretøj til rådighed for en kollektiv kørselsordning. Det foreslås endvidere, at ordningen kan etableres i samarbejde med sundhedsvæsenet eller en privat organisation. Bestemmelsen er en videreførelse af § 23, stk. 2, i bekendtgørelse om hjælp til personer med vidtgående handicap. Der er ikke tilsigtet ændringer i forhold til gældende praksis.

Til § 32

Det foreslås med § 32 at videreføre dækning af merudgifter som støttemulighed for personer med handicap. Formålet med støttemuligheden er at yde en individuel og fleksibel kompensation, som kan medvirke til, at en person med handicap sikres lige muligheder i samfundet og diskrimination på grund af handicap imødegås og herigennem så vidt muligt sikre personen med handicap og dennes eventuelle familie fuld og effektiv deltagelse og inklusion i samfundet.

Til stk. 1.

Det foreslås således med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal yde økonomisk støtte til en person med handicap til dækning af væsentlige merudgifter.

Ved vurderingen af om merudgifterne kan dækkes, skal der foretages en sammenligning mellem den konkrete person og andre personer på samme alder og i samme livssituation. Merudgifterne kan f.eks. være til vask og hygiejne, særligt tøj, kost, befordring og medicin. Det kan ikke opregnes udtømmende, hvilke udgifter der kan opnås dækning for, da merudgiftsbehovet og livssituationen er forskellig fra person til person. I vurderingen skal indgå personens aktivitetsniveau, boligforhold, erhvervsforhold og personlige forhold.

Hvad der skal forstås ved væsentlige merudgifter samt regler om den nærmere tilrettelæggelse af ordningen vil blive fastsat i en bekendtgørelse med hjemmel i stk. 3.

Til stk. 2.

Det fastslås i stk. 2, at der kun kan ydes støtte til dækning af merudgifter, som er en følge af handicapet, og som ikke kan dækkes efter andre bestemmelser i inatsisartutloven eller efter anden lovgivning.

Betingelsen om at der kun kan ydes støtte til dækning af merudgifter, som ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller efter andre bestemmelser i inatsisartutloven understreger, at støtte efter bestemmelsen er subsidiær. Det skal således, inden der gives dækning for væsentlige merudgifter, afklares, om behovet kan dækkes ved støtte efter andre bestemmelser eller efter anden lovgivning. Som eksempel skal merudgifter ved indretning af en bolig afholdes efter den foreslåede bestemmelse i § 28 om boligindretning og ikke som merudgift.

Til stk. 3.

Bemyndigelsen forventes anvendt til fastsættelse af nærmere regler om beregningen af væsentlige merudgifter, herunder fastsættelse af beløbsgrænse for hvad der forstås ved væsentlige merudgifter samt den nærmere administration af ordningen.

Til § 33

Med bestemmelsen, der er ny, foreslås økonomisk støtte til dækning af væsentlige merudgifter ved forsørgelse i hjemmet af et barn med handicap. Bestemmelsen er et supplement til den i § 32 foreslåede bestemmelse om dækning af væsentlige merudgifter.

Til stk. 1.

Sigtet med bestemmelsen er at imødekomme, at børn med handicap har nogle særlige behov, som kan medføre merudgifter ved deres forsørgelse. Det vil sige merudgifter, som familien ikke ville have haft, hvis barnet ikke havde et handicap. Formålet er således at sikre, at barnet har mulighed for at blive hos sin familie længst muligt og at hindre, at barnets handicap forværres eller får andre følger.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen skal yde økonomisk støtte til dækning af væsentlige merudgifter ved forsørgelse i hjemmet af et barn med handicap. Det er således et krav, at forsørgelsen sker i hjemmet, og at barnet dermed ikke har ophold på f.eks. et døgntilbud. Støtte i form af aflastning udelukker ikke, at der kan ydes støtte efter bestemmelsen. Hvis barnets forældre er skilt, men har fælles forældremyndighed, og barnet opholder sig lige meget hos begge forældre, skal der ansøges om støtte til dækning af væsentlige merudgifter hos kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor barnet er tilmeldt folkeregisteret.

Til stk. 2.

Det foreslås endvidere i stk. 2, at der kun kan ydes støtte til dækning af merudgifter, når merudgiften er en følge af barnets handicap. Endelig foreslås det, at støtte kun kan gives, hvis udgifterne ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller efter andre bestemmelser i inatsisartut-loven. Støttemuligheden er således subsidiær. Det skal således, inden der gives dækning for væsentlige merudgifter, afklares, om behovet kan dækkes ved støtte efter andre bestemmelser eller efter anden lovgivning. Som eksempel skal merudgifter ved indretning af en bolig afholdes efter den foreslåede bestemmelse i § 28 om boligindretning og ikke som merudgift.

Der vil blive fastsat nærmere bestemmelser om, hvad der forstås ved væsentlige merudgifter, og ordningens administration i en bekendtgørelse med hjemmel i stk. 3. Der henvises til de specielle bemærkninger til denne bestemmelse.

Til stk. 3.

Bemyndigelsen forventes anvendt til fastsættelse af nærmere regler om beregningen af væsentlige merudgifter, herunder fastsættelse af beløbsgrænse for hvad der forstås ved væsentlige merudgifter samt den nærmere administration af ordningen.

Til § 34

Det foreslås med bestemmelsen, at muligheden for at yde støtte til den, der varetager den daglige omsorg af en person med handicap i hjemmet, videreføres.

Til stk. 1.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal yde økonomisk støtte til en person, der varetager den daglige omsorg for en person med handicap, som bor i eget hjem.

Karakteren af omsorgsopgaven er som udgangspunkt sammenfaldende med den støtte, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 24. Omfattet er bl.a. personlig hjælp og støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet. Omfattede opgaver er bl.a. hjælp til personlig hygiejne, herunder bad, mund- og tandpleje, negleklipping og barbering, af- og påklædning, toiletbesøg, hudpleje, hjælp til kropsbårne hjælpemidler såsom støttestrømper, samt tøjvask, opvask, rengøring og madlavning. Som udgangspunkt skal personen, der modtager økonomisk støtte for at varetage den daglige omsorg, udføre de opgaver, der ellers vil kunne gives støtte til efter den foreslåede bestemmelse i § 24. Det betyder, at der som udgangspunkt ikke både

kan ydes økonomisk støtte efter denne bestemmelse og støtte efter den foreslåede bestemmelse i § 24. Kommunalbestyrelsen kan på baggrund af en konkret vurdering fravige dette udgangspunkt og tildele støtte efter den foreslåede bestemmelse i § 24 til specifikt afgrænsede opgaver af en helt særlig karakter. Det vil typisk alene være relevant, hvis personen med handicap har brug for støtte, som kræver en faguddannelse at udføre. Kommunalbestyrelsen og andre relevante myndigheder skal, uanset at der ydes økonomisk støtte efter denne bestemmelse, yde andre former for støtte. Økonomisk støtte til omsorg efter denne bestemmelse erstatter således f.eks. ikke hjemmesygepleje, som skal ydes af sundhedsvæsenet.

Det er et krav, at omsorgen gives til en person, som bor i sit eget hjem. Der kan således f.eks. ikke ydes støtte efter bestemmelsen, såfremt personen har ophold på et døgntilbud.

Muligheden for støtte efter bestemmelsen er ikke aldersbegrænset. Der kan derfor ydes støtte til en forælders pasning i hjemmet af et barn med handicap.

Bestemmelsen vil typisk finde anvendelse for nære pårørendes, f.eks. forældres, omsorg for en person med handicap.

Til stk. 2.

Det foreslås med *stk. 2*, at økonomisk støtte efter *stk. 1* til en person, der varetager den daglige omsorg for en person med handicap, skal ydes ved kommunalbestyrelsens ansættelse af personen. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte det ugentlige antal timer, der skal ske ansættelse for, på baggrund af behovet hos personen med handicap og øvrige muligheder for støtte efter denne inatsisartutlov eller anden lovgivning. Timetallet skal fastsættes på baggrund af en konkret vurdering af personens støttebehov, og hvilke opgaver der skal løses. Det skal indgå som en forudsætning i vurderingen, at de øvrige medlemmer af husstanden deltager i udførelsen af praktiske opgaver i hjemmet på almindelig vis. Der kan altså ikke ydes økonomisk støtte til løsning af opgaver, som normalt vil påhvile andre medlemmer af husstanden. Dette gælder, uanset om omsorgsopgaven efter denne bestemmelse varetages af et medlem af husstanden eller en anden pårørende.

Den økonomiske støtte ydes som løn i et kontaktforhold mellem kommunalbestyrelsen og den, der varetager den daglige omsorg. Lønnens størrelse fastsættes efter den til enhver tid gældende mindstesats for en ufaglært SIK-overenskomstansat.

Til stk. 3.

Det foreslås med *stk. 3*, at der skal indhentes straffeattest, såfremt at der sker ansættelse af en person, der ikke er medlem af husstanden.

Det er således ikke meningen, at der skal indhentes straffe- og børneattester, når f.eks. forældre varetager den daglige omsorg for deres barn med handicap og får økonomisk støtte herfor.

Det foreslås med § 35, at aflastning som støttemulighed videreføres. Med aflastning menes midlertidigt ophold uden for hjemmet, hvorved de pårørende, som normalt varetager omsorgsopgaven, aflastes. Varigheden af et aflastningsophold er afhængig af den konkrete situation og den enkelte persons støttebehov. Der kan f.eks. være tale om jævnligt tilbagevendende weekendophold, ferieophold eller ophold af flere måneders varighed. Aflastning kan udover praktisk hjælp omfatte andre former for støtte, herunder vedligeholdelsestræning m.v.

Der vil blive fastsat nærmere bestemmelser vedrørende vederlag ved aflastning i en bekendtgørelse udstedt med hjemmel i bestemmelsens stk. 4. Der henvises til de specielle bemærkninger til denne bestemmelse.

Til stk. 1.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde aflastningsophold for en person med handicap, hvis daglige omsorg varetages af forældre, andre pårørende eller plejefamilie i eget hjem.

Til stk. 2.

Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde aflastning er for det første betinget af, at omsorgsopgaven medfører væsentligt merarbejde for forældrene eller de øvrige pårørende, som varetager omsorgen, og for det andet betinget af, at aflastning er en forudsætning for, at forældrene eller de øvrige pårørende fortsat kan varetage omsorgen. De to betingelser er en videreførelse af kravene i henholdsvis § 29, stk. 1 og 2, i bekendtgørelse om hjælp til personer med vidtgående handicap.

Det er ikke en betingelse for aflastning efter den foreslåede § 35, at kommunalbestyrelsen yder støtte efter bestemmelsen i § 34. Såfremt der ydes støtte efter bestemmelsen i § 35, skal der ved aflastningsophold foretages et fradrag i den økonomiske støtte efter § 34.

Til stk. 3.

Det foreslås med *stk. 3*, at aflastning kan finde sted ved ophold på et botilbud efter inatsisartutlovens kapitel 9, det vil sige i et bokollektiv, i en beskyttet boenhed eller på et døgntilbud. Personen, som skal have ophold som aflastning, skal kunne rummes inden for botilbuddets målgruppe. Såfremt der er tale om ophold i aflastning på et døgntilbud, skal kommunalbestyrelsen træffe aftale med visitationsudvalget på døgntilbuddet om opholdet. Såfremt der er tale om ophold i aflastning i et bokollektiv eller i en beskyttet boenhed, som drives af en anden kommunalbestyrelse end den, som træffer afgørelse om aflastningsopholdet, skal der indgås en aftale mellem de to kommunalbestyrelser vedrørende opholdet.

Det foreslås endvidere, at for børn under 18 år kan aflastning også finde sted hos en godkendt kommunal arrangeret plejefamilie efter § 37 i inatsisartutlov om støtte til børn.

Med den foreslåede bestemmelse sker der således en indskrænkning af, hvor et aflastningsophold kan finde sted. Formålet med ændringen er at sikre, at personen, der skal i aflastning, modtager kvalificeret omsorg og støtte i ordnede rammer under opholdet.

Til stk. 4.

Bemyndigelsen forventes anvendt til fastsættelse af nærmere regler vedrørende vederlag ved aflastning, herunder størrelsen af vederlaget.

Til § 36

Støttemuligheden i form af aktiveringstilbud foreslås videreført dels som beskyttet beskæftigelse efter den foreslåede bestemmelse i § 36, dels som aktivitets- og samværstilbud efter § 37.

Til stk. 1.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde beskyttet beskæftigelse til en person med handicap over 18 år som på grund af sit handicap ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet, og som ikke kan benytte tilbud efter anden lovgivning. Undtaget er dog personer med handicap, der har ophold på et døgntilbud. For denne gruppe påhviler forpligtelsen til at tilbyde beskyttet beskæftigelse Naalakkersuisut efter den foreslåede bestemmelse i § 47, stk. 1.

Med bestemmelsen foreslås det at være en forpligtelse for kommunalbestyrelsen at tilbyde beskyttet beskæftigelse for personer i målgruppen.

Med bestemmelsen vil det være en forpligtelse for kommunalbestyrelsen at tilbyde beskyttet beskæftigelse, men det vil derimod ikke være en forpligtelse for borgeren at tage imod tilbudet. Såfremt borgeren afslår et tilbud om beskyttet beskæftigelse, må det ikke føre til negative konsekvenser for den støtte, personen i øvrigt får eller skal have.

Det er et krav, at personen på grund af sit handicap ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet. Den manglende opnåelse eller fastholdelse af beskæftigelse skal udelukkende eller næsten udelukkende være begrundet i handicappet, og ikke i andre faktorer såsom sociale problemer, misbrug eller høj arbejdsløshed i lokalsamfundet generelt. Vurderingen heraf og af hvorvidt personen ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse, skal være konkret og foretages på baggrund af de konkrete omstændigheder. Relevante elementer i vurderingen vil bl.a. være personens sundhedsmæssige forhold, sociale forhold og beskæftigelsesmæssige erfaringer.

Det er endvidere et krav, at personen ikke kan benytte tilbud efter anden lovgivning. Beskyttet beskæftigelse som støttemulighed er således subsidiær i forhold til støttemuligheder med lignende formål efter anden lovgivning. Primære støttemuligheder er f.eks. særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse, fleksjob og skånejob.

Til stk. 2.

Det foreslås med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen kan oprette og drive beskyttede værksteder og beskyttede arbejdspladser, hvor beskyttet beskæftigelse kan finde sted.

Til stk. 3.

Med den foreslåede *stk. 3* fastsættes, at kommunalbestyrelsen kan træffe aftale med Naalakkersuisut eller med et døgntilbud om, at beskyttet beskæftigelse kan finde sted på et beskyttet værksted eller en beskyttet arbejdsplads i forbindelse med et døgntilbud. Kommunalbestyrelsen skal betale en af Naalakkersuisut fastsat takst til driftsherren af døgntilbuddet for ydelsen. Bestemmelsen har til formål at sikre, at ressourcerne udnyttes bedst muligt. Såfremt et døgntilbud i en by eller en bygd har et beskyttet værksted tilknyttet døgntilbuddet, skal det være muligt for kommunalbestyrelsen at tilbyde personer med handicap, der er bosiddende i samme by eller bygd, at have beskyttet beskæftigelse på det pågældende beskyttede værksted.

Til stk. 4.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* videreføres § 38, stk. 5 og 6, i bekendtgørelse om hjælp til personer med vidtgående handicap. Kommunalbestyrelsen skal således udbetale et af Naalakkersuisut fastsat beskæftigelsesvederlag til personer med handicap, som er i beskyttet beskæftigelse efter stk. 1. Efter gældende ret er der fastsat et fast beløb i bekendtgørelsen. Det foreslås af hensyn til at kunne foretage løbende justeringer, at der ikke i inatsisartutloven fastsættes et beløb, men at beløbet fastsættes af Naalakkersuisut.

Til stk. 5.

Bemyndigelsen forventes endelig anvendt til fastsættelse af størrelsen af takster for kommunalbestyrelsens anvendelse af et beskyttet værksted eller en beskyttet arbejdsplads i forbindelse med et døgntilbud til beskyttet beskæftigelse, samt til fastsættelse af størrelsen af beskæftigelsesvederlaget efter bestemmelsen i stk. 4.

Til § 37

Støttemuligheden i form af aktiveringstilbud foreslås videreført dels som aktivitets- og samværstilbud efter § 37, dels som beskyttet beskæftigelse efter den foreslåede bestemmelse i § 36.

Til stk. 1.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde aktivitets- og samværstilbud til en person med handicap til opretholdelse eller forbedring af personlige færdigheder, livsvilkår og livskvalitet. Undtaget er dog personer med handicap, der har ophold på et døgntilbud. For denne gruppe påhviler forpligtelsen til at tilbyde aktivitets- og samværstilbud Naalakkersuisut efter den foreslåede bestemmelse i § 47, stk. 1.

Med bestemmelsen foreslås det at være en forpligtelse for kommunalbestyrelsen at tilbyde aktivitets- og samværstilbud for personer med handicap. I modsætning til den foreslåede bestemmelse om beskyttet beskæftigelse foreslås det ikke, at målgruppen for aktivitets- og samværstilbud begrænses aldersmæssigt.

Med bestemmelsen vil det være en forpligtelse for kommunalbestyrelsen at tilbyde aktivitets- og samværstilbud, men det vil derimod ikke være en forpligtelse for borgeren at tage imod tilbuddet. Såfremt borgeren afslår at deltage i aktivitets- og samværstilbud, må det ikke føre til negative konsekvenser for den støtte, personen i øvrigt får eller skal have.

Til stk. 2.

Det foreslås med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen kan oprette og drive dagcentre og beskyttede værksteder, hvor aktivitets- og samværstilbud kan finde sted.

Til stk. 3.

Med den foreslåede *stk. 3* fastsættes, at kommunalbestyrelsen kan træffe aftale med Naalakkersuisut eller med et døgntilbud om, at aktivitets- og samværstilbud kan finde sted på et dagcenter eller beskyttet værksted i forbindelse med et døgntilbud. Kommunalbestyrelsen skal betale en af Naalakkersuisut fastsat takst til driftsherren af døgntilbuddet for ydelsen. Bestemmelsen har til formål at sikre, at ressourcerne udnyttes bedst muligt. Såfremt et døgntilbud i en by eller en bygd har et dagcenter eller et beskyttet værksted tilknyttet døgntilbuddet, skal det være muligt for kommunalbestyrelsen at tilbyde personer med handicap, der er bosiddende i samme by eller bygd, at aktivitets- og samværstilbuddet finder sted på det pågældende dagcenter eller beskyttede værksted.

Til stk. 4.

Bemyndigelsen forventes anvendt til fastsættelse af kommunalbestyrelsens anvendelse af et dagcenter eller et beskyttet værksted i forbindelse med et døgntilbud til aktivitets- og samværstilbud, samt vederlag i forbindelse med beskæftigelse.

Til § 38

Med bestemmelsen, som er ny, sættes de overordnede rammer for kommunalbestyrelsens særlige støtte til personer med vidtgående handicap efter kapitel 7. Bestemmelserne i § 38 er fælles for alle typer af særlig støtte efter kapitel 7. Bestemmelsen er dermed parallel til den foreslåede bestemmelse i § 23 vedrørende støtte efter kapitel 6. På baggrund af karakteren af særlig støtte stilles der større krav til kommunalbestyrelsens sagsbehandling vedrørende særlig støtte, end kravene efter § 23 til kommunalbestyrelsens afgørelse om støtte.

Til stk. 1.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om særlig støtte til en person med vidtgående handicap efter bestemmelserne i §§ 39-45 og §§ 49-51, når det må anses at være af væsentlig betydning for de behov, personen har, og når kravene for at modtage

den konkrete form for særlig støtte anført i §§ 39-45 og §§ 49-51 er opfyldt. Ligeledes foreslås det, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde en indstilling om ophold på et døgntilbud i Grønland, jf. §§ 46 og 48, for en person med vidtgående handicap, når det må anses at være af væsentlig betydning for de behov, personen har, og når kravene i §§ 46 og 48 er opfyldt. Afgørelsen kan træffes efter ansøgning fra borgeren, dennes partsrepræsentant eller af egen drift af kommunalbestyrelsen.

Kravet om, at støtten skal være af væsentlig betydning for de behov, som en person har, betyder, at det ikke er ethvert behov, der udløser støtte. Det er forudsat, at vurderingen af, hvorvidt støtten vil være af væsentlig betydning, sker med udgangspunkt dels i den enkelte persons støttebehov, dels karakteren af den støtte, som der skal træffes afgørelse om. Det skal samtidig understreges, at det er hensigten, at kriteriet er så rummeligt, at det ikke afskærer kommunalbestyrelsen fra at yde støtte, når dette må anses for formålstjenligt ud fra en vurdering af den enkelte persons situation sammenholdt med de støttemuligheder, som findes i inatsisartutloven.

Det er endvidere et krav for at modtage særlig støtte efter kapitel 7, at personen har et vidtgående handicap. For så vidt angår handicapbegrebet, er dette defineret i bestemmelsen af inatsisartutlovens målgruppe i inatsisartutlovens § 7, stk. 3. Der henvises til de specielle bemærkninger til denne bestemmelse. Med personer med vidtgående handicap forstås personer, der har en væsentlig nedsat funktionsevne, og hvor den nedsatte funktionsevne skyldes personens handicap. Det er endvidere et krav, at den væsentligt nedsatte funktionsevne skaber væsentlige begrænsninger i personens mulighed for at klare sig i sin hverdag. Den væsentligt nedsatte funktionsevne kan f.eks. betyde, at personen i væsentlig grad ikke kan varetage egne personlige behov såsom personlig hygiejne og spisning, ikke kan færdes alene hverken med eller uden hjælpemiddel eller ikke kan kommunikere med andre mennesker.

Til stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* indeholder krav til kommunalbestyrelsens sagsbehandling, i sager vedrørende særlig støtte efter kapitel 7. Kravene gælder uanset, om sagen vedrørende kommunalbestyrelsens afgørelse om særlig støtte, eller kommunalbestyrelsens indstilling til Naalakkersuisut om ophold på et døgntilbud i Grønland.

Efter bestemmelsen skal kommunalbestyrelsen udarbejde en udredning, som beskrevet i § 77, og i forbindelse hermed have afholdt mindst en samtale med personen og dennes eventuelle værge eller forældremyndighedsindehavere samt pårørende efter bestemmelserne i §§ 74 og 75. Derudover er det et krav, at kommunalbestyrelsen udarbejder en handleplan efter bestemmelsen i § 79. Der henvises til de specielle bemærkninger til §§ 74, 75, 77 og 79. De krævede sagsbehandlingsskridt skal danne grundlag for, at personen får den særlige støtte, som bedst muligt imødekommer personens støttebehov, så personen får de bedste muligheder for at klare sig bedst muligt og kan deltage på lige fod i samfundslivet.

Til stk. 3.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* imødegås behovet for, at der akut iværksættes særlig støtte. Bestemmelsen kan finde anvendelse i sager, hvor personen ikke kan afvente udredning og udarbejdelse af handleplan. I disse sager kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om særlig støtte, og den særlige støtte kan iværksættes, uanset at der ikke er udarbejdet en udredning og en handleplan, eller at disse ikke er færdiggjort. Bestemmelsen vil f.eks. kunne finde anvendelse, hvor en person erhverver et vidtgående handicap og pludselig får brug for særlig støtte, eller hvor kommunalbestyrelsen i forbindelse med udredningen konstaterer, at det er uforsvarligt at lade personen blive i eget hjem. Bestemmelsen vil også kunne finde anvendelse, hvor de, som hidtidig har varetaget omsorgsopgaven, f.eks. en forælder, pludseligt ikke kan varetage opgaven længere, og der derfor opstår behov for ophold på et døgntilbud.

Såfremt kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger et akut behov, og derfor træffer afgørelse om særlig støtte uden færdiggjort udredning og handleplan, skal kommunalbestyrelsen hurtigst muligt udarbejde og færdiggøre udredning og handleplan. Såfremt udredning og handleplan peger på, at der skal iværksættes yderligere støtte eller særlig støtte, eller at det er en anden type særlig støtte, personen har brug for, skal kommunalbestyrelsen på baggrund af den færdiggjorte udredning og handleplan træffe afgørelse herom.

Bestemmelsen i *stk. 3* finder også anvendelse i tilfælde, hvor udredningen er færdiggjort, men hvor handleplanen endnu ikke er det.

Til stk. 4.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* understreges det, at de almindelige forvaltningsretlige krav om begrundelse i afgørelsen samt klagevejledning i afgørelsen hvori der ikke gives fuldt ud medhold finder anvendelse ved kommunalbestyrelsens afgørelse om særlig støtte efter inatsisartutlovens kapitel 7.

Til stk. 5.

Det foreslås med *stk. 5*, at kommunalbestyrelsen, når der er truffet afgørelse om særlig støtte efter kapitel 7, løbende skal følge op på, om støtten fortsat opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til i denne løbende opfølgning at være opmærksom på, om borgeren har behov for andre former for støtte efter inatsisartutloven eller efter anden lovgivning. Såfremt det vurderes, at der kan være behov for andre former for støtte efter denne inatsisartutlov, skal kommunalbestyrelsen påbegynde sagsbehandlingen for at afklare støttebehovet og træffe afgørelse. Forpligtelsen til at påbegynde sagsbehandlingen påhviler kommunalbestyrelsen, og det er ikke et krav, at borgeren formelt indgiver ansøgning. Dog skal det tidligt i processen, og inden egentlig sagsbehandling påbegyndes afklares, om borgeren ønsker at modtage den pågældende form for støtte. Hvis vurderingen er, at borgeren muligvis har behov for støtte efter anden lovgivning, er kommunalbestyrelsen forpligtet til alt afhængig af borgerens behov at sikre, at borgeren sættes i kontakt med den korrekte myndighed, eller at den korrekte myndighed får besked om det mulige støttebehov. Denne forpligtelse gælder uanset, om den kompe-

tente myndighed er en anden forvaltning i kommunen eller en myndighed uden for kommunen.

Der kan ikke fastsættes klare grænser for, hvor hyppigt der skal følges op på den særlige støtte. Hyppigheden skal fastsættes på baggrund af den enkelte borgers støttebehov og karakteren af den særlige støtte. Der er ingen formkrav til opfølgningen. Opfølgningen kan således f.eks. ske løbende i forbindelse med, at støtten ydes ved samtaler mellem personen og sagsbehandleren eller lignende. Det er et krav, at det journaliseres på personens sag, at der er sket en opfølgning, hvordan denne er foretaget, og hvad resultatet af opfølgningen er. Opfølgningen kan for personer med ophold på et døgntilbud i Grønland foretages i forbindelse med det personrettede tilsyn efter § 13, stk. 1.

Kommunalbestyrelsen kan fastsætte interne retningslinjer for form og hyppighed af opfølgningen, men retningslinjerne skal give plads til et skøn, således at opfølgningen kan være hyppigere i de tilfælde, hvor det på baggrund af den konkrete borgers støttebehov og den bevilgede støtte er nødvendigt.

Til § 39

Med bestemmelsen, der er ny, gives mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan oprette særlige dagtilbud. Særlige dagtilbud skal ses som et supplement til de øvrige dagtilbud i kommunen, i det omfang de øvrige dagtilbud ikke kan tilgodese barnets særlige behov for støtte som følge af barnets vidtgående handicap. Det særlige dagtilbuds opgave er observation af barnet med henblik på afklaring af hvilken støtte, der skal iværksættes for, at barnet kan optages i et skoletilbud, dels pædagogisk støtte, herunder vedligeholdelsestræning, beskæftigelse, omsorg og anden form for bistand.

Til stk. 1.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde optagelse af et barn med vidtgående handicap i førskolealderen i et særligt dagtilbud, hvis barnet på grund af sit handicap har et særligt behov for støtte og omsorg, der ikke kan dækkes i et dagtilbud. Der er alene tale om en mulighed for kommunalbestyrelsen og ikke en forpligtelse.

Kommunalbestyrelsens afgørelse om at tilbyde optagelse af et barn i et særligt dagtilbud bør ske i nært samarbejde med forældrene og relevante myndigheder, herunder sundhedssystemet, samt andre med ekspertise vedrørende det pågældende handicap. Der kan alene ske optagelse af børn i førskolealderen.

Til stk. 2.

Det foreslås videre i *stk. 2*, at det er kommunalbestyrelsen, som kan oprette og drive særlige dagtilbud. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at det særlige dagtilbud indrettes i lokaler, som er tilgængelige for børnene i dagtilbuddet. Kommunalbestyrelsen skal endvidere sikre, at normeringen i det særlige dagtilbud er tilstrækkelig til at imødekomme børnenes støttebehov.

Til stk. 3.

Med *stk. 3* foreslås det at give bemyndigelse til Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler om de særlige dagtilbud. Bemyndigelsen påtænkes anvendt til at fastsætte nærmere regler kommunalbestyrelsens drift og tilsyn med særlige dagtilbud. Bemyndigelsen påtænkes endvidere anvendt til at fastsætte regler om forældres betaling for det særlige dagtilbud. Der kan endvidere fastsættes regler om tilskud til finansiering af kommunernes oprettelse og drift af særlige dagtilbud.

Til § 40

Med bestemmelsen, der er ny, gives mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan oprette særlige klubtilbud. Særlige klubtilbud skal ses som et supplement til de øvrige fritidstilbud i kommunen, i det omfang disse tilbud ikke kan tilgodese barnets særlige behov for støtte som følge af barnets vidtgående handicap.

Til stk. 1.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde optagelse af et barn med vidtgående handicap i et særligt klubtilbud, hvis barnet på grund af sit handicap har et særligt behov for støtte og omsorg, der ikke kan dækkes i de almindelige kommunale fritidstilbud. Der er alene tale om en mulighed for kommunalbestyrelsen og ikke en forpligtelse.

Kommunalbestyrelsens afgørelse om at tilbyde optagelse af et barn i et særligt klubtilbud skal ske i nært samarbejde med forældrene og relevante myndigheder, herunder sundhedssystemet og barnets skole, samt andre med ekspertise vedrørende det pågældende handicap. Henset til at klubtilbud er en efter skole aktivitet, vil der typisk alene ske optagelse af børn i alderen 6-17 år.

Til stk. 2.

Det foreslås videre i *stk. 2*, at det er kommunalbestyrelsen, som kan oprette og drive særlige klubtilbud. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at det særlige klubtilbud indrettes i lokaler, som er tilgængelige for børnene i klubtilbuddet. Kommunalbestyrelsen skal endvidere sikre, at normeringen i det særlige klubtilbud er tilstrækkelig til at imødekomme børnenes støttebehov.

Til stk. 3.

Med *stk. 3* foreslås det at give bemyndigelse til Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler om de særlige klubtilbud. Bemyndigelsen påtænkes anvendt til at fastsætte nærmere regler for kommunalbestyrelsens drift og tilsyn med særlige klubtilbud. Bemyndigelsen påtænkes endvidere anvendt til at fastsætte regler om forældres betaling for det særlige klubtilbud. Der kan endvidere fastsættes regler om tilskud til finansiering af kommunernes oprettelse og drift af særlige klubtilbud.

Til § 41

Der foreslås med § 41 en videreførelse af støtteperson som mulighed for at yde særlig støtte til personer med vidtgående handicap. Forskellen til støttemuligheden ledsagelse er, at en støtteperson ikke blot ledsager, men yder en socialpædagogisk indsats. En del af en støttepersons opgave kan være ledsagelse til f.eks. kulturelle arrangementer eller på indkøb, men støttepersonen skal yde en socialpædagogisk indsats i forbindelse med ledsagelsen. Særlig støtte i form af en støtteperson skal derfor ydes, når personen med handicap har et behov for socialpædagogisk støtte og ikke kun et behov for ledsagelse. Dette understreges ved, at en støtteperson har karakter af særlig støtte og alene kan ydes til personer med vidtgående handicap. Der kan ydes støtte i form af både ledsagelse og støtteperson til en person med vidtgående handicap.

Til stk. 1.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde en støtteperson til en person med vidtgående handicap, der har behov for socialpædagogisk støtte for at kunne klare sig i eget hjem. Bestemmelsen er en videreførelse af § 24, stk. 1, i bekendtgørelse om hjælp til personer med vidtgående handicap. Dog præciseres det i bestemmelsen, at der skal foreligge et behov for socialpædagogisk støtte.

Til stk. 2.

Der foreslås med *stk. 2* en afgrænsning af støttepersonens opgaver. En støtteperson skal efter bestemmelsen støtte en person med handicap i dennes psykiske, fysiske og sociale udvikling samt støtte personen til selv at kunne klare daglige gøremål. Bestemmelsen er en videreførelse af § 25, stk. 1 og 2, i bekendtgørelse om hjælp til personer med vidtgående handicap.

Til stk. 3.

Det foreslås med *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen i afgørelsen om tilbud om særlig støtte i form af en støtteperson, skal fastsætte støttepersonens ugentlige antal støttetimer.

Til stk. 4.

Med *stk. 4* foreslås, at kommunalbestyrelsen udpeger en støtteperson. Kommunalbestyrelsen skal ved udpegning af støttepersonen lægge vægt på, hvilke støttebehov personen med handicap har, og dermed hvilke kvalifikationer støttepersonen skal have. Matchningen mellem en person med handicap og en støtteperson skal altid basere sig på en konkret vurdering.

Det foreslås endvidere, at støttepersonen skal have særlige forudsætninger for arbejdet som støtteperson. De særlige forudsætninger kan være en socialpædagogisk uddannelse, men det kan også være erfaring med arbejdet som støtteperson eller med andre jobfunktioner relateret til handicapområdet.

Til stk. 5.

Det foreslås med *stk. 5*, at Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte nærmere regler vedrørende støttepersoner, herunder om kvalifikations- og kompetencekrav samt løn- og ansættelsesforhold.

Til § 42

Med bestemmelsen, der er ny, foreslås det at indføre mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde økonomisk støtte til hel- eller delvis dækning af omkostningerne ved, at en eller begge forældremyndighedsindehaverne til et barn med vidtgående handicap flytter bopæl til en anden by eller bygd inden for kommunen. Formålet med bestemmelsen er at give kommunalbestyrelsen mulighed for at tilbyde flyttehjælp, således at det bliver en reel mulighed for en familie med et barn med vidtgående handicap at flytte til et andet sted i kommunen, hvor der er bedre mulighed for, at barnet kan modtage den rette hjælp. Der skal altid være tale om et tilbud, og der må aldrig lægges pres fra kommunalbestyrelsens side på en eller begge forældremyndighedsindehaverne for, at denne flytter. Der er endvidere alene tale om en mulighed for kommunalbestyrelsen og ikke en forpligtelse for kommunalbestyrelsen til at yde økonomisk støtte efter bestemmelsen.

Det foreslås med bestemmelsen, at der gives bevillingsmæssig hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaverne til et barn med vidtgående handicap til dækning af udgifter ved flytning af bopæl inden for kommunen.

Der kan alene ydes støtte, når kravene i nr. 1-3 er opfyldt. Der kan således kun ydes flyttehjælp, når der for det første er tale om, at barnets behov for støtte og omsorg ikke eller kun vanskeligt kan imødekommes på familiens nuværende bopæl. Det er for det andet et krav, at barnets behov for støtte efter denne inatsisartutlov bedre kan imødekommes på den ønskede fremtidige bopæl. Endelig er det for det tredje et krav, at forældremyndighedsindehaverne selv udtrykkeligt har udtrykt ønske om flytning. Med sidstnævnte krav understreges, at flyttehjælp skal ydes, når det er et ønske hos forældremyndighedsindehaverne og familien, og ikke være begrundet i, at en ny bopæl vil være mere hensigtsmæssig for kommunalbestyrelsen.

Der kan ydes både hel- og delvis dækning af omkostningerne til flytningen.

Til § 43

Med bestemmelsen, der er ny, foreslås det at give kommunalbestyrelsen mulighed for at tilbyde en person med vidtgående handicap vedligeholdelsestræning på Det landsdækkende handicapcenter. Vedligeholdelsestræningen kan ske finde sted både ved ophold på Det landsdækkende handicapcenter og som ambulansetræning. Formålet med vedligeholdelsestræningen er, at personen med det vidtgående handicap kan opretholde sin funktionsevne og evne til at fungere i hverdagen. Vedligeholdelsestræning på Det landsdækkende handicapcenter skal ikke træde i stedet for genoptræning, rehabilitering m.v., der varetages af sundhedsvæsenet, men har et andet formål og indhold.

Til stk. 1.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at tilbyde en person med vidtgående handicap vedligeholdelsestræning på Det landsdækkende handicapcenter. Der er ikke tale om en forpligtelse for kommunalbestyrelsen til at tilbyde vedligeholdelsestræningen på Det landsdækkende handicapcenter, men alene en mulighed. Det er et krav, at vedligeholdelsestræning findes at være af væsentlig betydning for personens opretholdelse af sit funktionsniveau. Ved begrebet funktionsniveau menes særligt personens evne til at klare sig i hverdagen og udføre almindelige hverdagsopgaver selvstændigt eller ved brug af hjælpemidler.

Til stk. 2.

Det foreslås med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen, inden kommunalbestyrelsen træffer afgørelse efter *stk. 1* om vedligeholdelsestræning, skal have en godkendelse fra Det landsdækkende handicapcenter. Det landsdækkende handicapcenter træffer beslutning om godkendelse på baggrund af en indstilling fra kommunalbestyrelsen. Indholdet af indstillingen kan variere fra sag til sag afhængig af sagens karakter, og indholdet kan afklares i en dialog mellem kommunalbestyrelsen og Det landsdækkende handicapcenter. Det er afgørende, at personens behov og formålet med vedligeholdelsestræningen er tilstrækkeligt afklaret, inden Det landsdækkende handicapcenter skal træffe beslutning om godkendelse. Kommunalbestyrelsens indstilling kan med fordel tage udgangspunkt i den udførte udredning og handleplan. Det landsdækkende handicapcenters beslutning om, hvorvidt det vil godkende kommunalbestyrelsens indstilling til vedligeholdelsestræning er ikke en afgørelse, men et led i centerets faktiske forvaltningsvirksomhed.

Til stk. 3.

Det foreslås med *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen udover at træffe afgørelse om vedligeholdelsestræning på Det landsdækkende handicapcenter også kan træffe afgørelse om at yde et tidsbegrænset ophold på Det landsdækkende handicapcenter som en del af vedligeholdelsestræningen. Det er et krav, at et midlertidigt ophold findes hensigtsmæssigt. Bestemmelsen har til formål at sikre, at personer med vidtgående handicap uanset bopæl i Grønland kan drage fordel af vedligeholdelsestræningen. Det er et krav, for at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om midlertidigt ophold efter bestemmelsen, at Det landsdækkende handicapcenter har godkendt dette.

Til stk. 4.

Det foreslås med *stk. 4*, at Naalakkersuisut gives bemyndigelse til 1 gang årligt at fastsætte en takst for kommunalbestyrelsens betaling for deres borgeres brug af vedligeholdelsestræning og ophold på Det landsdækkende handicapcenter.

Til § 44

Til stk. 1.

Det foreslås med § 44, at muligheden for at yde støtte ved bolig i et bokollektiv videreføres. Det foreslås, at kravene for, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde bolig i et bokollektiv, samles i inatsisartutloven. Med nærsamfund menes der inden for den pågældende kommune. Det foreslås således, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at tilbyde en person med vidtgående handicap bolig i et bokollektiv, hvis 1. personen er over 18 år, 2. personen har behov for støtte i hverdagen på grund af sit handicap, 3. personen ikke kan bo i eget hjem på grund af sit handicap, 4. personen er selvhjulpen i en sådan grad, at pædagogisk og praktisk bistand kun er nødvendig i dagtimerne, og 5. personens behov kan dækkes i en bolig i et bokollektiv. Formålet med støttemuligheden er at sikre, at personer, som har et større støttebehov, end det der som udgangspunkt kan dækkes ved støtte i eget hjem, kan modtage den fornødne hjælp og omsorg i trygge rammer.

Kravene i nr. 2 og 3 er en direkte videreførelse af § 39, stk. 1, i bekendtgørelse om hjælp til personer med vidtgående handicap. For så vidt angår kravet om, at personen på grund af sit handicap ikke kan bo i sit eget hjem, skal dette forstås således, at personen ikke kan klare sig i eget hjem med støtte og særlig støtte efter denne inatsisartutlov. Dog har kommunalbestyrelsen mulighed for at tilbyde bolig i et bokollektiv, såfremt borgeren ønsker dette, selvom borgeren med en massiv støtteindsats godt vil kunne klare sig i eget hjem. Der er alene tale om en mulighed for kommunalbestyrelsen, og det kræver, at borgeren selv ønsker bolig i et bokollektiv.

Kravet i nr. 4 er en delvis videreførelse af sidste led i § 39, stk. 1, i bekendtgørelse om hjælp til personer med vidtgående handicap, dog således at det specificeres, at der er tale om, at pædagogisk og praktisk bistand kun er nødvendig i dagtimerne. Dette er i overensstemmelse med praksis. Det er ligeledes i overensstemmelse med praksis, at bokollektiver kun har beboere over 18 år.

Det foreslås med nr. 5, at det er et krav, at personens behov kan dækkes i en bolig i et bokollektiv. Kravet betyder, at kommunalbestyrelsen, inden der træffes afgørelse om bolig i et bokollektiv og mest hensigtsmæssigt som et led i udredningen, skal afklare, hvorvidt personens støttebehov kan imødekommes i et bokollektiv, eller det snarere bør overvejes at tilbyde personen en bolig i en beskyttet boenhed.

Til stk. 2.

Bestemmelsen åbner mulighed for at udnytte ressourcerne bedst muligt i kommunerne. Således vil det med baggrund i denne bestemmelse være muligt at sammensætte et bokollektiv ud fra eksempelvis beboernes alder, typen af beboernes handicap eller ud fra andre relevante kriterier.

Til stk. 3.

Bestemmelsen regulerer de krav, der stilles til en kommunalbestyrelse, for at denne kan tilbyde plads i et bokollektiv i en anden kommune.

Der stilles for det første krav om, at der indhentes et samtykke fra personen med handicap eller dennes værge. Det er således et krav for at kommunalbestyrelsen kan fravige persons krav på en plads i et bokollektiv i nærmiljøet efter stk. 1, at personen samtykker hertil.

Ved indhentelse af samtykket skal det sikres, at kommunalbestyrelsen giver personen med handicap eller dennes værge de informationer, denne har brug for, for at kunne træffe en beslutning på oplyst grundlag.

Personen skal herefter give samtykke om at modtage pladsen i det konkrete bokollektiv beliggende i en anden kommune. Der er ingen formkrav til samtykket, dog skal sagsbehandleren nedskrive samtykket i notatform, såfremt at dette gives mundtligt.

Af punkt 2 fremgår det, at der skal være indgået en skriftlig bindende aftale mellem personens hjemkommune og kommunalbestyrelsen, hvori det konkrete bokollektiv er beliggende, før personens hjemkommune kan tilbydes en plads i det konkrete bokollektiv.

Bestemmelsen skal ses i det lys, at en kommunalbestyrelse ikke frit kan råde over bokollektiver beliggende i og oprettet af andre kommunalbestyrelser.

Til § 45

Til stk. 1.

Det foreslås med § 45, at muligheden for at yde støtte ved bolig i en beskyttet boenhed videreføres. Det foreslås, at kravene for, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde bolig i et beskyttet boenhed, samles i inatsisartutloven. Det foreslås således, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at tilbyde en person med vidtgående handicap bolig i en beskyttet boenhed, hvis 1. personen er over 18 år, 2. personen har behov for støtte i hverdagen på grund af sit handicap, 3. personen ikke kan bo i eget hjem på grund af sit handicap, 4. personen har behov for støtte, udover hvad der kan tilbydes i et bokollektiv, herunder behov for støtte hele døgnet, og 5. personens behov kan dækkes i en bolig i en beskyttet boenhed. Formålet med støttemuligheden er at sikre, at personer, som har et større støttebehov, end det, der som udgangspunkt kan dækkes ved en bolig i et bokollektiv, kan modtage den fornødne hjælp og omsorg.

Det er efter nr. 4 et krav, at personen har behov for støtte, udover hvad der kan tilbydes i et bokollektiv, herunder behov for støtte døgnet rundt. Dog har kommunalbestyrelsen mulighed for at tilbyde bolig i en beskyttet boenhed, såfremt borgeren ønsker dette, selvom borgeren med en massiv støtteindsats godt vil kunne klare sig i et bokollektiv. Der er alene tale om en mulighed for kommunalbestyrelsen, og det kræver, at borgeren selv ønsker en bolig i en beskyttet boenhed på grund af f.eks. beliggenhed tættere på borgerens pårørende.

Det foreslås med nr. 5, at det er et krav, at personens behov kan dækkes i en bolig i en beskyttet boenhed. Kravet betyder, at kommunalbestyrelsen, inden der træffes afgørelse om bolig i en beskyttet boenhed, og mest hensigtsmæssigt som et led i udredningen, skal afklare, hvor-

vidt personens støttebehov kan imødekommes i en beskyttet boenhed, eller det snarere bør overvejes at tilbyde personen ophold på et døgntilbud.

Til stk. 2.

Bestemmelsen åbner mulighed for at udnytte ressourcerne bedst muligt i kommunerne. Således vil det med baggrund i denne bestemmelse være muligt at sammensætte en beskyttet boenhed ud fra eksempelvis beboernes alder, typen af beboernes handicap eller ud fra andre relevante kriterier.

Til stk. 3.

Bestemmelsen regulerer de krav der stilles til en kommunalbestyrelse for at denne kan tilbyde plads i en beskyttet boenhed i en anden kommune.

Der stilles for det første krav om, at der indhentes et samtykke fra personen med handicap eller dennes værge. Det er således et krav for at kommunalbestyrelsen kan fravige persons krav på en plads i en beskyttet boenhed i nær miljøet efter stk. 1, at personen samtykker hertil.

Ved indhentelse af samtykket skal det sikres, at kommunalbestyrelsen giver personen med handicap eller dennes værge de informationer, denne har brug for, for at kunne træffe en beslutning på oplyst grundlag.

Personen skal herefter give samtykke om at modtage pladsen i den konkrete beskyttede boenhed beliggende i en anden kommune. Der er ingen formkrav til samtykket, dog skal sagsbehandleren nedskrive samtykket i notatform, såfremt at dette gives mundtlig.

Af punkt 2 fremgår det, at der skal være indgået en skriftlig bindende aftale mellem personens hjemkommune og kommunalbestyrelsen, hvori den konkrete beskyttede boenhed er beliggende, før personens hjemkommune kan tilbydes en plads i den konkrete beskyttede boenhed.

Bestemmelsen skal ses i det lys, at en kommunalbestyrelse ikke frit kan råde over beskyttede boenheder beliggende i og oprettet af andre kommunalbestyrelser.

Til § 46

Det foreslås med § 46, at muligheden for at yde støtte i form af ophold på et døgntilbud for personer over 18 år videreføres. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at den gruppe af personer med handicap, som har det største støttebehov, modtager tilstrækkelig og specialiseret støtte, som dækker deres behov.

Til stk. 1.

Det foreslås med *stk. 1*, at der stilles en række krav for, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om indstilling til ophold på et døgntilbud. Det findes hensigtsmæssigt, at kravene samles i en enkelt bestemmelse i inatsisartutloven.

Det foreslås for det første, at personen skal være over 18 år for, at der kan tilbydes ophold på et døgntilbud for voksne. Er der tale om et barn, skal der i stedet træffes afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 48.

Det er for det andet et krav, at personen har behov for støtte i hverdagen på grund af sit handicap, og for det tredje at personen ikke kan bo i sit eget hjem på grund af sit handicap. Disse to krav skal fortolkes i overensstemmelse med de lignende krav, der er knyttet til bokollektiver og beskyttede boenheder.

Det er for det fjerde et krav, at personen har behov for støtte, udover hvad der kan tilbydes i en beskyttet boenhed. Der skal her ske en vurdering af, hvilken støtte der kan ydes i beskyttede boenheder i kommunen, hvor der under hensyn til kommunalbestyrelsens forsyningsforpligtelse efter § 55 vil være en bolig til personen inden for en overskuelig fremtid. Der er og forventes også i fremtiden at være et vist overlap mellem målgruppen for beskyttede boenheder og døgntilbud. Kommunalbestyrelsen har mulighed for at tilbyde ophold på et døgntilbud, såfremt borgeren ønsker dette, selvom borgeren med en massiv støtteindsats godt vil kunne klare sig i en bolig i en beskyttet boenhed. Der er alene tale om en mulighed for kommunalbestyrelsen, og det kræver, at borgeren selv ønsker at have ophold på et døgntilbud, på grund af f.eks. bedre muligheder for at modtage specialiseret støtte eller beliggenhed tættere på borgeregens pårørende.

Det er for det femte et krav, at personens behov kan dækkes ved ophold på et døgntilbud. Kravet betyder, at kommunalbestyrelsen, inden der træffes afgørelse om at indstille til ophold på et døgntilbud og mest hensigtsmæssigt som et led i udredningen skal afklare, hvorvidt personens støttebehov kan imødekommes på et døgntilbud i Grønland, eller det snarere bør overvejes at tilbyde personen ophold på et døgntilbud i Danmark.

Til stk. 2.

Det foreslås med *stk. 2*, at det er Naalakkersuisut, som har kompetencen til at træffe afgørelse om at tilbyde en borger med vidtgående handicap ophold på et døgntilbud. Bestemmelsen er en videreførelse af § 16 i bekendtgørelse om hjælp til personer med vidtgående handicap. Det præciseres i bestemmelsen, at Naalakkersuisut træffer afgørelse på baggrund af en indstilling fra kommunalbestyrelsen.

Indholdet af indstillingen kan variere fra sag til sag afhængig af sagens karakter, og indholdet kan afklares i en dialog mellem kommunalbestyrelsen og Naalakkersuisut. Det er afgørende, at personens støttebehov er tilstrækkeligt afklarede, inden Naalakkersuisut skal træffe afgørelse. Kommunalbestyrelsens indstilling kan med fordel tage udgangspunkt i den udførte udredning og handleplan.

Til stk. 3.

Det foreslås med *stk. 3*, at en person, der har ophold på et døgntilbud for voksne med vidtgående handicap, har ret til lomme- og tøjpenge, hvis personen ikke modtager anden offentlig forsørgelsesydelse. Bestemmelsen er i sit indhold en videreførelse af § 44, stk. 1, i bekendtgørelse om døgntilbud for børn og unge samt for personer med vidtgående handicap m.v. Det er fundet hensigtsmæssigt, at der skabes bevillingsmæssig hjemmel i inatsisartutloven.

Til stk. 4.

Det foreslås med *stk. 4*, at Naalakkersuisut gives bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om lomme- og tøjpenge. Bemyndigelsen påtænkes anvendt til fastsættelse af beløbets størrelse, om rådighedsbeløb, og om døgntilbuddets mulighed for at tilbageholde et beløb af pædagogiske årsager.

Til § 47

Det foreslås med § 47, at Naalakkersuisuts forpligtelse til at sikre aktivitetstilbud til personer med vidtgående handicap, der har ophold på en døgntilbud, videreføres.

Til stk. 1.

Det foreslås således med *stk. 1*, at Naalakkersuisut er forpligtet til at tilbyde beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud til en person med vidtgående handicap, som har ophold på et døgntilbud efter den foreslåede bestemmelse i § 46. Der er dermed alene tale om en forpligtelse i forhold til voksne. Det er under hensyn til, at det er Naalakkersuisut, som har ansvaret for døgntilbud, fundet hensigtsmæssigt, at det også er Naalakkersuisut, som er forpligtet til at tilbyde beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud. Vedrørende indholdet af henholdsvis beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud henvises til de specielle bemærkninger til §§ 36 og 37.

Til stk. 2.

Det foreslås med *stk. 2*, at Naalakkersuisut kan oprette og drive beskyttede værksteder, beskyttede arbejdspladser og dagcentre, hvor beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud efter stk. 1 kan finde sted. Bestemmelsen giver ikke Naalakkersuisut mulighed for generelt at oprette og drive beskyttede værksteder, beskyttede arbejdspladser og dagcentre, men alene mulighed for at oprette og drive sådanne med henblik på, at Naalakkersuisut kan opfylde sin forpligtelse efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1. Dog er det efter de foreslåede bestemmelser i § 36, stk. 3, og § 37, stk. 3, muligt for kommunalbestyrelsen og Naalakkersuisut eller døgntilbuddet at indgå en aftale om, at også personer med handicap, som ikke har ophold på et døgntilbud, kan modtage tilbud i et af Naalakkersuisut oprettet og drevet beskyttet værksted, beskyttet arbejdsplads eller dagcenter. Der henvises til de specielle bemærkninger til § 36, stk. 3, og § 37, stk. 3.

Til stk. 3.

I forlængelse af den foreslåede bestemmelse i stk. 2 foreslås endvidere med stk. 3, at Naalakkersuisut kan træffe aftale med en kommunalbestyrelse om at beskyttet beskæftigelse og akti-

vitets- og samværstilbud for en person, der har ophold på et døgntilbud, kan finde sted på et beskyttet værksted, en beskyttet arbejdsplads eller et dagcenter, som kommunalbestyrelsen driver efter de foreslåede bestemmelser i §§ 36 og 37. Det forudsættes, at det i aftalerne mellem Naalakkersuisut og de enkelte kommunalbestyrelser aftales, at Naalakkersuisut skal betale en takst til kommunalbestyrelsen for ydelsen. Bestemmelsen har til formål at sikre, at ressourcerne udnyttes bedst muligt. Såfremt en kommunalbestyrelse i en by eller en bygd driver et beskyttet værksted eller et dagcenter, skal det være muligt for Naalakkersuisut at tilbyde personer med handicap, der har ophold på et døgntilbud i samme by eller bygd, at have beskyttet beskæftigelse eller modtage et aktivitets- og samværstilbud på det pågældende beskyttede værksted eller dagcenter.

Til stk. 4.

Det foreslås med *stk. 4*, at Naalakkersuisut skal udbetale et beskæftigelsesvederlag til personer med handicap, som er i beskyttet beskæftigelse efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1. Med bestemmelsen ligestilles personer, der er i beskyttet beskæftigelse og har ophold på et døgntilbud, med personer, der er i beskyttet beskæftigelse og bor i eget hjem, i et bokollektiv eller i en beskyttet boenhed. Det er efter bestemmelsen Naalakkersuisut, som fastsætter størrelsen af beskæftigelsesvederlaget.

Til stk. 5.

Bestemmelsen fastsætter, at Naalakkersuisut en gang årligt skal fastsætte og offentligøre taksterne for benyttelse af beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud, jf. stk. 3.

Til § 48

Det foreslås med § 48, at muligheden for, at et barn under 18 år med et vidtgående handicap kan få ophold på et døgntilbud, videreføres. Det er dog fundet hensigtsmæssigt, at ophold på et døgntilbud for børn med handicap behandles i en særskilt bestemmelse.

Til stk. 1.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om at indstille til ophold på et døgntilbud for et barn med vidtgående handicap, når kravene i stk. 1, nr. 1-3, er opfyldt. Det er herefter for det første et krav, at barnet har behov for omfattende eller specialiseret støtte til daglige funktioner eller omfattende behov for omsorg og støtte, som ikke kan dækkes i hjemmet, herunder heller ikke med støtte efter denne inatsisartutlov eller anden lovgivning. Ved vurderingen af, hvorvidt barnets behov kan dækkes i hjemmet, skal ikke blot lægges vægt på kommunalbestyrelsens og andre myndigheders muligheder for at yde støtte for at imødekomme barnets behov, men også hjemmets muligheder, dvs. forældremyndighedsindehaverne og andre omsorgsgiveres kompetencer, ressourcer og ønsker til at imødekomme barnets støttebehov. Kommunalbestyrelsens vurdering skal være individuel og tage udgangspunkt i barnets konkrete støttebehov og de konkrete forhold i hjemmet, herunder beskæftigelsesmæssige og sociale forhold.

Det er for det andet et krav, at barnets behov for støtte og omsorg kan dækkes ved ophold på et døgntilbud. Kravet betyder, at kommunalbestyrelsen, inden der træffes afgørelse om at indstille til ophold på et døgntilbud, og mest hensigtsmæssigt som et led i udredningen, skal afklare, hvorvidt barnets støttebehov kan imødekommes på et døgntilbud i Grønland, eller det snarere bør overvejes at indlede en proces hen imod ophold på et døgntilbud i Danmark.

For det tredje er det et krav, at forældremyndighedsindehaverene samtykker til, at barnet modtager opholdet på et døgntilbud for børn med vidtgående handicap.

Ved indhentelse af samtykket skal det sikres, at kommunalbestyrelsen giver forældremyndighedsindehaverene til barnet med handicap de informationer, disse har brug for, for at kunne træffe en beslutning på oplyst grundlag.

Der er ingen formkrav til samtykket, dog skal sagsbehandleren nedskrive samtykket i notat-form, såfremt at dette gives mundtlig.

Til stk. 2.

Det foreslås med *stk. 2*, at det er Naalakkersuisut, som har kompetencen til at træffe afgørelse om at tilbyde et barn med vidtgående handicap ophold på et døgntilbud. Bestemmelsen er en videreførelse af § 16 i bekendtgørelse om hjælp til personer med vidtgående handicap. Det præciseres i bestemmelsen, at Naalakkersuisut træffer afgørelse på baggrund af en indstilling fra kommunalbestyrelsen.

Indholdet af indstillingen kan variere fra sag til sag afhængig af sagens karakter, og indholdet kan afklares i en dialog mellem kommunalbestyrelsen og Naalakkersuisut. Det er afgørende, at personens støttebehov er tilstrækkeligt afklaret, inden Naalakkersuisut skal træffe afgørelse. Kommunalbestyrelsens indstilling kan med fordel tage udgangspunkt i den udførte udredning og handleplan.

Til stk. 3.

Det foreslås med *stk. 3*, at et barn, der har ophold på et døgntilbud for børn med vidtgående handicap, har ret til lomme- og tøjpenge. Bestemmelsen er i sit indhold en videreførelse af § 44, stk. 1, i bekendtgørelse om døgntilbud for børn og unge samt for personer med vidtgående handicap m.v. Det er fundet hensigtsmæssigt, at der skabes bevillingsmæssig hjemmel i inatsisartutloven.

Til stk. 4.

Det foreslås med *stk. 4*, at Naalakkersuisut gives bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om lomme- og tøjpenge. Bemyndigelsen påtænkes anvendt til fastsættelse af beløbets størrelse, om rådighedsbeløb, og om døgntilbuddets mulighed for at tilbageholde et beløb af pædagogiske årsager.

Det foreslås med § 49, at muligheden for, at en person over 18 år med vidtgående handicap får ophold uden for Grønland, videreføres. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at i de helt særlige tilfælde, hvor en persons behov for specialiseret støtte ikke kan imødekommes i Grønland, kan personen alligevel tilbydes det nødvendige tilbud uden for Grønland. Det understreges, at mulighederne for at yde den fornødne støtte i Grønland skal være udtømte.

Til stk. 1.

Der foreslås med *stk. 1* fastsat en række krav til, at Naalakkersuisut kan træffe afgørelse om at tilbyde en person over 18 år med vidtgående handicap ophold i et døgntilbud udenfor Grønland. Det foreslås for det første, at personen skal have behov for omfattende støtte i hverdagen på grund af sit handicap. Det er for det andet et krav, at personen på grund af sit handicap ikke kan bo i sit eget hjem. For det tredje er det et krav, at personens behov for støtte ikke kan imødekommes ved ophold i et bokollektiv, i en beskyttet boenhed eller på et døgntilbud i Grønland, og i forlængelse heraf at personens behov kun kan dækkes ved ophold i et døgntilbud udenfor Grønland. For så vidt angår de to sidstnævnte krav er kommunalbestyrelsen forpligtet til som led i sagsbehandlingen at afsøge alle støttemuligheder og kombinationer af støttemuligheder i Grønland. Dette gælder også støttemuligheder beliggende udenfor kommunen. Afsøgningen kan ske i samarbejde med Naalakkersuisut.

Der er ikke fastsat nærmere krav til, hvilken type døgntilbud der kan ske ophold på udenfor Grønland.

Til stk. 2.

Det foreslås med *stk. 2*, at Naalakkersuisut skal træffe afgørelse om at tilbyde en person med vidtgående handicap ophold i et døgntilbud udenfor Grønland på baggrund af en indstilling fra kommunalbestyrelsen. Indholdet af indstillingen kan variere fra sag til sag afhængig af sagens karakter, og indholdet kan afklares i en dialog mellem kommunalbestyrelsen og Naalakkersuisut. Det er afgørende, at personens støttebehov og opfyldelsen af de i stk. 1 nævnte krav er tilstrækkeligt afklaret, inden Naalakkersuisut skal træffe afgørelse. Kommunalbestyrelsens indstilling kan med fordel tage udgangspunkt i den udførte udredning og handleplan. Der skal endvidere fremgå detaljerede oplysninger om de støttemuligheder, der tidligere har været forsøgt iværksat, og baggrunden for at disse ikke er tilstrækkelige til at imødekomme personens behov.

Til stk. 3.

Der foreslås med *stk. 3* at give Naalakkersuisut bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om ophold i døgntilbud udenfor Grønland. Bemyndigelsen påtænkes bl.a. anvendt til fastsættelse af regler om sagsbehandlingsprocedure, opfølgning og hjemtagelsesprocedure.

Til § 50

Det foreslås med § 50, at muligheden for, at et barn med vidtgående handicap får ophold uden for Grønland, videreføres. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at i de helt særlige tilfælde,

hvor et barns behov for specialiseret støtte ikke kan imødekommes i Grønland, kan barnet alligevel tilbydes det nødvendige tilbud uden for Grønland. Det er fundet hensigtsmæssigt, at der i inatsisartutloven skelnes mellem børn og voksne med handicap, som har behov for ophold udenfor Grønland. Det understreges, at mulighederne for at yde den fornødne støtte i Grønland, herunder i andre dele af Grønland, skal være udtømt.

Til stk. 1.

Der foreslås med *stk. 1* fastsat en række krav til, at Naalakkersuisut kan træffe afgørelse om at tilbyde et barn med vidtgående handicap ophold i et døgntilbud udenfor Grønland. Det foreslås for det første, at barnet har behov for omfattende eller specialiseret støtte til daglige funktioner eller omfattende behov for omsorg og behandling. Ved vurderingen af, hvorvidt barnets behov kan dækkes i hjemmet, skal ikke blot lægges vægt på kommunalbestyrelsens og andre myndigheders muligheder for at yde støtte for at imødekomme barnets behov, men også hjemmets muligheder. Det vil sige forældremyndighedsindehaveren og andre omsorgsgiveres kompetencer, ressourcer og ønsker til at imødekomme barnets støttebehov. Kommunalbestyrelsens vurdering skal være individuel og tage udgangspunkt i barnets konkrete støttebehov og de konkrete forhold i hjemmet, herunder beskæftigelsesmæssige og sociale forhold.

Det er for det andet et krav, barnets behov ikke kan dækkes ved ophold på et døgntilbud i Grønland. For det tredje er det et krav, at barnets behov kun kan dækkes ved ophold i et døgntilbud udenfor Grønland. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til som led i sagsbehandlingen at afsøge alle støttemuligheder og kombinationer af støttemuligheder i Grønland. Dette gælder også støttemuligheder beliggende udenfor kommunen. Afsøgningen kan ske i samarbejde med Naalakkersuisut.

Der er ikke fastsat nærmere krav til, hvilken type døgntilbud der kan ske ophold på udenfor Grønland.

Til stk. 2.

Det foreslås med *stk. 2*, at Naalakkersuisut skal træffe afgørelse om at tilbyde et barn med vidtgående handicap ophold i et døgntilbud udenfor Grønland på baggrund af en indstilling fra kommunalbestyrelsen. Indholdet af indstillingen kan variere fra sag til sag afhængig af sagens karakter, og indholdet kan afklares i en dialog mellem kommunalbestyrelsen og Naalakkersuisut. Det er afgørende, at barnets støttebehov og opfyldelsen af de i stk. 1 nævnte krav er tilstrækkeligt afklaret, inden Naalakkersuisut skal træffe afgørelse. Kommunalbestyrelsens indstilling kan med fordel tage udgangspunkt i den udførte udredning og handleplan. Der bør endvidere fremgå detaljerede oplysninger om de støttemuligheder, der tidligere har været forsøgt iværksat, og baggrunden for, at disse ikke er tilstrækkelige til at imødekomme barnets behov.

Til stk. 3.

Der foreslås med *stk. 3* givet Naalakkersuisut bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om ophold i døgntilbud udenfor Grønland. Bemyndigelsen påtænkes bl.a. anvendt til fastsættelse af regler om sagsbehandlingsprocedure, opfølgning og hjemtagelsesprocedure.

Til § 51

Med bestemmelsen, der er ny, foreslås, at der gives mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde en person med vidtgående handicap et midlertidigt ophold udenfor Grønland med henblik på kompetenceudvikling eller rehabilitering.

Til *stk. 1*.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal afgive indstilling om at tilbyde en person med vidtgående handicap midlertidigt ophold i et døgntilbud, på en efterskole eller i et lignende tilbud udenfor Grønland, når personen har behov for enten kompetenceudvikling i forhold til sit handicap eller for en rehabiliterende indsats. Det er et krav, at personens behov ikke kan dækkes i Grønland, f.eks. fordi der ikke findes den fornødne specialistviden om personens handicap. Tilbud efter bestemmelsen kan både gives til børn og voksne med et vidtgående handicap. Naalakkersuisut træffer afgørelse på grundlag af kommunalbestyrelsens indstilling om at tilbyde et midlertidigt ophold efter bestemmelsen.

Midlertidige ophold efter bestemmelsen kan f.eks. være på en specialefterskole eller på Institut for Blinde og Svagsynede i København.

Bestemmelsen er som resten af inatsisartutloven subsidiær i forhold til den øvrige lovgivning. Dette betyder bl.a., at såfremt der kan ydes støtte efter uddannelseslovgivning til et ophold på en specialefterskole, skal støtten ydes efter uddannelseslovgivningen og ikke efter denne bestemmelse.

Til *stk. 2*.

Det foreslås med *stk. 2*, at Naalakkersuisut skal træffe afgørelse på grundlag af kommunalbestyrelsens indstilling om at tilbyde en person med vidtgående handicap midlertidigt ophold udenfor Grønland. Indholdet af indstillingen kan variere fra sag til sag afhængig af sagens karakter, og indholdet kan afklares i en dialog mellem kommunalbestyrelsen og Naalakkersuisut. Det er afgørende, at formålet med det midlertidige ophold og opfyldelsen af de i *stk. 1* nævnte krav er tilstrækkeligt afklaret, inden Naalakkersuisut skal træffe afgørelse. Kommunalbestyrelsens indstilling kan med fordel tage udgangspunkt i den udførte udredning og handleplan.

Til *stk. 3*.

Der foreslås med *stk. 3* givet bemyndigelse til, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om midlertidige ophold udenfor Grønland efter bestemmelsen. Bemyndigelsen påtænkes bl.a. anvendt til udstedelse af regler vedrørende længden af midlertidige ophold.

Til § 52

Med bestemmelsen, der er ny, gives mulighed for, at der kan ske anbringelse af en person med handicap på et sikret døgntilbud efter rettens bestemmelse i forbindelse med en kriminalretlig sag. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at en person med handicap, som skal sidde i varetægtsurrogat, kan blive anbragt på et sikret døgntilbud i Grønland.

Det foreslås for det første, at der kan ske anbringelse på et sikret døgntilbud, når retten har truffet beslutning om opretholdt anholdelse i et egnet hjem eller døgntilbud af en person med handicap efter retsplejelovens § 358, jf. § 361, stk. 2, nr. 3.

Det foreslås for det andet, at der kan ske anbringelse på et sikret døgntilbud, når retten har truffet beslutning om tilbageholdelse af en person med handicap i et egnet hjem eller døgntilbud efter retsplejelovens § 359, jf. § 361, stk. 2, nr. 3.

Til § 53

Med bestemmelsen, der er ny, gives mulighed for, at der kan ske anbringelse af en person med handicap på et sikret døgntilbud i forbindelse med afsoning af en dom. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at en person med handicap, som skal afsone en dom, kan afsone på et sikret døgntilbud i Grønland.

Anbringelse på et sikret døgntilbud i forbindelse med en person med handicaps afsoning af en dom sker efter beslutning fra ledelsen for Kriminalforsorgen efter § 234 i kriminalloven.

Til § 54

Med § 54 foreslås bokollektiv som botilbudsform videreført. Bokollektivet skal være et tilbud om egen bolig i en tryk ramme, hvor personer, som har et støttebehov, der er for stort til, at de kan bo i egen bolig, kan modtage støtte.

Til stk. 1.

Der foreslås med *stk. 1* en videreførelse kommunalbestyrelsens kompetence til at oprette bokollektiver. Det foreslås i bestemmelsen præciseret, at kommunalbestyrelsen ligeledes driver bokollektiver og kan træffe beslutning om at nedlægge et bokollektiv. Det foreslås endvidere præciseret, at et bokollektiv skal tilbyde støtte til beboerne i dagtimerne.

Til stk. 2.

Der foreslås med *stk. 2* en videreførelse af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at sikre, at der er det nødvendige antal bokollektiver i den enkelte kommune. Denne fremgår i gældende ret af § 40, stk. 1, i bekendtgørelse om hjælp til personer med vidtgående handicap. Der er ikke tilsigtet en ændring i retstilstanden med bestemmelsen.

Til stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* er en videreførelse af § 40, stk. 2, i bekendtgørelse om hjælp til personer med vidtgående handicap. Der er ikke med bestemmelsen tilsigtet en ændring af retstilstanden.

Til stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* er en videreførelse af § 41 i bekendtgørelse om hjælp til personer med vidtgående handicap. Der er ikke tilsigtet en ændring i retstilstanden med bestemmelsen.

Til stk. 5.

Der foreslås med *stk. 5* givet bemyndigelse til, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for bokollektiver, herunder for indretning, ledelse, drift og budget- og regnskabsførelse, samt for indhentning af straffeattest og børneattest for personale og ledelse i bokollektivet. Bestemmelsen påtænkes bl.a. anvendt til fastsættelse af regler vedrørende beboernes adgang til bad og toilet, til bokollektivets budgetlægning, adskillelse af bokollektivets økonomi fra den resterende del af kommunens økonomi samt indhentelse af straffeattest inden ansættelse af personale.

Til § 55

Med § 55 foreslås beskyttede boenheder som tilbudsform videreført. Beskyttede boenheder skal være et tilbud om egen bolig i tryk ramme, hvor personer der vurderes at have behov støtte hele døgnet, kan modtage støtte.

Til stk. 1.

Med *stk. 1* foreslås en videreførelse af kommunalbestyrelsens kompetence til at oprette beskyttede boenheder. Det foreslås i bestemmelsen præciseret, at kommunalbestyrelsen ligeledes driver de beskyttede boenheder, og kan træffe beslutning om at nedlægge et en beskyttet boenhed.

Til stk. 2.

Der foreslås med *stk. 2* en videreførelse af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at sikre, at der er de er det nødvendige antal beskyttede boenheder i den enkelte kommune. Denne fremgår i gældende ret af § 43, stk. 1, i bekendtgørelse om hjælp til personer med vidtgående handicap. Der er ikke tilsigtet en ændring i retstilstanden med bestemmelsen.

Til stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* er en videreførelse af § 43, stk. 2, i bekendtgørelse om hjælp til personer med vidtgående handicap. Der er ikke med bestemmelsen tilsigtet en ændring af retstilstanden.

Til stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* er en videreførelse af § 44 i bekendtgørelse om hjælp til

personer med vidtgående handicap. Der er ikke tilsigtet en ændring i retstilstanden med bestemmelsen.

Til stk. 5.

Der foreslås med *stk. 5* givet bemyndigelse til, at Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler for beskyttede boenheder, herunder for indretning, ledelse og dennes uddannelse, personale-sammensætning, drift og budget- og regnskabsførelse, samt for indhentelse af straffeattest og børneattest for personale og ledelse i beskyttede boenheder. Bestemmelsen påtænkes bl.a. anvendt til fastsættelse af regler vedrørende beboernes adgang til bad og toilet, til den beskyttede boenheds budgetlægning, adskillelse af boenhedens økonomi fra den resterende del af kommunens økonomi samt indhentelse af straffeattest og børneattest inden ansættelse af personale.

Til § 56

Til stk. 1.

Med bestemmelsens *stk.1* foreslås en ændring af retstilstanden, der flytter kompetencen til godkendelse af bokollektiver- og beskyttede boenheders retningslinjer fra kommunalbestyrelsen til Naalakkersuisut. Samtidig udvides godkendelsen fra kun at omfatte botilbuddets retningslinjer, til i stedet at være en egentlig godkendelse af selve bokollektiverne og de beskyttede boenheder.

Til stk. 2.

Der foreslås med *stk. 2*, givet bemyndigelse til, at Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler for godkendelse af bokollektiver og beskyttede boenheder, samt mulighed for at tilbagekalde en godkendelse. Godkendelse forudsætter overholdelse af regler fastsat efter inatsisartutlovns §§ 54, *stk. 5*, og 55, *stk. 5*.

Til § 57

Den foreslåede bestemmelse præciserer princippet om, at det er hjemkommunen til borgeren med handicap, der har betalingsforpligtelsen for borgerens ophold i bokollektiv eller beskyttet boenhed, når det har været nødvendigt at tilbyde borgeren opholdet i en anden kommune.

Muligheden for at tilbyde en borger med handicap ophold i bokollektiv eller beskyttet boenhed i en anden kommune skal ses i lyset af nærhedsprincippet. Det forudsættes, at personer med handicap der ikke kan klare sig i eget hjem, skal tilbydes ophold i bokollektiv eller beskyttet boenhed tættest muligt ved borgerens eget hjemsted.

Bestemmelsen fritager ikke kommunerne fra deres forsyningspligt til at oprette det nødvendige antal pladser i bokollektiver og beskyttede boliger, jf. forslagens §§ 54, *stk. 2*, og 55, *stk. 2*, men har alene til formål at præcisere, at hjemkommunerne har betalingsforpligtelsen. Her tænkes specielt på de tilfælde, hvor det *undtagelsesvist* har været nødvendigt at tilbyde borgeren ophold i en anden kommune, eksempelvis hvor det ellers ikke har været muligt at tilbyde

borgeren ophold i rimelig tid, eller hvor man konkret ikke har mulighed for at tilbyde de nødvendige faciliteter eller specialviden.

Til stk. 2.

Med bestemmelsen, foreslås det, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde økonomisk støtte til dækning af omkostningerne ved flytning af bopæl, når en person der tilbydes ophold i et bokollektiv eller i en boenhed uden for kommunen flytter hertil. Formålet med bestemmelsen er at sikre en reel mulighed for, at en person med handicap kan flytte til et bokollektiv eller i en boenhed i en anden kommune, der kan tilbyde de nødvendige faciliteter eller specialviden.

Til § 58

Bestemmelsen, der er ny, har til formål, at der i de enkelte kommuner kan oprettes et kommunalt samarbejdsudvalg med henblik på at sikre øget professionalisering og specialisering i kommunens botilbud.

Til stk. 1.

Med *stk. 1*, gives hjemmel for, at kommunalbestyrelserne kan etablere et samarbejdsudvalg, med repræsentanter fra alle eller visse af kommunens bokollektiver og beskyttede boenheder, samt repræsentanter fra øvrige sektorer, der findes relevante at inddrage i koordineringen af den helhedsorienterede indsats vedrørende beboere i bokollektiver og beskyttede boenheder.

Det er et væsentligt formål med bestemmelsen at fremme samarbejde botilbuddene imellem, hvorfor der i *stk. 1* lægges op til, at alle bokollektiver og beskyttede boenheder i kommunen så vidt muligt er repræsenteret i samarbejdsudvalget.

I samarbejdsudvalget kan endvidere være repræsentanter fra handicapforvaltningen, børne- og ungeforvaltningen, uddannelsesinstitutioner og sundhedssektoren. Listen er ikke udtømmende, ligesom der ikke er krav om, at de pågældende samarbejdspartnere er repræsenteret. Det afgørende er, at samarbejdsudvalget består af relevante fagpersoner og personer, der indgår i den helhedsorienterede indsats vedrørende personer med handicap, således der faciliteres et forum, hvori der kan udveksles erfaringer og viden.

Formålet med samarbejdsudvalget er at fremme samarbejde og koordination på tværs af sektorer samt at sikre en mere helhedsorienteret indsats for den enkelte person med handicap.

Samarbejdsudvalget har således til formål at medvirke til, at personer med handicap oplever et mere dynamisk møde med det samlede system.

Samarbejdsudvalget kan bl.a. drøfte det generelle samarbejde mellem de deltagende institutioner samt koordinationen i konkrete sager.

Der lægges blandt andet op til, at de implicerede institutioner og fagpersoner løbende søger at optimere den tværfaglige proces samt formidlingen af viden og erfaringer.

Til stk. 2.

Bestemmelsens *stk. 2*, er en gengivelse af reglerne vedrørende udveksling af oplysninger, herunder personfølsomme oplysninger, som fastsat ved §§ 6 og 7 i Anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om behandling af personoplysninger.

Til stk. 3.

Bestemmelsens *stk. 3* fastsætter, at såfremt samtykke, jf. *stk. 2*, nægtes, eller det af andre grunde ikke er muligt at indhente et samtykke, kan personoplysninger, herunder personfølsomme oplysninger, udveksles, hvis sagens omstændigheder, herunder hensynet til personens retssikkerhed, taler for det.

Stk. 3 er undtagelsen til *stk. 2* og er ligeledes en videreførelse af principperne i Anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om behandling af personoplysninger.

Til § 59

Med bestemmelsen foreslås en videreførelse af gældende ret, hvor man dog med forslaget har valgt at forlade institutionsbegrebet fra Landstingsforordning om hjælp til personer med vidtgående handicap, til fordel for betegnelsen døgntilbud.

Til stk. 1.

Der sondres i bestemmelsens *stk. 1*, mellem personer med vidtgående handicap og personer med handicap, der ikke er vidtgående. Baggrunden for sondringen er, at målgruppen for ophold på døgntilbud, er personer med støttebehov, der er mere vidtgående, end det der kan tilgodeses på beskyttede boenheder.

Til stk. 2.

Med bestemmelsens *stk. 2* foreslås, at Naalakkersuisut pålægges at fastsætte de nærmere regler for døgntilbud. Regler fastsat i medfør af *stk. 2* er regler, der blandt andet har til formål at sætte rammerne for døgntilbuddenes oprettelse, indretning, ledelse, drift samt budget – og regnskabsførelse. Konkret kan der være tale om regler vedrørende juridisk konstruktion, husregler, beskrivelse af formål- og målgruppe, visitation, personalesammensætning, ledelses- og ansvarsforhold, økonomisk drift, indretning, samt regler om særlige forhold på døgntilbuddet. Særlige forhold kan blandt andet vedrøre det enkelte døgntilbuds mulighed for at etablere døgnovervågning af kriminalitetsdømte beboere, hvor ophold på sikret døgntilbud ikke er påkrævet. Ovenstående er alene vejledende eksempler. Opregningen er ikke udtømmende.

Til § 60

Til stk. 1.

Med bestemmelsens *stk. 1* er indskrevet hjemmel til at oprette og drive sikrede døgntilbud, som er døgntilbud, hvor det er tilladt at have yderdøre og vinduer aflåst. Målgruppen for sikrede døgntilbud, er personer med handicap, der er mistænkt eller dømt for overtrædelse af

kriminalloven, og hvor retten eller kriminalforsorgen har truffet beslutning om anbringelse på sikret døgntilbud jf. §§ 52 og 53.

Der findes et regelsæt for magtanvendelse inden for det sociale område.

Herudover er de sikrede døgntilbud underlagt samme regler som de almindelige døgntilbud med hensyn til oprettelse, indretning, ledelse, drift samt budget- og regnskabsførelse mv. jf. forslagens § 59.

Til § 61

Forslagets bestemmelse er en ændring og udvidelse af gældende ret, hvor Direktoratet for Sociale Anliggender tidligere har skullet godkende formålsbestemmelsen for døgninstitutioner med personer med handicap som målgruppe.

Til stk. 1.

Forslagets *stk. 1* indeholder en krav om, at døgntilbud fremover skal være godkendt af Naalakkersuisut. For at kunne godkendes, skal et døgntilbud opfylde nogle nærmere fastsatte betingelser, der fastsættes af Naalakkersuisut i henhold til denne bestemmelses *stk. 2*. Det forudsættes implicit, at en allerede meddelt godkendelse kan fratages døgntilbuddet, såfremt døgntilbuddet ikke vedbliver med at opfylde betingelserne for godkendelse.

Til stk. 2.

Stk. 2 indeholder en forpligtelse for Naalakkersuisut til at fastsætte regler for de betingelser, døgntilbuddene skal opfylde for at kunne opnå godkendelse. Betingelser for godkendelse kan for eksempel være særlige krav til indretning, ledelse og dennes uddannelse, personalesammensætning, drift og budget- og regnskabsførelse, indhentelse af straffeattest og børneattest for personale og ledelse m.v. Det understreges, at listen ikke er udtømmende.

Til § 62

Bestemmelsen, der er ny, har til formål, at der i de enkelte døgntilbud oprettes samarbejdsudvalg, med henblik på at sikre øget professionalisering og specialisering i døgntilbuddene

Til stk. 1.

Stk. 1 opregner samarbejdspartnere, der kan være repræsenteret i samarbejdsudvalget.

Formålet med samarbejdsudvalget er at fremme samarbejde og koordination på tværs af sektorer samt at sikre en mere helhedsorienteret indsats for den enkelte person med handicap. Samarbejdsudvalget har således til formål at medvirke til, at personer med vidtgående handicap oplever et mere dynamisk møde med det samlede system.

I samarbejdsudvalget drøftes det generelle samarbejde samt koordineringen af konkrete sager. Det er hensigten, at man igennem drøftelser om samarbejde, kan smidiggøre de tværsektorelle

overlap, der er en u hensigtsmæssig del af helhedsindsatsen for borgere med vidtgående handicap. Det er tillige et væsentligt formål, at de enkelte sektorer gennem erfarings- og videndelingen opnår en bedre forståelse for borgere med vidtgående handicaps samlede tilværelse. Det er derfor vigtigt, at videndeling også bliver en del af samarbejdet.

Til stk. 2.

Bestemmelsens *stk. 2*, er en gengivelse af reglerne vedrørende udveksling af oplysninger, herunder personfølsomme oplysninger, som fastsat ved §§ 6 og 7 i Anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om behandling af personoplysninger.

Til stk. 3.

Stk. 3, er en undtagelse til betingelsen om samtykke jf. *stk. 2*. Bestemmelsen medfører, at personoplysninger kan udveksles uden personens samtykke, hvor sagens omstændigheder, herunder hensynet til personens retsfølelse taler for det. Bestemmelsen er en videreførelse af principperne i Anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om behandling af personoplysninger, jf. §§ 5 og 6, og skal fortolkes i overensstemmelse hermed.

Til § 63

Til stk. 1.

Bestemmelsens *stk. 1*, fastslår, at hjemkommunerne har betalingsforpligtelsen for personer med handicaps ophold på døgntilbud, og at taksten opgøres med et beløb pr. anbringelsesdøgn. *Stk. 1*, er en videreførelse af § 16 a i Landstingsforordning nr. 7 af 3. november 1994, om hjælp til personer med vidtgående handicap, med efterfølgende ændringer.

Til stk. 2.

Det følger af *stk. 2*, at Naalakkersuisut årligt fastsætter taksten for kommunalbestyrelsens betaling for personer med handicaps ophold på døgntilbud. Taksten fastsættes ud fra de udgifter, det rent faktisk medfører at drive døgntilbud. Der fastsættes en individuel takst for hvert døgntilbud henholdsvis hver satellit for personer med vidtgående handicap. Den aktuelle takst fremgår af cirkulære om gældende sociale kontantydelse, som offentliggøres på Selvstyrets hjemmeside.

Til § 64

Til stk. 1.

Med forslagens *stk. 1* er foreslået en videreførelse af Landstingsforordningens § 17 a, *stk. 1*. Formålet med årsberetningen er først og fremmest at udarbejde en redegørelse for de betydningsfulde aktiviteter, der har fundet sted i det forgangne år. Årsberetningen har også til formål at give politikere og andre interesserede et indblik i, hvilke konkrete initiativer den politiske myndighed og døgntilbuddene har iværksat og gennemført, samt en kortfattet oversigt over den enkelte institution. Der er med forslaget ikke tilsigtet ændringer.

Til stk. 2.

Med *stk. 2* videreføres Naalakkersuisuts kompetence til at fastsætte regler for årsberetningerne, herunder vedrørende aflevering, form og indhold.

Til § 65

Bestemmelsen der er ny, pålægger Naalakkersuisut at udarbejdes en strategi for døgntilbudsområdet. Formålet er at sikre, at der løbende foregår en udvikling af døgntilbuddene, der følger udviklingen af de faktiske forhold på området for personer med vidtgående handicap, og bidrager til øget specialisering.

Til *stk. 1*.

Der lægges med forslaget *stk. 1* op til, at Naalakkersuisut forpligtes til at udarbejde ny strategi for døgntilbudsområdet hvert fjerde år, samt at strategien skal omfatte døgntilbud for hele landet. Hensigten med den løbende udarbejdelse af strategier for døgntilbud er at bidrage til en bedre planlægning og tilrettelæggelse af døgntilbuddenes virksomhed samt at sikre en øget bevidsthed og større specialisering i relation til de aktuelle problemstillinger og behov på området.

Til *stk. 2*.

I bestemmelsen *stk. 2* gives konkrete eksempler på områder, strategien for døgntilbud kan inddrage. De anførte eksempler skal medtages i strategien, og er ikke udtømmende opregnet.

Strategien bør indeholde stillingtagen til, hvilke områder der aktuelt afspejler udviklingen og de konkrete udfordringer, der er, og som forventes at opstå på området for vidtgående handicap for den pågældende periode. Det afgørende er, at Naalakkersuisut bedst muligt kan planlægge og optimere døgntilbuddenes virksomhed, eksempelvis ved at oprette døgntilbud for bestemte målgrupper, i de områder hvor behovet er størst.

Til *stk. 3*.

Bestemmelsens *stk. 3* pålægger Naalakkersuisut at inddrage kommunalbestyrelserne og døgntilbudsforstanderne i udarbejdelsen af strategien. Formålet er blandt andet at blive opmærksom på konkrete hensyn samt at inddrage kommunernes og døgntilbuddenes erfaringer og forslag til forbedringer for den kommende periode.

Til § 66

Til *stk. 1*.

Med bestemmelsens *stk. 1* ændres reglerne om adgangen til besøgsrejser til at være en ubetinget rettighed for den enkelte person med handicap.

Det følger af *stk. 1*, at en person med handicap, som er over 18 år, og som har ophold i bokollektiv jf. § 54, beskyttet boenhed jf. § 55 eller døgntilbud jf. § 59 uden for vedkommendes hjemsted, er berettiget til 1 årlig betalt besøgsrejse til sit hjemsted. Formålet med bestemmelsen er at hjælpe personer, der har ophold uden for deres hjemsted, med at bevare tilknytning-

gen til hjemstedet. Med hjemstedet henvises som udgangspunkt til den by eller bygd, hvor personen med handicap havde ophold, forud for personens indflytning på det botilbud, der begrundede besøgsrejsen. Andre forhold, herunder personen med handicaps personlige relationer, kan indgå i vurderingen. Det afgørende for hvilket sted, der betegnes som personens hjemsted, er hvor vedkommende havde størst tilknytning forud for sit ophold på botilbud.

Til stk. 2.

Med *stk. 2* foreslås videre indsat adgang til at lade pårørende indtræde i personen med handicaps ret til besøgsrejse. Pårørendes adgang til besøgsrejse er subsidiær i forhold til personen med handicaps adgang. Det er således en betingelse for, at pårørende kan indtræde i retten til besøgsrejse, at personen ikke selv er i stand til at benytte sin besøgsrejse. Ordningen vil eksempelvis kunne anvendes til at yde et forældrepar hjælp til at besøge et fællesbarn over 18 år.

Til stk. 3.

Med bestemmelsens *stk. 3* foreslås indført en udtrykkelig og ubetinget ret for børn og unge med handicap, som har ophold på et døgntilbud, til to årlige besøgsrejser til hjemstedet eller forældrenes bopæl. Retten til to besøgsrejser gælder til og med det fyldte 18 år.

Bestemmelsen giver mulighed for, at forældremyndighedsindehaverne, eller en anden nærtstående i stedet kan få besøgsrejse, med henblik på at besøge barnet på døgn tilbuddet, såfremt det efter konkret vurdering findes at være til barnets bedste. Ligesom for beboere over 18 år er formålet med børn og unges besøgsrejser, at personen opretholder tilknytningen til sit fysiske hjemsted. Det er således også for børn og unge under 18 år udgangspunktet, at besøgsrejsen går til hjemstedet. Med bestemmelsen har man dog ønsket at opretholde en adgang til at foretage en konkret vurdering af, om det undtagelsesvist findes bedre stemmende med barnet eller den unges behov, at besøget afvikles, hvor barnet/den unge opholder sig.

Et barn under 18 år eller forældremyndighedsindehaverne til barnet, tildeles en tredje besøgsrejse, hvis det vurderes nødvendig for at opretholde en rimelig kontakt til forældremyndighedsindehaverne. Om den tredje rejse er nødvendig, afgøres efter konkret vurdering af forholdet mellem barnet - eller den unge - og forældremyndighedsindehaverne. Det er en betingelse for en yderligere besøgsrejse, at rejsen, ud fra en konkret vurdering af personens forhold og støttens karakter, ikke findes uforenelig med personens støttebehov.

Til stk. 4.

Stk. 4 udvider bestemmelserne jf. *stk. 1, stk. 2 og stk. 3*, til også at omfatte personer med handicap der har ophold uden for Grønland. Med bestemmelsen foreslås adgangen til besøgsrejser ændret fra ifølge Selvstyrets bekendtgørelse om hjælp til personer med vidtgående handicap, at være forbeholdt personer med handicap med ophold i Danmark, til principielt også at omfatte alle andre lande uden for Grønland.

Med bestemmelsen præciseres videre, at en person mellem 18 og 24 år med handicap, der har midlertidigt ophold på et døgn tilbud uden for Grønland, har ret til 2 betalte besøgsrejser, uanset at nærværende bestemmelses *stk. 1* indeholder en begrænsning om, at personer over 18 år kun skal have adgang til 1 betalt besøgsrejse årligt. For eksempel på midlertidige døgn tilbud jf. bemærkningerne til forslaget § 51.

Til *stk. 5*.

Bestemmelsens *stk. 5* fastslår, at en person over 18 år med handicap, der har haft ophold på et døgn tilbud i mere end 10 år efter det fyldte 18. år, alene har ret til besøgsrejse til sit hjemsted 1 gang hvert andet år.

Bestemmelsen skal ses i lyset af, at personer med et langvarigt ophold over tid må antages at få en sådan tilknytning til personerne og beboerne på døgn tilbuddet, at tilknytningen til hjemstedet formindskes. Det er dog med bestemmelsen givet mulighed for, at der kan bevares en vis tilknytning til hjemstedet, såfremt personen fortsat ønsker dette.

Til *stk. 6*.

Bestemmelsens *stk. 6* præciserer, at besøgsrejser omhandler en rejse så tæt til vedkommende persons hjemsted som muligt, dog under hensyn til at den enkelte del af rejsen ikke er forbundet med uforholdsmæssigt stort ressourceforbrug eller ulempe, herunder fordi der ikke er de nødvendige faciliteter på hjemstedet.

Til *stk. 7*.

Der henvises i *stk. 7* til, at betalingsforpligtelsen for udgifterne i forbindelse med besøgsrejsen påhviler kommunalbestyrelsen i hjemkommunen. Betalingsforpligtelsen omfatter de samlede rejseudgifter, herunder udgifter til det nødvendige antal ledsagers rejse- og opholdsudgifter, for de rejsedøgn, besøgsrejsen varer. Det fremgår dog, at kommunalbestyrelsens betalingsforpligtelse er begrænset til højst 9 besøgsrejsedøgn. Rejsetid i forbindelse med start og slutning af besøgsrejsen medregnes ikke i de 9 døgn.

Til *stk. 8*.

Stk. 8 indeholder en bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om tilrettelæggelsen af besøgsrejser og afholdelsen af udgifterne. Eksempelvis kan det vedrøre regler angående udgifter i forbindelse med en ledsagers rejse, herunder f.eks. om dagpenge, ledsagerhonorar og tabt arbejdsfortjeneste for ledsagere der ikke er pårørende. Derudover kan det være hensigtsmæssigt at fastsætte regler, der sikrer, at personer med handicap så vidt muligt selv afgør, hvem der skal ledsage dem på besøgsrejsen, eller hvis personen ikke selv er i stand til at træffe afgørelse, hvordan personens interesser sikres gennem inddragelse af forældremyndighedsindehaverne eller værge. Regler i henhold til bemyndigelsen i *stk. 7* kan desuden omhandle hjemkommunens mulighed for at yde bistand til særlige støtteforanstaltninger, som f.eks. tolkebistand.

Til § 67

Til stk. 1.

Bestemmelsens *stk. 1* giver ret til rejse til personer med handicap, som har ophold i bokollektiv, beskyttet boenhed eller døgntilbud uden for vedkommendes hjemsted, i forbindelse med en nær pårørendes alvorlige sygdom, død eller begravelse. Alvorlige sygdomme omfatter blandt andet de fleste ondartede kræftformer og visse hjernetumorer, visse alvorlige sygdomme i hjerte og hjerte-hjernekar, organsvigt med behov for transplantation, visse fremadskridende neurologiske sygdomme, permanent tab af syn, total døvhed. Listen er ikke udtømmende. For uddybende liste kan henvises til Naalakkersuisuts: Vejledning om nære pårørendes alvorlige sygdom og/eller død og begravelse.

Retten til rejser gælder, uanset om personen har ophold i eller uden for landets grænser. Rejse meddelt efter denne bestemmelse, påvirker ikke retten til besøgsrejse i henhold til forslaget § 66.

Til stk. 2.

I *stk. 2* fastsættes, at kommunalbestyrelsen har betalingsforpligtelsen for udgifterne i forbindelse med rejse til en nær pårørendes alvorlige sygdom, død eller begravelse, efter samme regler som følger af § 66, stk. 7.

Til stk. 3.

Ifølge *stk. 3* kan kommunalbestyrelsen i hjemkommunen til en person med handicap, der har ophold på botilbud uden for hjemstedet, tilbyde støtte til rejse til personens nære pårørende, i tilfælde af personens alvorlige sygdom eller i forbindelse med særlige mærkedage, f.eks. 18 årsfødselsdag, bryllup eller lignende.

Støtte i medfør af *stk. 3* kan ydes til en eller flere nære pårørende, men det er ikke en ydelse, kommunerne er forpligtet til at yde. Det er en betingelse for, at en kommunalbestyrelse kan yde støtte efter *stk. 3*, at personen der besøges, er omfattet af persongruppen for forslaget § 66. Støtte til besøgsrejse kan desuden ydes i forbindelse med større mærkedage, herunder runde fødselsdage, barnedåb, konfirmation, bryllup, sølvbryllup mv. og begravelser.

Til stk. 4.

Stk. 4, indeholder bemyndigelse for Naalakkersuisut til at fastsætte regler vedrørende tilrettelæggelsen af besøgsrejser og afholdelse af udgifter dertil. Reglerne kan vedrøre de samme forhold som ved bemyndigelsen i § 66, stk. 8, jf. bemærkningerne til bestemmelsen.

Til § 68

Ifølge bestemmelsen kan støtte til hel eller delvis dækning af kistetransport ydes af kommunalbestyrelsen i hjemkommunen til en beboer omfattet af forslaget § 66, hvis beboeren dør under dennes ophold på botilbud uden for hjemstedet. Kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til at yde støtte, men hel eller delvis dækning kan overvejes, hvor den afdøde eller dennes på-

rørende har udtrykt ønske om begravelse på hjemstedet, og hvor de konkrete forhold taler for støtten. Bestemmelsen er ikke geografisk begrænset til Grønland, hvorfor der ligeledes kan ydes hjælp til betaling af kistetransport hjem til Grønland fra andre dele af rigsfællesskabet og udlandet.

Til § 69

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at personer med handicap modtager støtte svarende til personens til enhver tid gældende behov, uanset at personens støttebehov forværres eller forbedres over tid.

Til stk. 1.

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at igangværende støtte efter denne inatsisartutlov tjener sit formål, og skal derfor føre tilsyn med, at støtten for den enkelte tilpasses løbende, således at den enkelte person med handicap modtager den støtte, som tilsigter at understøtte personens individuelle behov. Kommunalbestyrelsen bør således tilstræbe flere gange årligt af egen drift at vurdere, om en person med handicap har et ændret støttebehov, medmindre personens handicap er vurderet permanent og stabilt uden udsigt til ændring. Såfremt en kommunalbestyrelse bliver opmærksom på, at en person med handicap befinder sig i en situation, hvor der er behov for ændret støtte, er kommunalbestyrelsen forpligtet til, uden unødigt ophold, at vurdere, hvilke konkrete støtteforanstaltninger personen måtte have brug for, uanset at der ikke er forløbet seks måneder siden seneste vurdering. En person med handicap, der oplever et ændret behov for støtte, har desuden mulighed for, på egen foranledning, at anmode om, at der tages stilling til, hvorvidt vedkommende er berettiget til yderligere støtte. En anmodning, der imødekommes, om ændret støttevurdering skal være konkret, og kommunalbestyrelsen er kun forpligtet til at vurdere, om den konkrete forespørgsel giver anledning til yderligere støtteforanstaltninger, hvis kommunalbestyrelsen bliver opmærksom på andre faktiske støttebehov i forbindelse med personens henvendelse. I bekræftende fald skal kommunalbestyrelsen inddrage disse i vurderingen.

Til stk. 2.

I stk. 2 fastsættes, at når det er kommet til en kommunalbestyrelses kendskab jf. stk. 1, at en person med handicap oplever et ændret behov for støtte, er det kommunalbestyrelsen pligt at træffe afgørelse om ændret støtte til personen. Afgørelse om ændret støtte, skal træffes efter reglerne i kapitel 6 og 7.

Til stk. 3.

Det fastsættes i stk. 3, at kommunalbestyrelsen skal høre personen med handicap og personens værge eller forældremyndighedsindehaverne, i forbindelse med vurderingen af, om der skal træffes afgørelse om ændret støtte. Kommunalbestyrelsen kan således ikke træffe beslutning om ændret støtte alene på grundlag af en faglig vurdering hos kommunalt ansat personale eller andre fagpersoner. Personen med handicap skal høres i sagen. Høringen skal have form af en samtale.

Til stk. 4.

Det fastsættes i stk. 4, at støtteforanstaltningerne, der ydes til støtte for en person med handicap, skal ophøre, når målet med dem er nået. Målet med en støtteforanstaltning kan være nået, når personen med behov for støtte, er i stand til at klare sig lige så godt uden den pågældende støtteforanstaltning. Det kan f.eks. være som følge af vedligeholdelsestræning, eller fordi en mindre indgribende type støtteforanstaltning er lige så egnet til formålet.

Kommunalbestyrelsen skal ved afgørelse om ophør af støtteforanstaltninger vurdere, hvorvidt en ny form for støtte til personen med handicap skal træde i stedet for den hidtidige støtte. Har personen fortsat behov for støtte som følge af en konkret vurdering af vedkommendes situation, skal kommunalbestyrelsen sørge for, at personen modtager den relevante støtte, som vurderes nødvendig for at sikre vedkommendes behov.

Til stk. 5.

I stk. 5 fastsættes, at en kommunalbestyrelse skal have udarbejdet en handleplan for en person med handicap, inden der træffes afgørelse om ophør af særlig støtte efter kapitel 7. Udarbejdelse af handleplanen har blandt andet til formål at sikre, at personen med handicap der vurderes ikke at have behov for særlig støtte jf. kapitel 7, fortsat understøttes i sin udvikling.

§ 70

Bestemmelsen har til formål at sikre, at en kommunalbestyrelses afgørelse om ophør på døgntilbud for en voksen person med handicap sker på grundlag af en saglig vurdering under iagttagelse af relevante hensyn.

Til stk. 1.

Efter bestemmelsens stk. 1 stilles krav om, at kommunalbestyrelsen i undersøgelsesperioden, altså før der kan træffes afgørelse om anbringelsens ophør, skal have afklaret fire væsentlige forhold.

Forholdene er oplyst i numrene 1-4.

Til nr. 1

Bestemmelsen indeholder en forpligtelse for kommunalbestyrelsen til at sikre, at en person med handicap fortsat vil modtage den støtte jf. kapitel 6, eller særlige støtte jf. kapitel 7, der er nødvendig for at dække personens behov jf. § 1, efter personens hjemgivelse fra et døgntilbud.

Til nr. 2

Bestemmelsen indeholder en forpligtelse for kommunalbestyrelsen til at udarbejde en handleplan, der sikrer en målrettet og helhedsorienteret indsats for personer med handicaps fortsatte velfærd og fortsatte udvikling efter udskrivning fra et døgntilbud. Med kommunalbestyrelsens

rettidige omhu ved på forhånd at have afklaret alt det praktiske og forholdt sig til personen med handicap og hjemmets behov før, under og efter hjemgivelsen, vil denne bestemmelse sikre, at hjemgivelsen er forberedt – også skriftligt, og handleplanen kan derfor bruges af kommunalbestyrelsen til, at personen og dennes eventuelle værge er velinformeret om hjemgivelsen og om de kommunale forventninger til dens proces og resultat, i god tid før den skal ske.

Til nr. 3

Formålet med bestemmelsen er, at personen med handicap, eller dennes værge, bliver hørt som led i undersøgelsen, før der træffes afgørelse om ophør af ophold på døgntilbud.

Kommunalbestyrelsen skal kunne dokumentere, at der har været afholdt en samtale, og hvad personen med handicap og værgen i den anledning har udtalt. Dette kan være i form af eksempelvis et skriftligt referat af samtalen. Kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til at følge personen med handicaps ønske, men personens tilkendegivelse skal indgå i kommunalbestyrelsens afgørelse.

Er der tale om, at personen med handicap har været anbragt gennem længere tid, er det relevant, at kommunen overvejer, om det vil være nyttigt, at personen i en periode efter hjemgivelsen opretholder kontakten til personalet eller beboere på det tidligere døgntilbud.

Til nr. 4

Med bestemmelsen stilles krav om, at kommunalbestyrelsen skal indhente en skriftlig udtalelse fra døgntilbuddet. Udtalelsen skal indeholde anbringelsesstedets stillingtagen til en eventuel afgørelse om ophør af anbringelsen, samt status på personen med handicaps generelle trivsel og om personen fortsat har behov for støtte i form af ophold uden for hjemmet.

Til stk. 2.

Det fastsættes i *stk. 2*, at såfremt døgntilbuddet i sin udtalelse, jf. *stk. 1, nr. 4*, anbefaler, at personen med handicap fortsat har ophold på døgntilbuddet, skal Det landsdækkende handicapcenter fremkomme med en udtalelse om forholdet. Situationen opstår i sagsbehandlingsperioden, som led i sagsoplysningen, altså før kommunalbestyrelsens afgørelse om hjemgivelse. Udvalgets udtalelse afgives således tidsmæssigt før, kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om hjemgivelse. En hjemgivelse skal naturligvis afvente, at der i kommunen træffes endelig afgørelse om hjemgivelse. En udtalelse fra Det landsdækkende handicapcenter er ikke bindende for kommunalbestyrelsen, når der træffes en afgørelse, men en kommunalbestyrelse skal medtage udtalelsen i sin vurdering forud for en afgørelse.

Til stk. 3.

Bestemmelsen er indsat for at sikre, at personen med handicap og døgntilbuddet har tid til at forberede sig på hjemgivelsen, men der kan også være praktiske støtteforanstaltninger, der skal være i orden, førend personen kan komme hjem.

Bestemmelsen skal forstås som et krav til mindste varslingsfrist for hjemgivelser, og er en minimumsbestemmelse, som derfor ikke er til hinder for, at kommunalbestyrelsen kan meddele et længere hjemgivelsesvarsel. Længere varsel kan være relevant eksempelvis i tilfælde, hvor personen med handicap skal hjemgives fra ophold uden for Grønland, eller i tilfælde hvor personen eller hjemmet skal forberedes bedre over en længere periode til hjemgivelsen.

Det er både personen, dennes eventuelle værge samt døgntilbuddet, der skal have modtaget varslingen om hjemgivelse. Kravet om minimum 12 uger i forvejen er ikke opfyldt, hvis kommunalbestyrelsen kun har varslet døgntilbuddet eller personen om hjemgivelsen. De 12 uger tælles fra den dato, hvor meddelelsen om hjemgivelse er kommet frem til den sidste aktør af de tre nævnte, også selvom den sidste aktør er personen selv. Kommunalbestyrelsen har bevisbyrden for, at meddelelsen er kommet frem.

Varslingsfristen kan dog fraviges, under hensyn til personen med handicap eller andre væsentlige hensyn, der gør det nødvendigt at fravige denne varslingsfrist.

Til stk. 4.

Ved ophold på døgntilbud uden for Grønland, fastsætter bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen i hjemkommunen, skal indhente redegørelse fra opholdskommunen udenfor Grønland, inden afgørelse om hjemgivelse træffes. Bestemmelsen i stk. 3 om varsling finder tilsvarende anvendelse.

Til § 71

Bestemmelsen har til formål at sikre, at en kommunalbestyrelses afgørelse om ophør på døgntilbud jf. § 59 for et barn med handicap sker på grundlag af en saglig vurdering under iagttagelse af relevante hensyn.

Til stk. 1.

Bestemmelsens stk. 1 stiller krav om, at kommunalbestyrelsen i undersøgelsesperioden, altså før der kan træffes afgørelse om anbringelsens ophør, skal have afklaret 6 væsentlige forhold.

Forholdene er oplistet i numrene 1-6.

Til nr. 1

Bestemmelsen indeholder en forpligtelse for kommunalbestyrelsen til at sikre, at et barn med handicap fortsat vil modtage den støtte jf. kapitel 6, eller særlige støtte jf. kapitel 7, der er nødvendig for at dække barnets behov jf. § 1, efter barnets hjemgivelse fra et døgntilbud.

Til nr. 2

Bestemmelsen er indsat for at sikre, at der tages stilling til, om der skal tilbydes, eventuelle støtteforanstaltninger til barnet eller forældremyndighedsindehaverne, særligt med henblik på at bidrage til en skånsom overgang mellem ophør af opholdet på døgntilbud og hjemmet.

Er der tale om, at barnet har været anbragt gennem længere tid, er det relevant, at kommunen overvejer, om det vil være nyttigt, at barnet i en periode efter hjemgivelsen opretholder kontakten til børnene eller de voksne på det tidligere anbringelsessted.

Til nr. 3

Bestemmelsen indeholder en forpligtelse for kommunalbestyrelsens til at udarbejde en handleplan, der sikrer en målrettet og helhedsorienteret indsats for et barn med handicaps fortsatte velfærd og fortsatte udvikling efter udskrivning fra et døgntilbud. Med kommunalbestyrelsens rettidige omhu ved på forhånd at have afklaret alt det praktiske og forholdt sig til barnets og hjemmets behov før, under og efter hjemgivelsen, vil denne bestemmelse sikre, at hjemgivelsen er forberedt – også skriftligt, og handleplanen kan derfor bruges af kommunalbestyrelsen til, at barnet og forældrene er velinformeret om hjemgivelsen og om de kommunale forventninger til dens proces og resultat, i god tid før den skal ske.

Til nr. 4

Formålet med bestemmelsen er, at barnet bliver hørt som led i undersøgelsen, før der træffes afgørelse om ophør af anbringelse uden for hjemmet.

Samtalen kan eksempelvis ske ved, at en sagsbehandler afholder en samtale med barnet personligt eller via telefon. Kommunalbestyrelsen skal kunne dokumentere, at der har været afholdt en samtale, og hvad barnet har udtalt sig om. Dette kan være i form af eksempelvis et skriftligt referat af samtalen.

Det er en stor omvæltning både for barnet og forældrene, når barnet bliver hjemgivet. Hvorvidt hjemgivelsen bliver en succes, kan afhænge af, om forløbet for hjemgivelsen er grundigt planlagt, og om barnet samt forældrene er blevet forberedt på hjemgivelsen på en hensigtsmæssig måde. En proces, hvor barnet løbende i samtaler bliver informeret om sagens gang, kan være medvirkende til, at barnet føler sig tryk ved at skulle hjemgives. Under processen skal der naturligvis tages hensyn til alder og modenhed hos barnet.

Til nr. 5

Efter bestemmelsen stilles krav om, at kommunalbestyrelsen skal indhente en skriftlig udtalelse fra døgntilbuddet. Udtalelsen skal indeholde anbringelsesstedets stillingtagen til en eventuel afgørelse om ophør af anbringelsen, samt status på barnets generelle trivsel og om, i hvilket omfang barnet har behov for støtte.

Til nr. 6

Bestemmelsen fastlægger, at det er kommunalbestyrelsens ansvar og ikke kun anbringelsesstedets opgave at sikre, at såvel barnet som forældremyndighedsindehaverne eller øvrige pårørende er velforberedt på hjemgivelsen, og informeret om handleplanen herfor, jf. stk. 1, nr. 3. Det fastslås, at det er kommunalbestyrelsens pligt at forberede barnet og forældrene på hjemgivelsen. Kommunalbestyrelsen har forud for hjemgivelse af et barn fra et ophold på døgntilbud ansvaret for, at barnet og forældremyndighedsindehaverne forberedes på hjemgivelse. Det er op til kommunalbestyrelsen at vurdere, hvordan det findes mest hensigtsmæssigt at forberede barnet samt forældremyndighedsindehaverne på hjemgivelsen. Forberedelse kan blandt andet ske i samtaler med barnet, hvor kommunalbestyrelsen fortæller barnet om det planlagte hjemgivelsesforløb. Det vil ofte være hensigtsmæssigt, at barnet får mulighed for at besøge hjemmet og forældrene en eller flere gange inden hjemgivelsen. Det er vigtigt, at barnet får lejlighed til at forberede sig på den nye situation og tage ordentligt afsked med børn og voksne på det hidtidige anbringelsessted.

Kommunalbestyrelsen kan vælge at give forældremyndighedsindehaverne eller øvrige pårørende til barnet relevante kurser eller afholde samtaler med forældremyndighedsindehaverne eller øvrige pårørende om det planlagte hjemgivelsesforløb. Det kan være hensigtsmæssigt, at kommunalbestyrelsen indgår aftale med døgntilbuddet om forberedelse og støtte ved barnets hjemgivelse. Døgntilbuddet vil ofte være velegnet til at yde barnet støtte i forbindelse med hjemgivelsen og i en periode herefter.

Til stk. 2.

Såfremt døgntilbuddet i sin udtalelse, jf. stk. 1 nr. 5, anbefaler, at barnet fortsat har ophold på døgntilbuddet, skal Det landsdækkende handicapcenter fremkomme med en udtalelse om forholdet. Situationen opstår i sagsbehandlingsperioden, som led i sagsoplysningen, altså før kommunalbestyrelsens afgørelse om hjemgivelse. Udvalgets udtalelse afgives således tidsmæssigt, før der er truffet afgørelse om hjemgivelse i kommunalbestyrelsen, og skal naturligvis afventes, før der i kommunen træffes endelig afgørelse om hjemgivelse. En udtalelse fra Det landsdækkende handicapcenter er ikke bindende, men skal indgå i kommunalbestyrelsens vurdering af sagen, før der træffes afgørelse.

Til stk. 3.

Bestemmelsen er indsat for at sikre, at barnet med handicap og døgntilbuddet har tid til at forberede sig mentalt på hjemgivelsen, men der kan også være praktiske støtteforanstaltninger, der skal bringes i orden, førend barnet kan komme hjem.

Bestemmelsen skal forstås som et krav til mindste varslingsfrist for hjemgivelser, og er en minimumsbestemmelse, som derfor ikke er til hinder for, at kommunalbestyrelsen kan meddele et længere hjemgivesvarsel. Længere varsel kan være relevant eksempelvis i tilfælde, hvor barnet skal hjemgives fra ophold på døgntilbud uden for Grønland, eller i tilfælde hvor barnet eller hjemmet skal forberedes bedre over en længere periode til hjemgivelsen.

Det er både barnet, forældremyndighedsindehaverne samt det pågældende døgntilbud, der skal have modtaget varslingen om hjemgivelse. Kravet om minimum 12 uger i forvejen er ikke opfyldt, hvis kommunalbestyrelsen kun har varslet døgntilbuddet eller barnet om hjemgivelsen. De 12 uger tælles fra den dato, hvor meddelelsen om hjemgivelse er kommet frem til den sidste aktør af de tre nævnte, også selvom den sidste aktør er personen selv. Kommunalbestyrelsen har bevisbyrden for, at meddelelsen er kommet frem.

Varslingsfristen kan dog fraviges, i hensynet til barnet eller andre væsentlige hensyn, der gør det nødvendigt at fravige denne varslingsfrist. Økonomiske hensyn kan ikke begrunde fravigelse af 12 ugers fristen.

Til stk. 4.

Ved ophold på døgntilbud uden for Grønland, fastsætter bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen i hjemkommunen skal indhente redegørelse fra opholdskommunen udenfor Grønland, inden afgørelse om hjemgivelse træffes. Bestemmelsen i stk. 3 om varsling finder tilsvarende anvendelse.

Til § 72

Til stk. 1.

Det fastsættes i *stk. 1*, at det er kommunalbestyrelsens pligt at arbejde effektivt i behandlingen af sager vedrørende afgørelser om støtte eller særlig støtte, så sager ikke trækkes unødigt ud.

Til stk. 2.

Bestemmelsens *stk. 2* fastsætter, at hver enkelt kommunalbestyrelse skal beslutte, hvordan kommunens service skal være i sagsbehandlingen af området. Personen med handicap får via fristerne at vide, hvilket serviceniveau de kan forvente med hensyn til sagsbehandlingstid. Bestemmelsen medfører ikke, at kommunalbestyrelserne frit kan fastsætte vilkårlige tidsfrister, da det følger af god forvaltningsskik, at afgørelser skal være truffet inden for rimelig tid, og da der er krav om hurtigst mulig sagsbehandling jf. *stk. 1*.

Forbuddet i *stk. 1* mod at trække sager unødigt ud medfører, at tidsfrister i praksis vil variere afhængigt af typen af støtte.

Til stk. 3.

Bestemmelsens *stk. 3* fastsætter, at hvis det i en konkret sag ikke er muligt at behandle sagen inden for den fastsatte tidsfrist, skal kommunalbestyrelsen give ansøgeren skriftlig meddelelse herom, samt om hvornår afgørelse kan træffes.

Til 73

Til stk. 1.

Bestemmelsen i *stk. 1* har til formål at gøre det lettere for en person med handicap at modtage den hjælp, der er tilgængelig i relation til vedkommendes konkrete støttebehov. Bestemmel-

sen fastsætter en pligt for kommunalbestyrelsen til at undersøge alle muligheder for hjælp og støtte i relation til et spørgsmål eller en ansøgning om støtte.

Til stk. 2.

Bestemmelsen i *stk. 2* fastsætter, at kommunalbestyrelsen så vidt muligt skal undersøge, om der tilbydes hjælp og støtte i medfør af anden lovgivning, eventuelt på andet ressortområde, som kan være relevante for den pågældende ansøgers behov. Dette kan eksempelvis være på sundhedsområdet eller uddannelsesområdet.

Til § 74

Til stk. 1.

Bestemmelsens *stk. 1* er en implementering af et af Handicapkonventionens hovedpunkter, at personer med handicap bør have mulighed for aktivt at blive inddraget i beslutningsprocesser om politikker og ordninger, herunder enhver politik og ordning, der vedrører dem direkte. Princippet i Handicapkonventionen omhandler, at personen skal sikres en ret til frit at udtrykke sine synspunkter, såfremt personen er i stand til at udtrykke dem.

Personen med handicap har efter bestemmelsens indhold mulighed for at udtale sig i alle sager og på ethvert tidspunkt under sagens behandling. Personen med handicap pålægges dog ikke en pligt til at udtale sig, ligesom bestemmelsen ikke hindrer, at personen lader sig repræsentere eller bistå af andre.

Der er ikke krav om, at kommunalbestyrelsen skal følge personens med handicaps ønsker eller holdninger, men de skal tillægges vægt alt efter personens funktionsevne og modenhed.

Samtalen skal klarlægge personen med handicaps egen holdning til den påtænkte afgørelse. Selvom der eventuelt er afholdt en samtale med personen i forbindelse med udarbejdelse af en undersøgelse, skal der også afholdes en samtale, inden der træffes afgørelse om støtteforanstaltninger. Begrundelsen for dette er, at det er vigtigt, at personen har mulighed for at kunne give sin mening til kende om det konkrete indhold af den påtænkte afgørelse.

Til stk. 2.

Bestemmelsens *stk. 2* fastsætter, at samtalen skal ske på en kvalificeret og respektfuld måde, og munde ud i, at personens egen mening i sagen kommer frem. Der er ingen formkrav for samtalen. Den kan afholdes ved en personlig samtale, via telefon, via videolink eller på anden vis. Personen med handicaps synspunkter skal afdækkes, og synspunkterne skal inddrages med passende vægt i overensstemmelse med personens funktionsevne og modenhed i det fortsatte socialfaglige arbejde.

For personer med fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser kan det være nødvendigt at tage særlige hensyn eller anvende særlige fremgangsmåder for at sikre inddragelsen af disse personers holdninger i afgørelsen. Ud fra funktionsevne- og modenhedsparametrene kan

kommunalbestyrelsen vurdere, om personen har forståelse for sin egen situation og forstår konsekvensen af de holdninger og synspunkter, som personen fremfører under samtalen.

Til stk. 3.

Bestemmelsens *stk. 3* skal forstås situationsbestemt, og således, at den giver kommunalbestyrelsen en mulighed for, at samtalen med personen med handicap kan ske uden værgens samtykke, såfremt det vurderes at være til personens bedste, og hvis det ikke i øvrigt findes betænkeligt.

Til stk. 4.

I bestemmelsens *stk. 4* er der tale om en undtagelse til hovedreglen i stk. 1. I tvivlstilfælde, hvor kommunalbestyrelsen er usikker på, hvorvidt personen med handicap vil kunne fremkomme med sin holdning, skal kommunalbestyrelsen forsøge at afholde en samtale med vedkommende. Viser det sig under samtalen, at personen ikke er i stand til at udtrykke egne synspunkter, kan samtalen stoppes.

Der kan forekomme situationer, hvor en samtale vil stille personen i en urimelig situation. I disse situationer skal der foretages en konkret vurdering af, om hensynet til personen i afgørende grad taler imod, at vedkommende høres eller inddrages. I vurderingen skal indgå, om en gennemførelse af samtalen vil være mere til skade end gavn for personen. Det vil eksempelvis være i den situation, hvor personen med handicap klart udtrykker et ønske om ikke at udtale sig.

I visse tilfælde vil personen med handicap ikke drage nytte af, at samtalen afholdes. Det kan skyldes personens manglende udvikling eller funktionsevne, hvor vedkommende ikke forstår sin egen situation, og ikke vil være i stand til at fremkomme med sin egen holdning eller synspunkt. Er der mulighed for, at personen eksempelvis ved hjælp af en bisidder vil være i stand til at fremkomme med sin holdning i en samtale, bør en samtale afholdes.

Såfremt der ikke gennemføres en samtale med personen med handicap, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at søge at forsøge at tilvejebringe personens holdning til afgørelsen på anden vis. Det skal fremgå af sagen med en begrundelse for, hvorfor samtalen ikke har fundet sted. Det bør heri indføres, hvordan personens perspektiv er afdækket, når der ikke er blevet afholdt samtale med personen.

Til § 75

Til stk. 1.

Bestemmelsens *stk. 1*, der omhandler børn med handicap, er en implementering af et af Handicapkonventionens hovedpunkter, at personer med handicap bør have mulighed for aktivt at blive inddraget i beslutningsprocesser om politikker og ordninger, herunder enhver politik og ordning, der vedrører dem direkte. Princippet i Handicapkonventionen omhandler,

at personen skal sikres en ret til frit at udtrykke sine synspunkter, såfremt personen er i stand til at udtrykke dem.

Et barn med handicap har efter bestemmelsens indhold mulighed for at udtale sig i alle sager og på ethvert tidspunkt under sagens behandling. Barnet pålægges dog ikke en pligt til at udtale sig, ligesom bestemmelsen ikke hindrer, at barnet lader sig repræsentere eller bistå af andre.

Der er ikke krav om, at kommunalbestyrelsen skal følge barnets ønsker eller holdninger, men de skal tillægges vægt alt efter barnets alder, modenhed og funktionsevne

Samtalen skal klarlægge barnets egen holdning til den påtænkte afgørelse eller indstilling. Selvom der eventuelt er afholdt en samtale med barnet i forbindelse med udarbejdelse af en undersøgelse, skal der også afholdes en samtale, inden der træffes afgørelse om støtteforanstaltninger. Begrundelsen for dette er, at det er vigtigt, at barnet har mulighed for at kunne give sin mening til kende om det konkrete indhold af den påtænkte afgørelse.

Til stk. 2.

Bestemmelsens *stk. 2* fastsætter, at samtalen skal ske på en kvalificeret og respektfuld måde, og munde ud i at barnets egen mening i sagen kommer frem. Der er ingen formkrav for samtalen. Den kan afholdes ved en personlig samtale, via telefon, via videolink eller på anden vis. Barnets synspunkter skal afdækkes, og synspunkterne skal inddrages med passende vægt i overensstemmelse med barnets alder, modenhed og funktionsevne i det fortsatte socialfaglige arbejde.

For børn med fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser kan det være nødvendigt at tage særlige hensyn eller anvende særlige fremgangsmåder for at sikre inddragelsen af barnets holdninger i afgørelsen. Ud fra funktionsevne alder- og modenhedsparametrene kan kommunalbestyrelsen vurdere, om barnet har forståelse for sin egen situation, og forstår konsekvensen af de holdninger og synspunkter, som barnet fremfører under samtalen.

Til stk. 3.

Bestemmelsens *stk. 3* skal forstås situationsbestemt, og således, at den giver kommunalbestyrelsen en mulighed for, at samtalen med barnet kan ske uden forældremyndighedsindehavernes samtykke, såfremt det vurderes at være til barnets bedste, og hvis det ikke i øvrigt findes betænkeligt.

Til stk. 4.

Bestemmelsens *stk. 4* er en undtagelse til hovedreglen i stk. 1. I tvivlstilfælde, hvor kommunalbestyrelsen er usikker på, hvorvidt barnet vil kunne fremkomme med sin holdning, skal kommunalbestyrelsen forsøge at afholde en samtale med barnet. Viser det sig under samtalen, at barnet ikke er i stand til at udtrykke egne synspunkter, kan samtalen stoppes.

Der kan forekomme situationer, hvor en samtale vil stille barnet i en urimelig situation. I disse situationer skal der foretages en konkret vurdering af, om hensynet til barnet i afgørende grad taler imod, at vedkommende høres eller inddrages. I vurderingen skal indgå, om en gennemførelse af samtalen vil være mere til skade end gavn for barnet. Det vil eksempelvis være i den situation, hvor barnet klart udtrykker et ønske om ikke at udtale sig.

I visse tilfælde vil et barn ikke profitere af, at samtalen afholdes. Det kan skyldes barnets manglende udvikling eller funktionsevne, hvor barnet ikke forstår sin egen situation, og ikke vil være i stand til at fremkomme med sin egen holdning eller synspunkt. Er der mulighed for, at barnet eksempelvis ved hjælp af en tryghedsperson eller bisidder vil være i stand til at fremkomme med sin holdning i en samtale, bør en samtale afholdes.

Såfremt der ikke gennemføres en samtale med et barn med handicap, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at søge at forsøge at tilvejebringe barnets holdning til afgørelsen på anden måde. Det skal fremgå af sagen med en begrundelse for, hvorfor samtalen ikke har fundet sted. Det bør heri indføres, hvordan barnets perspektiv er afdækket, når der ikke er blevet afholdt samtale med barnet.

Til § 76

Med bestemmelsen foreslås en pligt for kommunalbestyrelsen til at tilbyde en bisidder til en person med handicap, i forbindelse med afgørelse om støtte eller særlig støtte til personen. En person med faglige forudsætninger for at blive bisidder, kan være en person, der i mange år har arbejdet inden for social- og handicapområdet, eksempelvis som sagsbehandler i forvaltningen, eller en person uddannet som jurist, socialrådgiver, specialpædagog eller lignende. Det væsentligste er, at personen, der skal fungere som bisidder, har fagligt og erfaringsmæssigt kendskab til personer med handicaps rettigheder og det sociale system.

Til nr. 1

Bestemmelsen sikrer, at personer med handicap får hjælp i forbindelse med behandlingen af spørgsmålet om støtte jf. kapitel 6 eller særlig støtte jf. kapitel 7.

Bisidderen forventes at kunne vejlede personer med handicap om deres rettigheder, under kommunalbestyrelsens behandling af en sag om støtte, samt at fortælle personen om hvordan det sociale system hænger sammen, og hvordan personen navigerer i det.

Det er vigtigt, at bisidderen har mulighed for at støtte personen under mødet med de relevante myndigheder. Bisidderen skal kunne sikre, at personen får mulighed for at fremføre alle de for vedkommende og sagen relevante spørgsmål under mødet. Bisidderen kan være med under hele sagen, og forventes at bistå med at sikre, at personen med handicap bliver hørt, og at personens synspunkter bliver fremført over for myndigheden, inden der træffes afgørelse i sagen.

Til nr. 2

En person med handicap der ønsker at klage over kommunalbestyrelsens afgørelse om støtte og særlig støtte i henhold til denne inatsisartutlovs kapitel 6 og 7, har i medfør af denne bestemmelse, ret til hjælp fra en bisidder til udarbejdelse og indgivelse af klagen til Det Sociale Ankenævn, jf. § 84.

Bisidderen skal sørge for, at personen med handicaps perspektiv dækkes i klagen, samt at klagen udarbejdes og indgives i henhold til relevante regler og frister.

Til nr. 3

Bestemmelsen fastsætter, at personen med handicaps ret til bisidder gælder hele sagen, herunder også til støtte i forbindelse med Det Sociale Ankenævns behandling af en klage over en af kommunalbestyrelsen truffet afgørelse om støtte eller særlig støtte i henhold til denne inatsisartutlovs kapitel 6 og 7.

Bisidderen skal kunne sikre, at personen bliver hørt, og får mulighed for at fremføre alle de for vedkommende og sagen relevante oplysninger og synspunkter, der ligger til grund for klagens indbringelse for Det Sociale Ankenævn. Derudover har bisidderen til opgave at sikre, at personen med handicap har forstået de oplysninger, vedkommende modtager fra ankenævnet.

Til stk. 2.

Bestemmelsen i *stk. 2.* giver Naalakkersuisut mulighed for at fastsætte nærmere regler for bisiddere, herunder udpegning, honorering, indhentelse af straffeattest, samt hvilke kvalifikations- og kompetencekrav der skal stilles.

Reglerne om udpegning af bisiddere skal blandt andet sikre bisidderne en vis uafhængighed i forhold til kommunalbestyrelsen, i lighed med ordningen til udpegning af børnebisiddere i henhold til Inatsisartutlov om støtte til børn.

Til § 77

Til stk. 1.

Det følger af *stk. 1.*, at kommunalbestyrelsen skal udføre en udredning af en person med handicap, der antages at have behov for særlig støtte efter kapitel 7, med mindre udredningen er åbenbart unødvendig. En person må antages at have behov for særlig støtte efter kapitel 7, når personen har et vidtgående handicap jf. bemærkningerne til § 7, og når støtten må anses at være af væsentlig betydning for personen. Da udredningens formål er at bidrage til, at kommunalbestyrelsen kan sammensætte en indsats, der modsvarer personens behov og medvirker til personens udvikling, vil det være det klare udgangspunkt, at en udredning skal foretages.

Undtagelsesbestemmelsen, at udredningen er åbenbart unødvendig, skal fortolkes restriktivt. Tilfælde hvor udredning vil kunne undlades, vil f.eks. være i tilfælde, hvor personen tidligere har modtaget en bestemt type særlig støtte. Der skal der træffes en fornyet afgørelse om den samme type særlige støtte, når det er åbenbart, at personens handicap er stationært, og støttebehovet er uændret.

Til stk. 2.

Bestemmelsens *stk. 2* fastsætter, at udredningen så vidt muligt skal gennemføres i samarbejde med personen med handicap, dennes værgemål, såfremt personen er under værgemål, dennes forældremyndighedsindehavere, såfremt der er tale om et barn, samt øvrige omsorgsgivere. Formålet med udredningen er at klarlægge personens nærmere behov for støtte med henblik på at sammensætte en indsats, der modsvarer disse behov. Er det på tidspunktet for udredningen ikke muligt at inddrage personen med handicap, eller andre relevante personer fra den nævnte persongruppe, der kan bidrage til en grundig udredning af personens forhold, bør det tilstræbes at søge disse involveret på et senere tidspunkt med henblik på at opdatere udredningen.

Til stk. 3.

Det følger af *stk. 3*, at udredningen ikke må være mere omfattende end nødvendigt, at udredningen alene bør tage stilling til de forhold, der antages at udgøre grunden til personens med handicaps behov for støtte. Anmoder en person med handicap om særlig støtte, som følge af et konkret støttebehov, vil det således være udgangspunktet, at udredningen alene tager udgangspunkt i dette støttebehov. Bliver kommunalbestyrelsen i forbindelse med udredningen, opmærksom på andre funktionsnedsættelser, der kan give anledning til behov for støtte, bør kommunalbestyrelsen inddrage disse i udredningen, under hensyn til reglerne for udredning i *stk. 1* og *stk. 2*.

Bestemmelsen indeholder derudover et skånsomhedskriterium, der medfører, at udredningen af en persons støttebehov skal udføres med mindst mulig ulempe for personen, der udredes, dog således der opnås et tilstrækkeligt resultat, jf. *stk. 4*. Kan flere forskellige metoder føre til en lige så fyldestgørende udredning, bør vælges den metode, der af den pågældende person med handicap, opleves som den mindst indgribende.

Til stk. 4.

Det fastsættes i *stk. 4*, at omfanget af udredningen skal være tilstrækkeligt til at danne grundlag for en sammenhængende og helhedsorienteret indsats. Det følger heraf, at der i forbindelse med udredningen skal tages stilling til, hvilke støtteforanstaltninger der vil være relevante at tilbyde personen med handicap såvel efter sociallovgivningen som ifølge lovgivning inden for øvrige ressortområder, f.eks. sundhedsområdet, uddannelsesområdet mv.

Til stk. 5.

I bestemmelsens *stk. 5* er opregnet en liste over forhold, en kommunalbestyrelse skal vurdere i forbindelse med en udredning. Listen er udtømmende opregnet. Listen skal følges i det omfang, det er nødvendigt for at udføre en tilstrækkelig udredning som beskrevet ovenfor under dette punkt. Omvendt må kommunalbestyrelsen ikke inddrage forhold i udredningen, der ikke er relevante jf. *stk. 3*.

Til *stk. 6*.

På baggrund af udredningen, skal udarbejdes en skriftlig handleplan, der skal sikre en målrettet og helhedsorienteret indsats for personen med handicap, jf. § 79. Det fremgår således, at handleplanen skal tage udgangspunkt i udredningen.

Til *stk. 7*.

Det fastsættes i *stk. 7*, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med udredningen skal tage stilling til om, om afgørelse om midlertidige støtteforanstaltninger i medfør af § 38, *stk. 3*, skal fortsætte eller ophøre.

Afgørelse om at ændre eller ophæve den midlertidige støtte kan blandt andet komme på tale, fordi man i forbindelse med udredningen bliver opmærksom på, at personen med handicaps støttebehov er ændret i forhold til tidspunktet for afgørelsen om midlertidig støtte, f.eks. fordi støtteforanstaltningen ikke længere er tilstrækkelig, eller fordi den ikke længere er nødvendig.

Bestemmelsen indeholder desuden betingelse om, at personen, dennes eventuelle værge eller forældremyndighedsindehavere, skal høres vedrørende pågældendes indstilling til støtten. Kommunalbestyrelsen skal kunne dokumentere, at der har været afholdt en samtale, og hvad personen med handicap og værgen i den anledning har udtalt. Dette kan være i form af eksempelvis et skriftligt referat af samtalen. Kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til at følge personen med handicaps ønske, men personens tilkendegivelse skal indgå i kommunalbestyrelsens afgørelse.

Til *stk. 8*.

Der fastsættes i *stk. 8* mulighed for, at Det landsdækkende handicapcenter efter anmodning fra en kommunalbestyrelse kan gennemføre en udredning jf. *stk. 1*, i forhold til personer med handicap i særlig komplicerede sager.

Bestemmelsen forudsættes anvendt, hvor selve udredningen vil kræve forudsætninger, som kommunalbestyrelsen ikke har til rådighed, herunder særlig specialiserede kompetencer.

Til *stk. 9*

Bestemmelsen i *stk. 9* fastsætter, at udredningen af en person med handicaps forhold skal udgøre grundlaget for beslutningen om, i hvilket omfang der eventuelt skal iværksættes støtte eller særlig støtte. Udgangspunktet for udredningen er at vurdere, om en person med handicap har behov for særlig støtte, men idet man i forbindelse med udredningen bliver opmærksom

på behov for støtte i henhold til kapitel, kan der under alle omstændigheder træffes afgørelse om denne type støtte på baggrund af udredningen.

Til stk. 10.

Bemyndigelsesbestemmelsen i *stk. 10* til at fastsætte nærmere regler kan vedrøre blandt andet tidsgarantier for udredningsprocessen, regler om adgangen til udredning, f.eks. at hele udredningen foregår samme sted, eller om kravene til udredningens afholdelsesform, f.eks. ved personligt møde, udredningens udførelse, form og indhold samt tidsmæssige krav til processen og færdiggørelsen af udredningen.

Til § 78

Til stk. 1.

Bestemmelsens *stk. 1* omhandler udredning af børn med handicap. Reglerne om udredning i § 77 omfatter også børn med handicap.

I forbindelse med udredningen af et barn med handicap skal undersøges, om barnet modtager støtte efter anden lovgivning, herunder Inatsisartutlov om støtte til børn. Oplysningerne om støtte i medfør af anden lovgivning, skal indgå i udredningen af barnets forhold og tilhørende behov for støtte. Det at et barn med handicap modtager støtte efter anden lovgivning, begrænser ikke barnets ret til støtte efter nærværende inatsisartutlov. Støtte efter denne inatsisartutlov supplerer støtte efter anden lovgivning, og har først virkning, når en person med handicap ikke får dækket sit støttebehov i medfør af anden lovgivning.

Til § 79

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at det er kommunalbestyrelsens pligt at udarbejde skriftlige handleplaner, før der træffes afgørelse om støtte til personen med handicap. Udarbejdelsen af handleplanen sikrer, at kommunalbestyrelsen udfører en grundig overvejelse af målet for indsatsen for personen med handicap, og dermed at der iværksættes den mest hensigtsmæssige støtte fra begyndelsen. Som led heri skal kommunalbestyrelsen overveje, hvilke støtteforanstaltninger der skal iværksættes, og hvorledes målet for personen skal opnås.

Handleplanen skal være konkret i forhold til indsatsen og individuelt udarbejdet i forhold til den enkelte person med handicap og vedkommendes behov. En handleplan giver personen samt dennes eventuelle værge samt relevante myndighedspersoner mv. mulighed for at følge med i planen for indsatsen og deltage aktivt i løsningen af personens udfordringer. Ligesom en handleplan rummer mulighed for kontinuitet og udvikling i indsatsen for personen ved et eventuelt skifte af støtteperson eller andre omsorgspersoner.

Formålet med handleplanen er at sikre en målrettet og helhedsorienteret indsats for personen med handicap.

På denne måde ønskes det i videst muligt omfang sikret, at personen med handicap støtter op om indsatsen, og at værger og andre omsorgspersoner accepterer, respekterer og støtter op om indsatsen. For at indsatsen kan være helhedsorienteret, skal der bl.a. være taget stilling til, hvilke ressourcer der eksisterer hos personen med handicap samt blandt personens nære pårørende.

I bestemmelsens stk. 1, nr. 1-5 er oplyst i hvilke situationer, kommunalbestyrelsen er forpligtet til at udarbejde en handleplan. Hvis der i forlængelse af udredningen og i forbindelse med udarbejdelsen af handleplanen træffes afgørelse om iværksættelse eller ophør af en støtteforanstaltning, der er betinget af udarbejdelsen af en handleplan, jf. stk. 1, nr. 2 og 3, vil det afhængig af handleplanens karakter være tilstrækkeligt at opdatere handleplanen med de specifikke informationer og vurderinger, der er knyttet til støtteforanstaltningen fremfor at udarbejde en helt ny handleplan.

Til stk. 2.

Det fastsættes i *stk. 2*, at handleplanen skal tage udgangspunkt i den enkelte person med handicap og dennes konkrete forhold.

Handleplanen må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger. Heri ligger blandt andet, at undersøgelser i videst muligt omfang må inddrage allerede foreliggende viden f.eks. fra personen tilknyttede omsorgs- og sundhedspersoner eller andre, der har kendskab til personens forhold.

Til stk. 3.

Der fastsættes i *stk. 3* en opstilling af specifikke kvalitetskrav til handleplanens mindsteindhold. Bestemmelsen lægger op til, at handleplanen bliver et helhedsorienteret styringsredskab, der skaber fokus på at nå de fastsatte mål, samtidig med at der sikres kontrol med processen og varetagelsen af personens støttebehov. Handleplanen skal opstille opmærksomhedspunkter, der er tilpasset de muligheder og begrænsninger, den enkelte person med handicap har.

Bestemmelsen skal forstås på den måde, at en handleplan forventes løbende at skulle opdateres af kommunalbestyrelsen, og at effekten af indsatsen og støtteforanstaltningernes hensigtsmæssighed løbende skal evalueres af kommunalbestyrelsen. En handleplan forventes at blive brugt som kurssættende samt dynamisk og elastisk værktøj, der lægger et indledende fundament for en anbefalet indsats om støtte til personen med handicap, samt løbende skal ajourføres, efterhånden som virkningen af den ydede indsats med støtte til personen ændrer dennes behov for støtte. Handleplanen bør derfor ikke opfattes som et statisk statusdokument, som ikke følger med personens udvikling og behov. Handleplanen skal opfattes som et dynamisk udviklingsdokument, der skal udvikles løbende. Handleplanen må ikke medvirke til at fastlåse indsatsen over for personen med handicap i et forældet øjebliksbillede af personens behov på udarbejdelsestidspunktet, som udviklingen måske senere har gjort uaktuel. Handleplanen skal fremover bruges som et dynamisk og udviklende værktøj, som løbende vil

skulle evalueres og opdateres af kommunalbestyrelsen baseret på personens aktuelle behov. Handleplanen skal ydermere bruges til at indstille til yderligere eller anden støtte til personen i løbet af indsatsperioden. En person med handicaps behov kan ændres og derfor skal handleplanen også ændres ved, at den løbende revurderes og om nødvendigt forandres, således at dens anbefalede indsats og anbefalede støtteforanstaltninger altid understøtter personens aktuelle behov for udvikling.

Handleplanen er samtidig et velegnet samarbejdsredskab, der kan være med til at kvalificere samarbejdet mellem de forskellige ressortområder, der er en del af helhedsindsatsen, samt mellem den enkelte sagsbehandler, personen selv, vedkommendes familie og de mennesker, der skal yde en indsats i forhold til personen. Handleplanen forventes at blive brugt brobyggende til at give samarbejdsparterne en fælles forståelse af formål og mål med støtteindsatsen, ligesom det i handleplanen skal fremgå, hvorvidt personen modtager støtte og efter hvilken lovgivning.

Til stk. 4.

Bestemmelsens *stk. 4* fastsætter, at udarbejdelse af en handleplan så vidt muligt skal ske i dialog og i samarbejde med personen selv, dennes eventuelle værge og andre omsorgspersoner, samt forældremyndighedsindehavere, hvis der er tale om et barn. Personen skal som udgangspunkt have adgang til at udtrykke sine egne holdninger og synspunkter med behørig hensyntagen til vedkommendes funktionsevne, alder og modenhed.

Til stk. 5.

Det er betydningsfuldt for værdien og udbyttet af et anbringelsesforløb, at botilbuddet er bekendt med handleplanen. Kendskabet til handleplanen forventes at bidrage til en målrettet indsats, hvor alle involverede parter arbejder hen imod de samme målsætninger. På denne måde sikres det, at tankerne bag den helhedsorienterede indsats også føres ud i livet på botilbuddet.

Til stk. 6.

Bestemmelsens *stk. 6* fastsætter, at kommunalbestyrelsens handleplan skal udleveres til den omhandlede person med handicap, samt eventuelt dennes værge og forældremyndighedsindehavere, og at kommunalbestyrelsen altid skal orientere de pågældende, som handleplanen udleveres til, om handleplanen. Det skal forstås som en regel om udvidet vejledningspligt af personen. Orienteringen skal ske i et sprog og på en måde, der tager hensyn til personens funktionsevne, alder og modenhed mv., således at personen forstår det kommunikerede.

Til stk. 7.

Bestemmelsens *stk. 7* medfører, at Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler om form og indhold af handleplaner, samt tidsmæssige krav til processen og færdiggørelsen, f.eks. at en

handleplan skal påbegyndes og færdiggøres inden et bestemt antal dage, før endelig udredning skal foreligge.

Til § 80

Til stk. 1.

Bestemmelsens *stk. 1* fastsætter, at døgntilbud med udgangspunkt i den fastsatte handleplan skal udarbejde en udviklingsplan mindst 1 gang årligt.

Med udgangspunkt i handleplanens formål og målsætninger skal udviklingsplanen indeholde en beskrivelse af det pædagogiske arbejde, som skal sikre, at de overordnede mål i handleplanen imødekommes. Der skal laves udviklingsplaner for alle personer med handicap, der får ophold på et døgntilbud.

Til stk. 2.

Bestemmelsens *stk. 2* bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler om form og indhold for udviklingsplaner. Det kan dreje sig om, hvad formålet med borgerens ophold på døgntilbuddet er samt tilrettelæggelsen af f.eks. kompetenceudviklende indsatser eller andre aktiviteter, som udvikler borgeren til bedre at mestre hverdagslivet.

Til § 81

Til stk. 1.

Bestemmelsens *stk. 1* fastsætter, at døgntilbud skal orientere kommunalbestyrelsen om personen med handicaps udvikling under dennes ophold på døgntilbuddet. Orienteringen fremsendes som minimum i form af en statusrapport.

Endvidere fastsættes, at døgntilbud skal informere kommunalbestyrelsen straks, når der sker eller må forventes at ske væsentlige ændringer i personens sundheds- eller socialforhold. Bestemmelsen supplerer *stk. 2*, hvorefter døgntilbuddet skal indsende statusrapporter 1 gang halvårligt. Væsentlige ændringer kan f.eks. være, at personens funktionsevne pludselig svækkes betydeligt, personen ændrer adfærd og bliver stærkt selvmordstruet, bliver akut syg eller bliver udredt med f.eks. et nyt eller ændret fysisk eller psykisk handicap mv. Væsentlige ændringer kan også vedrøre personens familieforhold eller netværk, f.eks. hvis en værge eller anden nær pårørende, herunder omsorgspersoner, afgår ved døden. Opremsningen er ikke udtømmende. Døgntilbuddet skal informere kommunalbestyrelsen om enhver væsentlig ændring i personens forhold.

Til stk. 2.

Bestemmelsens *stk. 2* fastsætter, at døgntilbuddet første gang skal sende en statusrapport til kommunalbestyrelsen senest 3 måneder, efter personen er blevet indskrevet på døgntilbuddet. Herefter skal statusrapporten opdateres løbende og indsendes til kommunalbestyrelsen 1 gang halvårligt.

Statusrapporten skal, udover at forholde sig generelt til personen med handicaps trivsel og udvikling, også specifikt give kommunalbestyrelsen oplysninger om personens status i forhold til indholdet af vedkommendes handlings- og udviklingsplan.

Til stk. 3.

Bestemmelsens *stk. 3* bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler om form og indhold af statusrapporter for en person med handicap, der har ophold på et døgntilbud. Det er eksempelvis hensigtsmæssigt med en standardiseret form i tilfælde, hvor en borger med handicap opholder sig på samme døgntilbud i mange år.

§ 82

Til stk. 1.

Bestemmelsens *stk. 1* fastsætter, at en kommunalbestyrelse kan anmode en person med handicap, der skal visiteres til støtte eller særlig støtte jf. kapitel 6 og 7, om at bidrage med de oplysninger vedrørende personens forhold, der må anses at være nødvendige for fastsættelsen af personens støttebehov.

Derudover fastsættes, at kommunalbestyrelsen kan anmode personen om at lade sig undersøge af en læge, med henblik på at frembringe de sundhedsoplysninger, der er nødvendige for at fastsætte personens støttebehov.

Bestemmelsen giver ikke adgang til tvangsundersøgelse.

Til stk. 2.

Bestemmelsens *stk. 2* fastsætter, at kommunalbestyrelsen skal så vidt muligt have samtykke fra personen med handicap for at indhente oplysninger vedrørende personen med handicaps forhold, der er relevante for at fastsætte personens støttebehov. Bestemmelsen giver dog mulighed for at indhente relevante oplysninger, når disse er nødvendige for at beskytte personens vitale interesser i tilfælde, hvor den pågældende ikke fysisk eller juridisk er i stand til at give sit samtykke.

§ 83

Til stk. 1.

Bestemmelsens *stk. 1* udbygger § 69 om kommunalbestyrelsens pligt til at stoppe eller ændre støtte til en person med handicap, hvor støtten ikke længere er nødvendig.

Bestemmelsen fastsætter, at en person, der modtager støtte efter denne inatsisartutlov, overfor kommunalbestyrelsen har en oplysningspligt vedrørende personlige, sundhedsmæssige og sociale forhold, der har betydning for, om personen stadig er berettiget til at modtage støtte eller særlig støtte jf. kapitel 6 og 7. Oplysningspligten vedrører alle oplysninger, der kan have betydning for vedkommendes ret til støtte. Oplysningspligten omfatter tillige en eventuel værge eller forældremyndighedsindehavere.

Til stk. 2.

Med *stk. 2* bemyndiges en kommunalbestyrelse til at kræve betaling for ydet støtte, når støtten har været ydet til en person, der ikke har haft behov for den ydede støtte jf. § 69, stk. 4. For at kommunalbestyrelsen kan kræve støtte tilbagebetalt, er det et krav, at personen, dennes eventuelle værge eller forældremyndighedsindehavere har vidst, at den ydede støtte ikke længere var berettiget. Støtte kan dermed først kræves tilbagebetalt fra det tidspunkt, hvor det er kommet til de omhandlede personers kendskab, at den ydede støtte ikke længere nødvendig.

Til stk. 3.

Bestemmelsens stk. 3 fastsætter, at Naalakkersuisut kan fastsætte regler om tilbagebetaling af støtte, der i henhold til stk. 2 er modtaget med urette. Disse regler kan f.eks. vedrøre, hvornår viden må anses at være kommet til persongruppens kendskab, tidsmæssige regler for tilbagebetalingen, forrentning mv.

Til § 84

Til stk. 1.

Der foreslås med *stk. 1* en videreførelse af gældende ret vedrørende klager. Det er således reglerne i landstingsforordning om socialvæsenets styrelse og organisation, der finder anvendelse.

Til stk. 2.

Det foreslås med *stk. 2*, at en person med handicap og dennes partsrepræsentant kan søge rådgivning og vejledning om indgivelse af en klage hos Det landsdækkende handicapcenter.

Bestemmelsen træder ikke i stedet for den lovpligtige klagevejledning, der skal ledsage alle afgørelser.

Til stk. 3.

Det foreslås med *stk. 3*, at Det Sociale Ankenævn som led i behandlingen af en klage over en afgørelse efter denne inatsisartutlov kan indhente en udtalelse fra Det landsdækkende handicapcenter. Dette giver Det Sociale Ankenævn mulighed for at få en ekspertvurdering i særligt komplicerede enkeltsager. Det Sociale Ankenævn og Det landsdækkende handicapcenter kan i forbindelse med indhentning af en udtalelse udveksle personoplysninger. Der skal indhentes samtykke fra parten i sagen, førend der kan ske udveksling af personoplysninger mellem Det Sociale Ankenævn og Det landsdækkende handicapcenter.

Til § 85

Bestemmelsen er ny.

Til stk. 1.

Bestemmelsens *stk. 1* forpligter den enkelte kommunalbestyrelse til at nedsætte et handicapråd, og fastsætter rådets opgaver og kompetencer. Handicaprådet har til formål at arbejde med de overordnede linjer på handicapområdet, og har blandt andet til opgave at arbejde aktivt i udviklingen af kommunalbestyrelsens handicappolitik og administrationen af området, samt at bidrage med rådgivning i kommunalpolitiske spørgsmål. Handicaprådet kan endvidere drøfte spørgsmål af mere generel karakter og komme med forslag til såvel politiske som administrative initiativer.

Til *stk. 2*.

Bestemmelsens *stk. 2* fastsætter en forpligtelse for kommunalbestyrelsen til at høre handicaprådet om alle initiativer, der vedrører personer med handicap, herunder handicappolitikken. Høringspligten vedrører kun generelle initiativer, da handicaprådet ikke har kompetence til at behandle sager om enkeltpersoners konkrete forhold jf. *stk. 3*.

Til *stk. 3*.

Bestemmelsens *stk. 3* præciserer, at handicaprådet ikke er forum for personsager, hvorfor rådet ikke må gives aktindsigt i enkeltpersoners forhold, ligesom handicaprådet ikke kan behandle konkrete klagesager. Såfremt enkeltpersoners konkrete forhold giver anledning til spørgsmål af generel karakter, kan handicaprådet tage stilling på et generelt plan, og alene til den del af problemstillingen, der er af generel karakter.

Til *stk. 4*.

Bestemmelsens *stk. 4* regulerer sammensætningen af handicaprådet. Det er et krav, at handicaprådet nedsættes med et lige antal medlemmer, der repræsenterer handicaporganisationer, og medlemmer der repræsenterer det kommunale eller fremstår som repræsentant for kommunale interesser. Bl.a. kommunalbestyrelsen skal være repræsenteret i handicaprådet. Der er således paritet i handicaprådet.

Til *stk. 5*.

Bestemmelsens *stk. 5* fastsætter, at kommunalbestyrelsen yder sekretariatsmæssig bistand til handicaprådet i fornødent omfang. Sekretariatsbistanden tilsigtes anvendt til bl.a. at indkalde til og være behjælpelig ved afholdelse af møder samt at tage referat og informere om indholdet af møder af mv.

Til *stk. 6*.

Bestemmelsens *stk. 6* bemyndiger Naalakkersuisut til blandt andet at fastsætte nærmere regler om handicaprådets arbejdsgang, honorering, samt om indhentning af ekspertudtalelser til brug for udvalgets belysning og behandling af sager mv.

Til § 86

Bestemmelsen er ny.

Til stk. 1.

Bestemmelsens *stk. 1* fastsætter en pligt for kommunalbestyrelsen til at udforme en sammenhængende handicappolitik, med henblik på at sikre den højst mulige kvalitet i kommunens støtte til personer med handicap. Med sammenhængende forstås, at handicappolitikken skal tage stilling til, hvordan man i kommunen yder det bedst mulige serviceniveau i forbindelse med støtte til personer med handicap, på tværs af de offentlige sektorer. Handicappolitikken kan blandt andet omhandle det tværsektorielle samarbejde om indsatserne på handicapområdet, målsætningerne for det kommunale serviceniveau blandt andet i forhold til, at borgere med handicap kan forblive i eget hjem længst muligt, mv.

Til stk. 2.

Bestemmelsens *stk. 2* præciserer kommunalbestyrelsens forpligtelse til at høre handicaprådet i forbindelse med udarbejdelsen af kommunens handicappolitik, jf. stk. 1.

Til stk. 3.

Bestemmelsens *stk. 3* fastsætter, at handicappolitikken skal udformes skriftligt og offentliggøres på kommunens hjemmeside. Dette skal bidrage til, at handicappolitikken er tilgængelig for alle borgere i kommunen.

Til stk. 4.

Endvidere skal kommunalbestyrelsen, i medfør af bestemmelsen *stk. 4* orientere Naalakkersuisut om den udfærdigede handicappolitik.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at Naalakkersuisut til enhver tid har et samlet overblik over handicapområdet på kommunalt plan med henblik på udarbejdelse af en landsdækkende handicapstrategi.

Til stk. 5.

Bestemmelsens *stk. 5* fastsætter, at handicappolitikken skal revideres med højst 4 års mellemrum. Formålet med at revidere handicappolitikken er at sikre en tidssvarende handicappolitik samt en handicappolitik, som løbende kan sætte målsætninger for det kommunale serviceniveau. Handicappolitikken kan evt. indeholde målsætninger om kvalitetsstandarder jf. § 87.

Til § 87

Bestemmelsen er ny.

Til stk. 1.

Bestemmelsens *stk. 1* indeholder en forpligtelse for kommunalbestyrelsen til at fastsætte kvalitetsstandarder for den støtte, kommunen yder sine borgere med handicap.

Kvalitetsstandarderne kan vedrøre såvel den materielle støtte, f.eks. hvor ofte tekniske hjælpemidler udskiftes, som den immaterielle støtte, f.eks. de faglige kompetencer hos støttepersoner eller niveauet for timer til ledsagelse.

Kvalitetsstandarderne skal være inden for rammerne af loven. Der er således ikke hjemmel til at fastsætte kvalitetsstandarder, der ikke lever op til de krav, der i øvrigt fremgår af loven, eller som går ud over lovens område.

Til stk. 2.

Bestemmelsens *stk. 2* fastsætter, at kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om, at der skal fastsættes kvalitetsstandarder for kommunalbestyrelsens udmøntning af alle eller visse typer af støtte efter denne inatsisartutlov. Der er således ikke en forpligtelse til at fastsætte kvalitetsstandarder for alle typer af støtte til personer med handicap, som måtte blive ydet i kommunen. Det vil f.eks. være passende at sætte kvalitetsstandarder for boformerne bokollektiver samt beskyttede boenheder.

Kvalitetsstandarderne skal være inden for rammerne af loven. Der er således ikke hjemmel til at fastsætte kvalitetsstandarder, der er ikke lever op til de krav, der i øvrigt fremgår af loven, eller som går ud over lovens område.

Til stk. 3.

Bestemmelsens *stk. 3* fastsætter, at kvalitetsstandarder efter stk. 1 og 2 skal udarbejdes skriftligt og offentliggøres på kommunens hjemmeside samt fremsendes til orientering til Socialstyrelsen.

Offentliggørelsen skal bidrage til, at kvalitetsstandarderne får karakter af rettigheder for de støtteberettigede personer. Kvalitetsstandarderne offentliggøres desuden som en del af kommunalbestyrelsens handicappolitik.

Til stk. 4.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at Naalakkersuisut til enhver tid har et samlet landsdækkende overblik over kvalitetsstandarderne indenfor handicapområdet.

Til stk. 5.

Bestemmelsens *stk. 4* fastsætter, at kvalitetsstandarderne skal revideres med højst 2 års mellemrum. Ved revidering skal kravene i nærværende bestemmelse være opfyldt. Formålet med at revidere kvalitetsstandarderne er at sikre, at kvalitetsstandarderne er tidssvarende.

Til stk. 6.

Stk. 6 fastsætter hjemmel til at fastsætte regler vedrørende kvalitetsstandarderne jf. stk. 1. Dette har betydning for det handicapfaglige niveau, som kommunen kan tilbyde sine borgere med handicap.

Til § 88

Til stk. 1

Bestemmelsen regulerer, hvordan de forskellige udgifter fastsat i medfør af denne Inatsisartutlov og forskrifter udstedt i medfør af Inatsisartutloven skal finansieres. Det fastslås i bestemmelsen, at det er kommunerne, der er forpligtede til at afholde udgifterne i forbindelse med støtte til personer med handicap i henhold til denne Inatsisartutlov.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastslår, at finansiering af døgntilbud foregår via takstbetaling, således at den anbringende myndighed skal betale for de enkelte pladser, som den benytter på en døgninstitution.

Til stk. 3

Bestemmelsen regulerer, hvem der har det økonomiske ansvar for oprettelsen og driften af et døgntilbud.

Til stk. 4

Bestemmelsen regulerer, hvem der har det økonomiske ansvar for oprettelsen og driften af et bokollektiver og beskyttede boenheder.

Til stk. 5

Bestemmelsen fastsætter, at Naalakkersuisut kan indgå aftale med andre landes forvaltningsmyndigheder, hvori der fastsættes nærmere regler om handlepligt og refusion i forbindelse med udgifter til støtte iværksat efter loven. Disse aftaler kan indgås, når en person, på de grønlandske myndigheders støtteforanstaltning, er anbragt uden for Grønland.

Til § 89

Til stk. 1

Bestemmelsen regulerer kommunens betaling for de børn med handicap som er anbragt i døgntilbud efter § 48, og de personer over 18 år med handicap, der er anbragt efter § 49 på kommunens foranledning. For disse beregnes kommunens takstbetaling med et beløb pr. anbringelsesdøgn.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at det er døgntilbuddet, der udbetaler lomme- og tøjpenge til deres beboere, og kommunalbestyrelsen skal derfor ikke udbetale dem. Døgntilbuddet udbetaler lomme- og tøjpenge på baggrund af den takst, der fastsættes af Naalakkersuisut, og som reguleres årligt i det takstcirkulære, som offentliggøres af Naalakkersuisut.

Til stk. 3

Lomme- og tøjpenge skal udbetales til døgntilbuddets beboere af det beløb, som kommunen betaler til institutionen efter stk. 1. Kommunen skal dermed ikke betale et yderligere beløb til

institutionen for dækning af lomme- og tøjpenge. Dette beløb er med andre ord indeholdt i døgntaksten.

Til stk. 4

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler for den i stk. 1 nævnte takstbetaling. Herunder regler om, hvilke udgifter der indgår i kommunens betaling. Døgninstitutionerne vil fremover endvidere skulle acceptere, at Naalakkersuisut har ret til at føre økonomisk tilsyn med døgninstitutionernes anvendelse af modtagen takstbetaling fra kommunerne.

Til stk. 5

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at føre økonomisk tilsyn med bokollektiver og beskyttede boenheder oprettet i henhold til denne Inatsisartutlov.

Til stk. 6

Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om lomme- og tøjpenge efter stk. 2, herunder om udbetalingen, beløbets størrelse.

Til § 90

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, hvornår takster fastsat i medfør af loven reguleres og offentliggøres.

Til § 91

Det foreslås med § 91 en fortsættelse af gældende ret. Dog vil bestemmelsen omfatte statistik såvel vedrørende personer med handicap som vedrørende personer med vidtgående handicap.

Til stk. 1.

Bestemmelsens *stk. 1* er medtaget for, at Naalakkersuisut løbende har adgang til statistisk viden om antal personer med vidtgående handicap, handicapter, aldersfordeling og andre parametre, som har betydning for at kunne følge udviklingen på området. For kommunalbestyrelsen kan den statistiske viden danne grundlag for planlægning inden for handicapområdet.

Til stk. 2.

Bestemmelsens *stk. 2* giver Naalakkersuisut hjemmel til at fastsætte regler om omfanget af de statistiske oplysninger mv., jf. stk. 1, og om, hvordan de skal ajourføres og indsendes. Reglerne forventes fastsat i bekendtgørelse. Heri forventes fastsat hvilke typer statistiske oplysninger, som skal fremsendes samt hvor ofte, samt endvidere hvordan de statistiske oplysninger skal ajourføres og indsendes.

Til § 92

Bestemmelsen er ny.

Til stk. 1.

Bestemmelsens *stk. 1* fastsætter, at Naalakkersuisut kan pålægge kommunalbestyrelsen tvangsbøder for grov eller gentagen forsømmelse eller skødesløshed i overholdelsen af kommunalbestyrelsens forpligtelser som forvaltningsmyndighed i henhold til inatsisartutloven.

Pålæggelse og inddrivelse af tvangsbøder mv. over for kommunalbestyrelsen sker ikke gennem politiet, men gennem det forvaltningsretlige og civilretslige system.

Til stk. 2.

Bestemmelsens *stk. 2* fastsætter, at tvangsbøder i henhold til § 92 tilfalder Landskassen.

Til § 93

Der foreslås med denne bestemmelse en fortsættelse af gældende ret, for så vidt angår forsøgsordninger, således at en kommunalbestyrelse kan etablere forsøgsordninger, hvor der tilbydes personer med handicap støtte udover de støttemuligheder, der fremgår af nærværende inatsisartutlov. En kommunalbestyrelse kan kun etablere en støtteordning efter godkendelse af Naalakkersuisut, ligesom ethvert forsøg vil kunne bringes til ophør, hvis de vilkår, der er stillet for forsøget, ikke overholdes. Der kan kun gives tilladelse til konkrete, nærmere afgrænsede forsøg.

I godkendelsen kan fastsættes bestemmelser om kompetencen til at føre tilsyn med forsøget.

Formålet med forsøgsbestemmelsen er dels at styrke udviklingen i de kommunale tilbud og dels at give grundlag for bedre ressourceudnyttelse. Erfaringerne fra andre forsøgsbestemmelser viser, at der er behov for en generel adgang til for en forsøgsperiode at oprette andre tilbud end dem, der er omtalt i forslaget og til at iværksætte forsøg eller give dispensation vedrørende visitation, ydelser og finansiering. Det er en forudsætning for godkendelsen, at forsøget skønnes fagligt forsvarligt og økonomisk bæredygtigt såvel under hensyn til det konkrete forsøgsområde som i sammenhæng med den øvrige opgaveløsning.

Til § 94

Til stk. 1.

Det foreslås, i *stk. 1*, at denne inatsisartutlov træder i kraft den 1. januar 2019.

Ikrafttrædelsesdatoen er fastsat under hensyn til, at forslaget kan behandles i Inatsisartut og vedtages i god tid inden ikrafttræden. Der vil skulle følges op med udarbejdelse af bekendtgørelser og vejledninger, samt gennemføres kurser for sagsbehandlerne i kommunerne på handicapområdet, samt andre relevante faggrupper på handicapområdet, således at fagpersonalet er godt bekendt med den nye lovgivning, når loven træder i kraft.

Til stk. 2.

Bestemmelsens *stk. 2* fastsætter, at Landstingsforordning nr. 7 af 3. november 1994 om hjælp til personer med vidtgående handicap ophæves, samt i alt fem ændringsforordninger i perioden 1994 - 2010.

Det skal bemærkes, at der i Landstingsforordning nr. 7 af 3. november 1994 om hjælp til personer med vidtgående handicap, § 29 er fastsat, at personer, der efter landstingsforordning nr. 9 af 15. oktober 1979 om forsorg for personer med vidtgående fysisk eller psykisk handicap er registreret som vidtgående handicappede, uanset bestemmelserne i forordningens kapitel 2, kan tildeles hjælp efter denne forordning.

Det anses ikke for relevant at videreføre denne bestemmelse i nærværende forslag, da baggrunden for bestemmelsen var dels, at der var fastsat en øvre aldersgrænse for at modtage hjælp til personer med vidtgående handicap, og dels at sikre hjælp på baggrund af en registrering som person med vidtgående handicap. I nærværende forslag er ikke fastsat en øvre aldersgrænse for at modtage støtte til personer med handicap og en tidligere fastsat registrering er ikke nødvendig for at modtage støtte til personer med handicap.

Til stk. 3.

Det foreslås med *stk. 3*, at administrative forskrifter fastsat med hjemmel i den i stk. 2 nævnte Landstingsforordning forbliver i kraft, indtil de afløses eller ophæves ved regler fastsat med hjemmel i denne eller andre inatsisartutlove.